

We Lwowie dnia 2. grudnia 1899.

Aleg. 17

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o popieraniu kultury krajowej na polu
budowli wodnych.

Wysoki Sejmie!

Wydział krajowy ma zaszczyt przedłożyć Wysokiemu Sejmowi sprawozdanie z czynności w zakresie budowli wodnych i melioracyj za rok 1898/9 wraz z wnioskami na podjęcie dalszych robót melioracyjnych, które obejmuje:

1. Wykonanie uchwał Wysokiego Sejmu.
2. Załatwienie petycyj.
3. Postęp budowy przy publicznych robotach melioracyjnych za rok 1898.
4. Wnioski w sprawie ustawowego zapewnienia regulacyi dopływów Styru, jednego dopływu Bugu tudzież konserwacyi robót regulacyjnych na potoku Przegnojówce.
5. Uzasadnienie rubryki XIII. preliminarza wydatków funduszu krajowego na rok 1900.
6. Wykaz czynności kraj. biura melioracyjnego za rok 1898—9 oraz zmiany w personalu technicznym i służby dozorców tego biura.
7. Obecny stan państwowego funduszu melioracyjnego i udział kraju w tym funduszu.

W sprawach rybactwa przedkłada Wydział krajowy stosownie do życzenia sejmowej Komisji gospodarstwa krajowego oddzielne sprawozdanie.

I. Wykonanie uchwał Wysokiego Sejmu.

Projekty
ustaw san-
keyonowane.

C. k. Prezydium Namiestnictwa zawiadomiło Wydział krajowy, że następujące projekty ustaw uzyskały Najwyższą sankcyę:

1) uchwalony przez Wysoki Sejm d. 5. lutego 1897 projekt ustawy o zabudowaniu potoku Bystry w Zakopanem Najwyższem postanowieniem z dnia 6. września 1898 (odezwa c. k. Prezydium Namiestnictwa z d. 14. grudnia 1898 l. 12.382/pr.)

2. uchwalone przez Wys. Sejm dnia 5. lutego 1897 projekty ustaw o regulacyi rzeki Soły, tudzież o regulacyi rzeki Łomnicy z dopływami Najwyższem postanowieniem z dnia 29. kwietnia 1899 (odezwa c. k. Prezydium Namiestnictwa z d. 16. czerwca 1899 l. 5.647/pr.);

3) uchwalony przez Wys. Sejm dnia 21. marca 1899 projekt ustawy o konserwacyi robót regulacyjnych na rzece Zęgu Najwyższem postanowieniem z dnia 26. sierpnia 1899 (odezwa c. k. Prezydum Namiestnictwa z dnia 12. września 1899 l. 9656/pr.);

4) uchwalony przez Wys. Sejm dnia 10. lutego 1898 projekt ustawy o udzieleniu dalszych zasiłków z funduszu krajowego i państwowego funduszu melioracyjnego na osuszenie bagien Oleskich Najwyższem postanowieniem z d. 18. października 1899 (odezwa c. k. Prezydum Namiestnictwa z d. 21. listopada 1899 l. 11.693/pr.);

5) uchwalony przez Wys. Sejm dnia 22. lutego 1898 projekt ustawy o uzupełnieniu obwałowania Wisły i Wisłoki w powiecie Mieleckim Najwyższem postanowieniem z d. 26. października 1899 (odezwa c. k. Prezydum Namiestnictwa z d. 21. listopada l. 12.051/pr.).

Roboty przy zabudowaniu potoku Bystry w Zakopanem tudzież przy obwałowaniu Wisły i Wisłoki rozpoczęte zostały za zezwoleniem c. k. Ministerstwa rolnictwa już w roku 1898 przed sankcją ustaw.

Co się natomiast tyczy regulacyi Soły i Łomnicy, to wprowadzie c. k. Namiestnictwo wedle odezwy z d. 17. października 1898 l. 11.423/pr. poruczyło już w roku ubiegłym kierownictwo budowy na Sole c. k. starszemu inżynierowi Janowi Kawęckiemu, na Łomnicy zaś c. k. inżynierowi Jakóbowi Malinowskiemu; ponieważ jednak ci kierownicy budowy wysłani zostali przede wszystkim na objazd naukowy rzek Inn, Lech i Beczwy w Austrii a następnie do Niemiec nad rzeki szczegółowo im wskazane, zatem czynności swe mieli rozpocząć (wedle odezwy c. k. Prezydum Namiestnictwa z d. 22. lutego 1899 l. 1.109/pr.) dopiero z dniem 1. kwietnia 1899 z siedzibami na razie w Żywcu (dla Soły) i w Kałuszu (dla Łomnicy).

Program budowy dla obu tych regulacyj ułożony został za inicjatywą c. k. Namiestnictwa (odezwa z d. 2. września 1899 l. 76.300) dopiero we wrześniu 1899, czy zaś budowa rzeczywiście została w roku bieżącym rozpoczęta, nie otrzymał Wydział krajowy zawiadomienia.

Projekt ustawy o uzupełnieniu regulacyi Nowego Brnia z dopływami.

W sprawie uchwalonego przez Wys. Sejm d. 5. lutego 1897 projektu ustawy o uzupełnieniu regulacyi Nowego Brnia z dopływami powziął Wys. Sejm d. 21. marca 1899 następującą uchwałę:

„Wzywa się c. k. Rząd, aby jeszcze w tym roku zajął się energicznie sprawą regulacyi Nowego Brnia z dopływami i poczynił takie kroki, któreby umożliwiły tę regulację w jak najkrótszym czasie“.

Na tę rezolucję Wys. Sejmu mimo przypomnienia nie otrzymał Wydział krajowy od c. k. Rządu żadnej odpowiedzi.

Na skutek podania kilku członków spółki wodnej, których grunta z powodu niedokończenia regulacyi ogromne szkody ponoszą, odniósł się Wydział krajowy odezwą z d. 17. marca 1899 l. 10.645 do c. k. Namiestnictwa o wyjednanie u c. k. Ministerstwa rolnictwa upoważnienia do wykończenia wałów nad Nowym Brniem w Radwanie na rachunek 40% datku krajowego; lecz Ministerstwo to reskryptem z d. 13. lipca 1899 l. 15.406 oznajmiło, że tak długo nie może powziąć decyzji w tej sprawie, jak długo nie będzie mu przedłożony wynik dochodzeń co do obecnego stanowiska spółki wodnej i Wydziału powiatowego w Dąbrowy, które wniosły zarzuty przeciw włączeniu regulacyi dopływów i rowów dodatkowych do projektu.

Wynik tego dochodzenia przedłożyło c. k. Namiestnictwo wymienionemu Ministerstwu sprawozdaniem z d. 28. lipca 1899 l. 72.905, Ministerstwo jednak mimo to nie powzięło jeszcze ostatecznej decyzji, lecz reskryptem z d. 19. września 1899 l. 17.600 poleciło zażądać pisemnej deklaracyi spółki wodnej co do stanowiska, jakie obecnie zajmuje.

Projekt ustawy o obwałowaniu lewego brzegu Wisły między Krakowem a granicą państwa.

Wedle odezwy c. k. Starostwa w Krakowie z d. 14. sierpnia 1899 l. 24.520 udzieliło c. k. Namiestnictwo reskryptem z d. 5. lipca 1899 l. 21.202 konsensu na wykonanie uzupełnienia obwałowania lewego brzegu Wisły między Krakowem (od ujścia potoku Białuchy) do granicy państwa, również i orzeczenia wydane w sprawie oznaczenia okręgu konkurencyjnego dla tego przedsiębiorstwa stały się już prawomocnymi, tak iż wedle odezwy wymienionego Starostwa z d. 2. listopada 1899 l. 39 075 zwołane zostało zgromadzenie członków spółki na dzień 17. listopada 1899 celem uchwalenia statutu.

W ten sposób stało się zadość warunkom, od których zależnem jest przedłożenie do Najwyższej sankcyi uchwalonego przez Wys. Sejm d. 5. lutego 1897 projektu ustawy, a gdy pierwsza rata 40% zasiłku krajowego wstawioną już została do budżetu krajowego na r. 1899, mógłby Wydział krajowy z wiosną r. 1900 przystąpić do rozpoczęcia robót, gdyby część wału nie leżała w rejonie fortecy krakowskiej i nie wymagała drugiej znowu koncesyi ze strony władz wojskowych po myśli art. IX rozporządzenia ministerjalnego z 21. grudnia 1859 Dz. u. p. Nr. 10 ex 1860.

Ponieważ na prośbę Wydziału krajowego z d. 11. września 1899 l. 59.478 c. k. komenda fortecy w Krakowie w piśmie z d. 11. października 1899 l. 7.046 uczyniła zależnem udzielenie koncesyi od warunków, które są niemożliwe do spełnienia, odniósł się Wydział krajowy odezwą z d. 10. listopada 1899 l. 68.689 do c. k. Namiestnictwa o wyjednanie za pośrednictwem c. k. Ministerstwa rolnictwa u c. i k. wspólnego Ministerstwa wojny uwolnienia przedsiębiorstwa od tych warunków, a równocześnie udał się do JE. Prezesa Koła polskiego o interwencyę u tego ostatniego Ministerstwa.

W razie gdyby Administracya wojskowa nie zwolniła przedsiębiorstwa od postawionych przez komendę fortecy krakowskiej warunków, musiałyby być całkiem zaniechane te tak pilne roboty mające na celu ochronę od zalewu 5.000 morgów najurodzajniejszych gruntów i całych osad, którym tegoroczny dwukrotny wylew Wisły w lipcu i wrześniu wyrządził szkody na przeszło pół miliona zł. w. a.

Projekt ustawy o regulacji górnego Dniestru z dopływami.

W sprawie tego projektu ustawy uchwalonego d. 9. lutego 1897 powziął Wysoki Sejm na ostatniej sesyi następujące uchwały:

a) d. 30. grudnia 1898:

„Wzywa się c. k. Rząd, aby przystąpił jak najrychlej do asygnowania przypadających na c. k. skarb państwa zasiłków na regulacyę Dniestru od Kornalowic do Rozwadowa wykonać się mających w 20-letnim okresie“.

b) d. 21. marca 1899:

„Poleca się Wydziałowi krajowemu poczynić wcześniej potrzebne przygotowania w tym celu, aby natychmiast po sankcyonowaniu ustawy krajowej o regulacyi górnego Dniestru rozpoczęte być mogły roboty regulacyjne“.

Na rezolucyę ad a) nie nadesłał c. k. Rząd odpowiedzi.

W wykonaniu uchwały ad b) Wydział krajowy poczynił następujące kroki:

Jak już w zeszłorocznem sprawozdaniu melioracyjnem nadmieniono, odbyła się w grudniu 1898 konferencya techniczna w celu wyrównania różnic zachodzących między projektem technicznym a zapatrywaniem delegata ministerjalnego, który przeprowadzał w r. 1896 reambulacyę projektu, oraz ustanowienia zasad regulacyi.

Skoro Wydział krajowy otrzymał protokół tej konferencyi z d. 20. Al. 1. i 2. grudnia 1898, którego odpis się załącza /./ przesłał załączoną w odpisie /./ odezwą z d. 18. lutego 1899 l. 6.759 (a więc nawet przed powzięciem przez Wys. Sejm powyższej uchwały) c. k. Namiestnictwu projekt rozporządzenia wykonawczego z prośbą o wyjednanie u c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych przedłożenia uchwalonego przez Wys. Sejm projektu ustawy do Naj-

wyższej sankcyi, upoważnienia Wydziału krajowego przy zwrocie projektu według możliwości w ciągu miesiąca marca 1899 do rozpoczęcia budowy z wiosną r.b., zwolnienia funduszu regulacyjnego od ponoszenia kosztów budowy mostu na gościńcu państwowym, oraz ustanowienia okresu budowy na lat dwa-dzieścia.

Następnie przeniósł Wydział krajowy dotychczasowego kierownika regulacyi Biały, starszego inżyniera Jana Haponowicza do biura centralnego celem poruczenia mu naczelnego kierownictwa regulacyi Dniestru, dotychczasowym zaś kierownikom regulacyi Złotej Lipy Dyonizemu Howarthowi i Przegnojówce Władysławowi Zgorlakiewiczowi nie przydzielał większych robót w polu, aby w razie nadejścia sankcyi ustawy, lub upoważnienia do podjęcia robót ziemnych, mogli bezzwłocznie podjąć budowę na Dniestrze i Strwiążu.

Dalej pismem z d. 7. kwietnia 1899 l. 18.158 odniósł się Wydział krajowy bezpośrednio do c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych o upoważnienie do wytyczenia trasy i przygotowanie wykupna gruntów, oraz o zwrot projektu, aby najodpowiedniejsza dla robót ziemnych pora wiosenna mogła być wyzyskana, — wreszcie zaś prosił telegraficznie pod d. 5-maja 1899 do l. 29.221 J.E. p. Prezydenta Ministrów o załatwienie tej sprawy.

Al. 3. i 4. Wszystkie te jednak starania i zabiegi Wydziału krajowego pozostały bezowocnymi, gdyż dopiero, kiedy czas stosowny dla robót minął, nadeszło c. k. Namiestnictwo d. 29. sierpnia i 15. września 1899 dwa załączone % reskrypty c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych z d. 3. sierpnia 1899 l. 15.027 i z d. 19. sierpnia 1899 l. 17.773, w których to Ministerstwo nie tylko nie uwzględnia uzasadnionych żądań Wydziału krajowego, lecz przeciwnie udzielenie zasiłków państwowych czyni zawisłem od nowych żądań, jakie w reskrypcie z d. 8. października 1898 l. 4.709 (aleg. 2. zeszłorocznego sprawozdania melioracyjnego) zapewniającym subwencyonowanie przedsiębiorstwa nie były przewidziane, a co dotychczas nie było praktykowanym, przed sankcją ustawy domaga się zamieszczenia w rozporządzeniu wykonawczem uciążliwych dla kraju postanowień, jakkolwiek w myśl ustawy rozporządzenie to ma ułożyć nie Ministerstwo, lecz Wydział krajowy wspólnie z Administracją państwa.

Co się tyczy upoważnienia Wydziału krajowego do rozpoczęcia robót przed sankcją ustawy, oznajmiło c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych, że to upoważnienie może być udzielone w przypuszczeniu spełnienia powyższych warunków, oraz z tem zastrzeżeniem, że przedewszystkiem program najbliższych robót zostanie przed Komisję na miejscu zestawiony i przez interesowane Ministerstwo zatwierdzony, następnie postępowanie wodno-prawne co do tych robót zostanie przeprowadzone a koncesya przez c. k. Namiestnictwo udzieloną.

Al. 5. i 6. Znajdując się w obec tej nieprzychylnej decyzji w przymusowym położeniu, przyjął Wydział krajowy, o ile to było możliwem, postawione przez c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych nowe warunki w odezwach z d. 1. września 1899 l. 57.192 i z d. 18. września 1899 l. 61.160, których odpis się załącza %, odniósł się pismami z d. 1. sierpnia 1899 l. 57.192 i z d. 13. września 1899 l. 60.675 bezpośrednio do tego Ministerstwa o poruczenie delegatowi, który był podówczas przeznaczony do ułożenia programów robót dla regulacyi Soły i Łomnicy, także ustanowienia programu dla regulacyi górnego Dniestru z dopływami, oraz o upoważnienie Komisji programowej do bezzwłocznego zarządzenia robót, wreszcie odezwą z d. 11. września 1899 l. 60.121 udał się Wydział krajowy do c. k. Namiestnictwa o przeprowadzenie postępowania wodno-prawnego i wydanie koncesyi na budowę.

Reskryptami z d. 9. września 1899 l. 30.293 i z d. 16. września, 1899 l. 31.237 uczyniło c. k. Ministerstwo zadość prośbie Wydziału krajowego co do ustanowienia programu budowy i bezzwłocznego rozpoczęcia robót, a c. k. Namiestnictwo edyktem z d. 4. października 1899 l. 92.997 zarządziło komisijną rozprawę na czas od 3. listopada do 12. grudnia 1899 dla zbadania dopuszczalności przedsiębiorstwa.

Gdy Komisyja programowa zgodziła się na wniosek Wydziału krajowego, aby roboty zostały podjęte równocześnie w trzech punktach, mianowicie: na Dniestrze od Rozwadowa do Radelicza i od ujścia Tyśmienicy do Mannersterca, a na Strwiążu od Dołobowa do mostu w Koniuszkach siemianowskich, Wydział krajowy poruczył kierownictwo budowy na Dniestrze inżynierowi Howarthowi, na Strwiążu zaś inżynierowi-adjunktowi Zgorlakiewiczowi pod naczelnym kierunkiem starszego inżyniera Haponowicza, polecając im przede wszystkim wytyczyć trasę i przygotować operat wykupna gruntów.

Co do ostatecznej decyzji c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych w sprawie subwencyowania przedsięwzięcia i przedłożenia projektu ustawy do Najwyższej sankcyi Wydział krajowy nie otrzymał jednak dotychczas za-
wiadomienia.

Projekt
ustawy o re-
gulacyi rzeki
Peltwi z do-
pływami.

Projekt techniczny tej regulacyi nie mógł być dotychczas przedłożo-
nym c. k. Rządowi, gdyż starszy inżynier biura melioracyjnego Tadeusz Si-
korski, który od 1. kwietnia 1898 wyłącznie opracowaniem sprawozdania
objaśniającego projekt się zajmował, nie wykończył jeszcze tego sprawozdania
przed opuszczeniem służby krajowej w miesiącu w październiku rb. Zgłasza-
jąc jednak wystąpienie swe ze służby krajowej z powodu powołania na ka-
tedrę inżynierii rolniczej w uniwersytecie Jagiellońskim, zapowiedział p. Si-
korski, że niebawem sprawozdanie wykończy.

Projekt
ustaw
agrarnych.

Na posiedzeniu z d. 21. marca 1899 powziął Wys. Sejm następującą uchwałę:
„Sejm wzywa c. k. Rząd ażeby przedłożył jak najrychlej do Najwyż-
szej sankcyi uchwalone przez Sejm dnia 12. i 18. lutego 1898 projekty trzech
ustaw agrarnych: o dzieleniu gruntów wspólnych i regulacyi wspólnych praw
użytkowania i zarządu; o komasacyi gruntów rolnych tudzież o składzie Ko-
misyi krajowej dla wyłączenia obcych gruntów z lasów“.

C. k. Prezydium Namiestnictwa przy odezwie swojej z d. 8. sierpnia 1899
l. 8.453 (LW.kr. 53.243/99) zakomunikowało Wydziałowi krajowemu bez odwo-
ływania się do powyższej rezolucyi Wys. Sejmu odpis reskryptu c. k. Mini-
sterstwa rolnictwa z d. 17. lipca 1899 l. 26.821/98 wskazujący na pewne
usterki formalnej natury w stylizacyi i kodyfikacyi niektórych postanowień
w dwóch pierwszych projektach zawartych i żądający sprostowania wytknię-
tych omyłek.

Wydział krajowy uznając zgodnie z zapatrywaniem reskryptu mini-
steryalnego dostrzeżone niedokładności, jako pochodzące z omyłki pisarskiej,
zastosował się ściśle do wskazówek ministeryalnych, poprawił tekst projektów
w oznaczonych ustępach i tak sprostowane czystopisy projektów w obu języ-
kach krajowych przesłał bezzwłocznie c. k. Prezydium Namiestnictwa przy
odezwie swojej z d. 15. sierpnia 1899 l. 53.243.

Dotąd jednak nie otrzymał Wydział krajowy wiadomości o udzieleniu
sankcyi tylko projektom.

Projekt usta-
wy o uzupeł-
nieniu obwa-
łowania pra-
wego brzegu
Wisły między
Podgórzem a
Niepołomicami.

Wedle odezw y c. k. Prezydium Namiestnictwa z d. 5. września 1899
l. 9.102/pr. przyjęło c. k. Ministerstwo rolnictwa reskrytem z d. 11. sierpnia
1899 l. 17.917 uchwalony przez Wys. Sejm d. 21. marca 1899 projekt ustawy
o uzupełnieniu obwałowania prawego brzegu Wisły między Podgórzem a Nie-
połomicami na razie do wiadomości i poleciło zawiadomić przewodniczącego
spółki wodnej na jego podanie z d. 31. lipca 1899, że c. k. Ministerstwo przed
prawomocnością przeprowadzić się mającego postępowania wodno-prawnego
i przed zbadaniem projektu przez departament dla budowy wodnych w c. k.
Ministerstwie spraw wewnętrznych nie może w sprawie tej powziąć decyzji.

Reambulacya projektu technicznego zarządzona reskrytem c. k. Na-
miestnictwa z d. 18. marca 1899 l. 22.921 przeprowadzoną została w ciągu
roku bieżącego, wynik zaś badań technicznych zakomunikowało c. k. Namie-
stnictwo Wydziałowi krajowemu odezwą z d. 18. września 1899 l. 73.675.

Gdy pod względem technicznym nie podniesiono przeciw projektowi
żadnych zarzutów, a wedle reskryptu c. k. Ministerstwa rolnictwa z d. 3. lu-
tego 1896 l. 23.710 zawierającego dyrektywy co do postępowania wodno-

prawnego przy tego rodzaju większych przedsiębiorstwach dochodzenia komisyjne mogą być przeprowadzane partjami corocznie w miarę postępu budowy, odniósł się Wydział krajowy odezwą z d. 14. października 1899 l. 67.731 do c. k. Namiestnictwa o przedłożenie projektu technicznego wraz z wynikiem reambulacji c. k. Ministerstwu rolnictwa i wyjednanie zezwolenia, aby postępowanie wodno-prawne częściowo w czasie budowy było przeprowadzane.

W oczekiwaniu przychylnego załatwienia sprawy wstawił też Wydział krajowy do preliminarza krajowego na r. 1900 pierwszą ratę 40% datku krajowego dla tego przedsiębiorstwa w kwocie 16.533 zł. w. a.

Nadmienia się przytem, że gdy spółka wodna zaliczyła też na rachunek 30 % datku konkurencyjnego kwotę 30.000 zł., Wydział krajowy zarządził reskryptem z d. 29. maja 1899 l. 34.205 dalsze prowadzenie robót na wale nadwiślańskim między ujściem Podłężówki i Niepołomicami na terytorium powiatu Bocheńskiego.

Projekt ustawy o obwałowaniu lewego brzegu Dunajca od ujścia potoku Więckówki do mostu kolejowego w Bogumiłowicach.

Reambulację projektu technicznego, który służy za podstawę tego przedsiębiorstwa w myśl uchwalonego przez Wys. Sejm d. 21. marca 1899 projektu ustawy, zarządziło c. k. Namiestnictwo reskryptem z d. 17. października 1898 l. 91.643, a wynik dochodzenia przedłożone wraz z projektem c. k. Ministerstwu rolnictwa, decyzya jednak tego Ministerstwa wedle odezwy c. k. Namiestnictwa z d. 23. sierpnia 1899 l. 81.797 dotychczas jeszcze nie nadeszła.

Sankcyja projektu ustawy nastąpić może dopiero po zatwierdzeniu projektu technicznego, przyznaniu 40% zasiłku z państwowego funduszu melioracyjnego i prawomocnem zawiązaniu spółki wodnej.

Uchwała w sprawie kolmatacyi bagien naddniestrzańskich.

Na posiedzeniu z d. 30. grudnia 1898 powziął Wys. Sejm następującą uchwałę:

„Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby przyspieszył wypracowanie planów kolmatacyi bagien naddniestrzańskich i projekt robót melioracyjnych z odpowiednimi wnioskami Sejmowi jak najrychlej przedłożył“.

W skutek tej rezolucyi poleciłmy reskryptem z d. 14. lutego 1898 l. 4.578 starszemu inżynierowi biura melioracyjnego Józejowi Jankowskiemu zająć się w roku bieżącym wyłącznie wykończeniem projektu tej kolmatacyi. Projekt techniczny wraz z kosztorysem i sprawozdaniem technicznym wykończył też wymieniony technik przy pomocy dodanych mu sił technicznych w listopadzie r. b., tak, iż w ciągu r. 1900 może być zarządzona reambulacya a projekt przedłożony c. k. Ministerstwu rolnictwa do zatwierdzenia. Po przeprowadzeniu rokowań z c. k. Rządem nie omieszkamy też przedłożyć Wys. Sejmowi projekt ustawy zapewniającej wykonanie tego wielkiego przedsiębiorstwa.

Uzupełnienie regulacyi Wisłoka i Pielnicy.

Uchwałą z 27. marca 1899. LS. 2.007, polecił Wys. Sejm Wydziałowi krajowemu, ażeby przyspieszył wykończenie projektu uzupełnienia regulacyi Wisłoka i Pielnicy wraz z dopływami i na najbliższej sesyi sejmowej przedłożył projekt ustawy o wykończeniu tej regulacyi.

Poleniu temu Wydział krajowy zadość uczynić nie mógł mimo, iż uzupełniające zdjęcia jeszcze w zeszłym roku wykonane zostały, albowiem pierwotny projekt regulacyi Wisłoka i Pielnicy, który do wykonania obecnego projektu jest niezbędnie potrzebnym, znajduje się w c. k. Ministerstwie rolnictwa z powodu rekursów wniesionych przeciw oznaczeniu okręgu konkurencyjnego i dotąd jeszcze Wydziałowi kraj. nie został zwróconym.

Regulacya Raby i Świcy.

Uchwałą z 21. marca 1899 wezwał Wys. Sejm c. k. Rząd, ażeby zarządził rewizyę projektów generalnych systematycznej regulacyi rzek Raby i Świcy i jak najrychlej przedłożył Sejmowi odnośne projekty ustaw w myśl programowej uchwały sejmowej z 13. lutego 1894.

Na odezwę Wydziału krajowego z 6. sierpnia 1899 l. 51.729 przypominającą załatwienie tej sprawy odpowiedziało c. k. Namiestnictwo odezwą z 24. sierpnia 1899 l. 84.695. (LW. kr. 57.033/99), że nie nadeszła dotąd decyzya c. k. Ministerstwa; następnie zaś c. k. Prezydium Namiestnictwa odezwą z d. 19. listopada 1899. l. 7.071/pr. zawiadomiło Wydział krajowy, że sporzą-

dzenie projektów systematycznej regulacji rzek Raby i Świcy może nastąpić dopiero po ukończeniu operatów hydrometrycznych i regulacyjnych dla Dunajca, Wisłoki i Sanu, a to z powodu nadzwyczajnych zajęć urzędników technicznych, którzy bieżącym czynnościom zaledwie są w stanie podołać.

Uchwała
w sprawie o-
bjęcia pod
pieczę pań-
stwa dalszych
przestrzeni
rzek spław-
nych, tudzież
rzek grani-
cznych.

Na rezolucję Wys. Sejmu z d. 12. lutego 1898 uchwaloną w tej sprawie zawiadomiło nas c. k. Prezydium Namiestnictwa odezwami z d. 26. kwietnia 1899 l. 3.132 i z d. 19. listopada 1899 l. 10.934, że wedle reskryptu c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych z 17. marca 1899 l. 13.378 objęcie pod pieczę państwa dalszych przestrzeni rzek spławnych, mianowicie, Dunajca od Zgłobic do Nowego Sącza, Wisłoki od Mielca do Jasła i Sanu od Jarosławia do Sanoka może nastąpić stopniowo w miarę rozwijającego się na nich spławu i postępu budowli w przestrzeniach dalszych pod pieczę państwa zostających.

Operat hydrometryczny na uregulowanie Sanu od ujścia do Załuża na przestrzeni 289 kilometrów został już przedłożony c. k. Ministerstwu spraw wewnętrznych, a skoro stamtąd wróci, będzie sprzedany kosztorys na systematyczne uregulowanie tej przestrzeni. Operaty natomiast hydrometryczne Dunajca i Wisłoki znajdują się obecnie w opracowaniu.

W sprawie regulacji granicznej przestrzeni Wisły między Białką a Przemszą toczą się rokowania z Rządem pruskim, które jednak nie doprowadziły do rezultatu.

Dla regulacji granicznych przestrzeni Dunajca i Białki tatrzańskiej zdjęcia są w toku, a skoro c. k. Namiestnictwo otrzyma nowe plany, zarządzi opracowanie projektu w porozumieniu z władzami węgierskimi.

Zdjęcia granicznej przestrzeni Zbrucza pod Zawalem nie mogły być przeprowadzone, gdyż c. k. Namiestnictwo nie otrzymało dotychczas od władz rosyjskich listu otwartego upoważniającego technicznych urzędników do przekroczenia granicy przy pomiarach.

Sprawa regulacji granicznej przestrzeni Popradu nie była dotychczas badania.

Organizacja
spółek wo-
dnych.

Uchwałą z 21. marca 1899 wezwał Wys. Sejm c. k. Rząd, ażeby polecił władzom administracyjnym pierwszej instancyi bezzwłoczne zawiązywanie przymusowych spółek wodnych dla ustawowych przedsiębiorstw melioracyjnych oraz spieszne przeprowadzenie badań technicznych projektów melioracyjnych.

Na skutek tej rezolucyi udzieliło c. k. Prezydium Namiestnictwa przy odezwie swej z 30. czerwca 1899 l. 7.069. (LW. kr. 44.012/99) Wydziałowi krajowemu wydaną do wszystkich Starostw okólnik polecający im, ażeby zwracali szczególniejszą uwagę na sprawę zawiązywania spółek wodnych dla przedsiębiorstw melioracyjnych i ażeby sprawę tę przeprowadzały z największą dokładnością i z możliwym pośpiechem. Również co do badania technicznych projektów melioracyjnych — oznajmia c. k. Prezydium — iż wydało ponownie odpowiednie zarządzenia, by badania te przeprowadzano z wszelkim możliwym pośpiechem.

Sprawa zawiązywania spółek wodnych mimo to nie postąpiła jednak naprzód. W ciągu roku bieżącego bowiem zawiązaną została tylko jedna spółka wodna dla regulacji środkowej sekcji Gniłej Lipy, która wedle odezw c. k. Starostwa w Rohatynie z d. 14. października 1899 l. 22.676 już się ukonstytuowała, wybrawszy przewodniczącym p. Mikołaja Torosiewicza z Putiatyniec, a jego zastępcą p. Bronisława Greka z Bursztyna.

Natomiast nie zostały dotychczas zawiązane następujące spółki wodne:

1) dla obwałowania lewego brzegu Dunajca w myśl ustawy z d. 2. września 1895. Dz. u. kraj. Nr. 69. (c. k. Starostwo w Tarnowie);

2) dla osuszenia bagieu Łańcucko-Jarosławskich w myśl ustawy z d. 26. kwietnia 1893 dz. u. kraj. Nr. 28 (c. k. Starostwo w Jarosławiu);

3) dla regulacji Bugu w myśl ustawy z d. 9. lipca 1894. Dz. u. kraj. Nr. 69. (c. k. Starostwo w Kamionce strum.);

4) dla regulacji górnej Kisieliny w myśl ustawy z d. 22. września 1896, Dz. u. kraj. Nr. 46. (c. k. Starostwo w Brzesku).

W skutek zwłoki w zawiązaniu spółek a tem samem nieuiszczenia datków konkurencyjnych musiały być roboty przy powyższych przedsiębiorstwach z wyjątkiem regulacji Bugu wstrzymane.

Wzwanie do c. k. Rządu w sprawie zakładania fundamentów kolejowych i drogowych, któreby nie oddziaływało szkodliwie na interesy kultury krajowej.

Uchwałą z 21. marca 1899 wezwał Wys. Sejm c. k. Rząd, ażeby przestrzegał przy udzielaniu koncesyi na budowę kolei oraz przy budowie dróg państwowych, aby fundamenty mostów i przepustów komunikacyjnych tak głęboko były zakładane, iżby umożliwiały swobodny odpływ wody z wylotów drenowych, gdzie zaś istniejące przepusty i mosty przeszkadzają odwodnieniu, na żądanie właścicieli gruntów w zastosowaniu postanowienia §. 42. kraj. ust. wod. zarządził odpowiednią rekonstrukcję tych obiektów.

W skutek przypomnienia tej sprawy c. k. Rządowi, odpowiedziało Namiestnictwo odezwą z 24. sierpnia 1899 l. 84.695 (LW.kr. 57.033/99), iż jeszcze dotąd nie nadeszła decyzja ministeryalna.

Rezolucya uchwalona przez Wys. Sejm w sprawie zakładania fundamentów mostów i przepustów na drogach krajowych, powiatowych i subwencyonowanych gminnych dotyczy departamentu IV., który z jej wykonania zda sprawę.

Rezolucya z wezwaniem do c. k. Rządu o wydanie ustawy zwalniającej robotników w przedsiębiorstwach drenarskich od obowiązku ubezpieczania od wypadków

W sprawie tej powziął Wys. Sejm dwukrotnie uchwałę, mianowicie na posiedzeniu z 10. lutego 1898 i na posiedzeniu z 21. marca 1899, wzywając c. k. Rząd do przedłożenia Radzie Państwa projektu noweli do ustawy z 28. grudnia 1887 Nr. 1. Dz. p. p. z r. 1888, zwalniającej od obowiązku ubezpieczenia robotników od wypadków przedsiębiorstwa robót melioracyjnych, które nie są połączone z niebezpieczeństwem dla robotników, a w szczególności przedsiębiorstwo drenowania.

Na pierwszą uchwałę zakomunikowało Wydziałowi krajowemu c. k. Namiestnictwo odezwą z 5. kwietnia 1899, l. 31.709 (l. W. kr. 22417/99) odpowiadając c. k. Ministerstwu spraw wewnętrznych, pod załączoną.

Na drugą zaś uchwałę Wys. Sejmu z r. 1899 odpowiedziało c. k. Namiestnictwo odezwą z 30. czerwca 1899 l. 60.567 (L. W. kr. 44.015/99) iż wobec powyżej powołanej odpowiedzi c. k. Ministerstwa nie uważa c. k. Namiestnictwo za wskazane przedkładać c. k. Rządowi tej drugiej uchwały.

Rezolucya w sprawie wykazywania postępu robót przez c. k. Rząd prowadzonych.

Przyjmując do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego o postępie robót przy regulacji Dniestru między Rozwadowem a Żurawnem, polecił Wysoki Sejm uchwałą z d. 17. marca 1899, na wniosek Komisji gospodarstwa krajowego Wydziałowi krajowemu przedkładać wyczerpujące sprawozdania z postępu robót przy wszystkich rzekach i zabudowaniu potoków górskich przez c. k. Rząd wykonywanych. Stosując się do tej uchwały, tudzież wskazówki wymienionej komisji, aby Wydział krajowy przekonywał się o postępie powyższych robót za pośrednictwem własnych organów technicznych, porucił Wydział krajowy reskryptem z d. 19. maja 1899 l. 20.989. starszemu inżynierowi biura melioracyjnego Janowi Haponowiczowi stałą kontrolę budowy przy systematycznej regulacji Dniestru między Rozwadowem i Żurawnem, Soły i Łomnicy z dopływami, tudzież przy zabudowaniu potoków górskich prowadzonem przez sekcją Samborską c. k. oddziału leśno-technicznego, zobowiązując go do przeprowadzenia trzykrotnej do roku inspekcji wedle możliwości wspólnie z technicznymi kontrolorami rządowymi.

Ponieważ zaś kosztów inspekcji zabudowań potoków górskich, tudzież lokalnych regulacji nie pokrywają fundusze budowy, wstawił Wydział krajowy na ten cel zarówno jak i na pokrycie kosztów komisyjnych z powodu konserwacji robót publicznych, które to koszta w myśl specjalnych ustaw konserwacyjnych ponosi fundusz krajowy, nową pozycję wydatków w rub. XIII. poz. 208. w kwocie 1.000 zł. w. a.

Ekspozycja kraj. biura melioracyjnego w Jarosławiu.

Na posiedzeniu z d. 21. marca 1899 powziął Wys. Sejm w załatwieniu sprawozdania Komisji gospodarstwa krajowego z przedłożenia Wydziału krajowego o melioracjach między innemi następującą uchwałę:

„Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby z początkiem r. 1900 utworzył ekspozyturę krajowego biura melioracyjnego w Jarosławiu“.

Gdy w dotychczasowym etacie personalnym biura melioracyjnego posada kierownika ekspozytury w Jarosławiu (w randze inżyniera I. klasy) nie była przewidziana, a przy utworzeniu każdej nowej ekspozytury zachodzi potrzeba powiększenia personalu tego biura przynajmniej o jedną siłę techniczną,

Wydział krajowy przedkłada Wysokiemu Sejmowi celem wprowadzenia w życie powyższej uchwały wniosek na powiększenie personalu kraj. biura melioracyjnego o jednego inżyniera I. klasy, podobnie jak to miało miejsce przy otwarciu ekspozytur w Stanisławowie i Jaśle.

W tym celu wstawił też Wydział krajowy do preliminarza krajowego na r. 1900 pobory jednego inżyniera I. klasy ponad dotychczasowy etat, oraz dotację 300 zł. w. a. na utrzymanie ekspozytury w Jarosławiu (najem lokalu, opał, oświetlenie i obsługę).

Zakładanie
fabryk dre-
narskich.

Uchwałą z 21. marca 1899 przeznaczył Wys. Sejm kredyt w kwocie 5000 zł. na zakładanie fabryk drenarskich i jednocześnie wezwał c. k. Rząd, ażeby przyznał na ten sam cel na r. 1899 zasiłek w tej samej wysokości z państwowej dotacji dyspozycyjnej na drobne melioracje.

Subwencya państwowa została odezwą c. k. Namiestnictwa z 5. sierpnia 1899 l. 74.309. (L. W. kr. 53.755/99), w kwocie 4.000 zł. wyasygnowaną i wpłynęła do kasy krajowej.

Z funduszu tego, do którego wcieloną została pozostałość z lat poprzednich okrążyło w kwocie 1.000 zł., dostarczył Wydział krajowy w roku bieżącym pras drenarskich z krajaczem do gliny i innymi niezbędnymi przyborami kosztem po 800 zł. dla następujących obszarów dworskich:

- 1) w Lubaczowie pow. Cieszanów, majątku p. Maryi hr. Gołuchowskiej,
- 2) w Belczu, pow. Złoczów, majątku p. Wiktora Jasińskiego,
- 3) w Busku, pow. Kamionka, majątku JE. Kazimierza hr. Badeniego,
- i 4) w Straszęcinie, pow. Ropczyce, majątku Juliana Bielańskiego.

Z uwagi, że fabryka drenarska w Żurawcach powiecie rawskim, dla której dostarczono z funduszy subwencyjnych w r. 1894 prasę drenarską, została zwinięta, zaś właściciel Kopytowy w powiecie krośnieńskim p. Bolesław Rozwadowski, któremu dostarczył Wydział krajowy prasy drenarskiej w r. 1897, do założenia fabryki wcale nie przystąpił, przeznaczył Wydział krajowy po jednej z tych pras dla obszaru dworskiego

5) w Butynach, pow. Żółkiew, własność p. Stanisława Niezabitowskiego,

6) w Pawłosiowie, pow. Jarosław, własność p. Stanisława hr. Siemieńskiego-Lewickiego.

Nadto przyrzekł Wydział krajowy dać prasę drenarską dla obszaru dworskiego

- 7) w Oleszycach, pow. Cieszanów, własność ks. Władysława Sapiehy.

Wszyscy wymienieni właściciele zobowiązali się dostarczać rurek drenarskich po zaspokojeniu własnej potrzeby właścicielom sąsiednich gruntów po cenach przez Wydział krajowy ustanowić się mających, tudzież zwrócić prasę drenarską z przyborami Wydziałowi krajowemu po zdrenowaniu własnych gruntów.

Fabryki we wszystkich powyższych miejscowościach z wyjątkiem w Straszęcinie, gdzie późną jesienią prasę dostarczono, zostały już puszczone w ruch, ceny jednak poszczególnych kalibrów rurek nie mogły być jeszcze oznaczone i podane do wiadomości kół interesowanych, raz dla tego, iż produkcja zaledwie na własną potrzebę właścicieli fabryk wystarcza, powtórę, że w pierwszym roku kampanii trudno jest dokładnie obliczyć koszt nakładu i tem samem ustalić ceny produkcji.

Z uwagi, że dopiero od czasu, kiedy kraj i państwo dostarcza właścicielom gruntów bezpłatnie pras drenarskich, a tem samem wyrób rurek drenowych został ułatwionym, drenowanie gruntów przybrało znaczniejsze rozmiary, Wydział krajowy dążąc do jak najdalej idącego poparcia tego rodzaju

melioracji, która zwiększyć może wartość rocznej produkcji samych głównych tylko gatunków zbóż (pszenicy, żyta, jęczmienia i owsa) w Galicyi o przeszło 50 milionów zł. w. a. wstawił do preliminarza na r. 1900 dotację na zakupno pras drenarskich w dotychczasowej wysokości 5.000 zł. i uprasza Wys. Sejm o jej uchwalenie.

II. Załatwienie petycji.

Petycja komitetu c. k. o podwyższenie dotacji rocznej na zdjęcia i projekty dla melioracji prywatnych z 10.000 zł. na 15.000 zł. w. a. Wydziałowi krajowemu do zbadania, ewentualnie przedłożenia wniosków na najbliższej sesji.

Gdy wedle zamknięcia rachunków za r. 1898 wydatek na cel powyższy wynosił 12.796 zł. 21 ct. w. a., Wydział krajowy postanowił podwyższyć tę dotację na r. 1900 do kwoty 13.000 zł. w. a. i tę kwotę wstawił do preliminarza krajowego.

O czym komitet c. k. Towarzystwa rolniczego krakowskiego zawiadomiony został reskryptem z d. 27. czerwca 1899 l. 29.970.

Petycję tę odstąpił Wysoki Sejm uchwałą z d. 21. marca 1899 c. k. Rządowi do zbadania i możliwego uwzględnienia, o czym zawiadomił Wydział krajowy interesowaną gminę reskryptem z d. 12. maja 1899 l. 29.960.

Odezwą z d. 2. czerwca 1899 l. 50.974 zawiadomiło nas c. k. Namiestnictwo, że kosztu naprawy wykonanych w r. 1898 budowli regulacyjnych obliczono na 3.697 zł. 47 ct. łącznie z kosztami zarządu w kwocie 102 zł. 27 ct. w. a.

Ponieważ gmina Trzebieńczyce zobowiązała się pokryć $\frac{1}{3}$ część kosztów właściwej budowy, a c. k. Namiestnictwo przyjęło na skarb państwa taką samą część kosztów wraz z kosztami zarządu, przyznał Wydział krajowy na te roboty odezwą z d. 27. czerwca 1899 l. 37.026. 33 $\frac{1}{3}$ % zasiłek w kwocie 1.198 zł. 40 ct. w. a. z dotacji dyspozycyjnej na lokalne regulacje rzek niespławnych.

Petycja gmin Szczakowa, Długoszyń, Dąbrowa i Jaworzno w pow. chrzanowskim o podwyższenie stanu wody na rzekach Przemszy i Białej Przemszy.

Uchwałą z 21. marca 1899 l. 468 odstąpił Wys. Sejm petycję tę c. k. Rządowi do zbadania z wezwaniem do zarządzenia wspólnym kosztem państwa austriackiego i pruskiego takich budowli wodnych, któreby przywróciły pierwotną produktywność nadbrzeżnych łąk i pastwisk w tych gminach.

O tej uchwale zawiadomił Wydział krajowy reskryptem z 2. maja 1899 l. 22.797 interesowane gminy za pośrednictwem Wydziału powiatowego w Chrzanowie.

C. k. Namiestnictwo odezwą z 25. września 1899 l. 92.899 (LW. 65.094/99) odpowiedziało, iż celem dokonania niwelacji i technicznych badań rzeki Przemszy odniosło się do rządów pruskiego i rosyjskiego o udzielenie listów otwartych dla techników do tej czynności przeznaczonych i że skoro żądane listy nadejdą, badania zostaną zarządzone.

Dalszych wiadomości Wydział krajowy nie otrzymał jeszcze.

Petycja gminy Mikuszowice o obwałowanie Raby.

Na skutek tej petycji, którą Wys. Sejm uchwałą z d. 21. marca 1899 przekazał Wydziałowi krajowemu do załatwienia, zawiadomiliśmy reskryptem z d. 12. maja 1899 l. 29.972, gminę Mikuszowice za pośrednictwem Wydziału powiatowego w Bochni, że zdjęcia dla obwałowania lewego brzegu Raby zostały wykonane, projekt zaś techniczny zostanie opracowany po ukończeniu operatu dla obwałowania prawego brzegu tej rzeki wraz z regulacją Uszwicy i Grobki z dopływami.

Prace nad projektem obwałowania lewego brzegu Raby wraz z regulacją Drwinki i obwałowaniem Wisły od Niepołomic do Raby rozpoczęto też istotnie w listopadzie 1899.

Petycja gminy Gawłówek w pow. i państwa.

Uchwałą z 21. marca 1899 l. 664 polecił Wys. Sejm Wydziałowi krajowemu jak narychlejsze wykonanie proszonych robót przy pomocy kraju

wiecie bocheńskim o wykonanie przekopu na rzece Rabcie.

O tej uchwale zawiadomił Wydział krajowy reskryptem z 13. kwietnia 1899 l. 20.991 obok wymienioną gminę i równocześnie polecił starszemu inżynierowi biura melioracyjnego Pawłowi Dyrdoniowi opracowanie projektu technicznego.

Gdy projekt, który jest obecnie w toku opracowania, zostanie ukończony — przedstawi Wydział krajowy c. k. Namiestnictwu wnioszek na wykonanie.

Petycja mieszkańców gminy Peim o regulację rzeki Raby.

Wydział krajowy zawiadomił reskryptem z 28. kwietnia 1899. l. 24.514 Wydział powiatowy w Myślenicach, iż Wys. Sejm o petycyi nie powziął żadnej uchwały.

Petycja gminy Brzezówki i innych o regulację rzeki Upustu.

O petycyi tej nie powziął Wys. Sejm żadnej uchwały. Z uwagi, iż regulacja rzeki Upust, jako dopływu Nowego Brnia, objęta jest projektem technicznym uzupełniania regulacyi Nowego Brnia z dopływami i z uwagi, iż Wys. Sejm na posiedzeniu z 5. lutego 1897 uchwalił już projekt ustawy o tej regulacyi, przesłał Wydział krajowy c. k. Namiestnictwu przy odezwie z 4. maja 1899 l. 24.508 wymienioną obok petycję z prośbą o przedłożenie c. k. Ministerstwu rolnictwa i o wyjednanie rychłej decyzyi w sprawie rzeczzonego projektu ustawy.

O stanie rzeczy zawiadomił Wydział krajowy Wydziały powiatowe w Mielcu i Dąbrowie, w których okręgu znajdują się petycyonujące gminy.

Petycja gminy Izbiska w powiecie mieleckim o zasiłek na zapłacenie zaległych rat datku konkurencyjnego na regulację Nowego Brnia.

O niezafatwieniu tej petycyi przez Wys. Sejm zawiadomił Wydział krajowy proszącą gminę reskryptem z 12. kwietnia 1899 l. 21.552, za pośrednictwem Wydziału pow. w Mielcu.

Petycja gminy Wola Otałęzka o dokończenie regulacyi potoku Brnika.

O niezafatwieniu tej petycyi przez Wys. Sejm zawiadomił Wydział krajowy reskryptem z 28. kwietnia 1899 l. 24.503 obok wymienioną gminę za pośrednictwem Wydziału pow. w Mielcu, nadmienając zarazem, że żądana regulacja wykonaną zostanie kosztem kraju, państwa i powiatu przy zupełnem uwolnieniu stron bezpośrednio interesowanych od datków konkurencyjnych, skoro według programu budowy przyjdzie kolej i na tę część robót przy obwałowaniu Wisły i Wisłoki.

Petycja gminy Żegiestów o regulację i zabudowanie miejscowego potoku.

Reskryptem z 12. maja 1889 l. 29.964 zawiadomił Wydział krajowy Wydział pow. w Nowym Sączu, iż Wys. Sejm uchwałą z 21. marca 1899 odstąpił tę petycję c. k. Rządowi do zbadania i możliwego uwzględnienia.

Odezwą z d. 23. listopada 1899 l. 7335/pr. zawiadomiło nas c. k. Prezydium Namiestnictwa, że zbadanie stanu rzeczy zarządzono, a wynik zakomunikowany będzie Wydziałowi krajowemu we właściwym czasie.

Petycja Rady pow. w Tarnobrzegu o utworzenie komunikacyi kołowej na wałach nad Wisłą i Saniem i o przyznanie gminom prawa korzystania ze zbioru trawy z wałów.

O tem, że Wys. Sejm o tej petycyi nie powziął żadnej uchwały, został Wydział powiatowy w Tarnobrzegu zawiadomiony reskryptem z 2. maja 1899 l. 24.516 przy dołączeniu odpisu sprawozdania sejmowej Komisji drogowej z tą uwagą, że Wydział krajowy zapytywany przez c. k. Namiestnictwo o zdanie w sprawie używania wałów ochronnych do jazdy zaprzęgami, oświadczył się odezwą z 16. lipca 1897 l. 33.043 przeciw takiemu pozwoleniu.

Petycja gminy Sielec i dziewięciu innych powiatu tarnobrzezkiego o zniżenie grzywn za przekroczenia wodne i oddanie gminom do użytku wałów nad Wisłą, Sanem, Łęgiem i Trześniówką.

W załatwieniu tej petycji, którą Wysoki Sejm uchwałą z 21. marca 1899 Wydziałowi krajowemu przekazał, oznajmił Wydział krajowy reskryptem z 20. maja 1899 l. 29.974 petycyonującym gminom za pośrednictwem Wydziału pow. w Tarnobrzegu, iż użytkowanie wałów nie może być oddane sąsiadującym mieszkańcom, gdyż w myśl specjalnych ustaw dochód uzyskany z trawy na wałach, służyć ma na pokrycie kosztów konserwacji, co się zaś tyczy zniżenia wysokości grzywn za przekroczenia ustawy wodnej, to już raz nad podobną petycją przeszedł Wys. Sejm do porządku dziennego.

Petycja gminy Krawce o oddanie zawikłonych odsypisk Łęgu.

Na skutek tej petycji, którą Wys. Sejm uchwałą z 21. marca 1899, Wydziałowi krajowemu do załatwienia przekazał, oznajmił Wydział krajowy reskryptem z 20. maja 1899 l. 29.973 Wydziałowi pow. w Tarnobrzegu, iż zawikłone kosztem funduszu regulacyjnego odsypiska nie mogą być oddane do użytku mieszkańców gminy, gdyż wskutek tego uciarpiałyby na tem roboty regulacyjne wykonane kosztem 120.000 zł., do którego gmina Krawce nie przyczyniła się żadnym datkiem — tudzież, że odsypiska te uzyskane zostały w skutek tam regulacyjnych i tem samem w myśl postanowień kraj. ustawy wodnej stanowią własność funduszu konserwacyjnego przedsiębiorstwa.

Petycja gminy Wrzawy pow. Tarnobrzezkiego o zasilkę na pokrycie datku konkurencyjnego do kosztów regulacji Łęgu.

Petycję tę, którą Wys. Sejm uchwałą z dnia 21. marca 1899 przekazał Wydziałowi krajowemu do zbadania i stosownego załatwienia, ewentualnie przedłożenia Sejmowi wniosku na najbliższej sesji, przesłaliśmy reskryptem z dnia 14. maja 1899 l. 29.968 Wydziałowi powiatowemu w Tarnobrzegu do przedstawienia stanu majątku gminy i do zaopiniowania.

Gdy z przedłożonego sprawozdania okazało się, że gminy Wrzawy w ostatnim roku nie dotknęła żadna klęska elementarna, załatwiliśmy tę petycję odmownie.

Petycja Wydziału pow. w Łańcucie o subwencję na zabezpieczenie brzegów Wisłoka w gminie Wola mała.

Wydział krajowy, któremu Wys. Sejm petycję tę odstąpił uchwałą z 23. marca 1899 l. 595 do uwzględnienia, postanowił z uwagi, iż z ogólnie preliminowanych kosztów w kwocie 1.635 zł. 12 ct. powiat łańcucki zobowiązał się pokryć połowę, udzielić zasiłku na wykonanie projektowanych robót w $\frac{1}{4}$ części kosztów t. j. w kwocie 408 zł. 28 ct. i odezwą z 11. kwietnia 1899, l. 21.555, odniósł się do c. k. Namiestnictwa o przyznanie zasiłku z dotacji państwowej na budowę wodne w tej samej wysokości.

Odezwą z 22. czerwca 1899 l. 42.832 (LW. kr. 41.744/99), oświadczyło się c. k. Namiestnictwo zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego, o czym Wydział krajowy zawiadomił reskryptem z 30. czerwca 1899 l. 41.744 Wydział pow. w Łańcucie z uwagą, iż zasiłek krajowy zostanie wyasygnowanym, skoro Wydział pow. do wykonania robót przystąpi.

Petycja gminy Łukawiec o lokalną regulację Wisłoka.

Uchwałą z 21. marca 1899 odstąpił Wys. Sejm obok wymienioną petycję c. k. Rządowi do zbadania i możliwego uwzględnienia, o czym Wydział krajowy reskryptem z 12. maja 1899 l. 29.966 zawiadomił proszącą gminę za pośrednictwem Wydziału pow. w Rzeszowie.

Na skutek kilkakrotnego przypominania tej sprawy, oznajmiło c. k. Namiestnictwo odezwą z 3. października 1899 l. 93.002 (LW. kr. 67.949/99), iż rozporządzeniem swoim z 31. maja 1899 l. 54.075 zwróciło przedłożony mu operat na regulację Wisłoka od Staromieścia do Pogwizdowa c. k. Starostwu w Rzeszowie z poleceniem ponownego przeprowadzenia rokowań ze stronami konkurującymi, celem uzyskania od nich dotychczas niezapewnionego datku konkurencyjnego w kwocie 22.590 zł. 16 ct. w. a.

Odezwą z dnia 23. listopada 1899 l. 7.335/pr. zawiadomiło nas c. k. Prezydium Namiestnictwa, że wedle sprawozdania c. k. Starostwa w Rzeszo-

wie z 16. października 1899 l. 39.399 rokowania ze stronami konkurencyjnymi mają już być w najbliższym czasie ukończone.

Petycja gmin i obszarów dworskich Łęczany, Miejsce piastowe, Głowienska i Suchodół o regulację potoków Łęg i Olszyny.
l. 639 Wskutek tej petycji polecił Wys. Sejm uchwałą z 21. marca 1899 Wydziałowi krajowemu zarządzenie wykończenia projektu technicznego a następnie wykonanie robót potrzebnych dla odwodnienia gruntów przy pomocy kraju i państwa.

O tej uchwale zawiadomił Wydział krajowy reskryptem z 13. kwietnia 1899 l. 20.992 interesowane strony oraz zarządził wykonanie uzupełniających zdjęć dla regulacji powyższych potoków, które też w ciągu lata b. r. przez dwóch techników kraj. biura melior. przeprowadzone zostały.

W ciągu zimy opracowanym zostanie operat techniczny, poczem odniesie się Wydział krajowy do c. k. Namiestnictwa z wnioskiem na wyjednanie zasiłku ze skarbu państwa.

Petycja gminy Sośnica w powiecie jarosławskim i gminy Dusowce w powiecie przemyskim o zmianę trasy przekopu rzeki San.
C. k. Namiestnictwo, któremu Wys. Sejm uchwałą z 23. marca 1899 l. 870 sprawę tę odstąpił do zbadania i możliwego uwzględnienia, odpowiedziało odezwą z 23. sierpnia 1899 l. 77.759 (LW.kr. 56.703/99), iż poleciło c. k. Starostwu w Przemyśle spieszne przedłożenie uzupełnionego projektu na uregulowanie Sanu pod Dusowcami i Sosnicą.

Czy to się już stało, Wydział krajowy nie otrzymał jeszcze wiadomości.

Petycja właścicieli gminy Rzechów w powiecie łańcuckim w sprawie oddania im odsypiska przez San utworzonego.
Uchwałą z 8. marca 1899 l. 133 odstąpił Wys. Sejm tę petycję c. k. Rządowi do zbadania i możliwego uwzględnienia.

Jednocześnie uchwalił Wys. Sejm rezolucję wzywającą c. k. Rząd, ażeby grunta uzyskane wskutek budowli regulacyjnych a niepotrzebne do zabezpieczenia brzegów odstępował właścicielom przyległych gruntów tudzież, ażeby naturalnych odsypisk, które według §. 411 u. c. należą do właścicieli brzegu, nie zajmował na rzecz państwowego funduszu budowli wodnych.

O uchwale pierwszej zawiadomił Wydział krajowy reskryptem z 20. marca 1899 l. 16.923 petycyonującą gminę za pośrednictwem Wydziału pow. w Łańcucie i tak w tej sprawie jakoteż w sprawie drugą uchwałą objętej odnosił się kilkakrotnie do c. k. Namiestnictwa o zakomunikowanie mu decyzji.

Odezwaniami z 28. lipca 1899 l. 75.185 (LW.kr. 51.685/99) i z dnia 17. listopada 1899 l. 109.295 zawiadomiło c. k. Namiestnictwo Wydział krajowy, iż akta sprawy zajęcia wyspy powstałej na Sanie pod Rzechowem z powodu że dobrowolne porozumienie nie przyszło do skutku, odstąpiło c. k. Prokuratorowi skarbu do przedłożenia opinii, która jednak dotychczas jeszcze nie nadeszła.

Petycja gminy Przełuki o regulację rzeki Osławy.
O tem, iż Wys. Sejm w sprawie tej nie powziął żadnej uchwały, zawiadomił Wydział krajowy reskryptem z 28. kwietnia 1899 l. 24.507 Wydział pow. w Sanoku.

Petycja gminy Małnowo o osuszenie gruntów i lokalną regulację rzeki Wiszni.
Na skutek tej petycji, którą Wys. Sejm uchwałą z d. 21. marca 1899 przekazał Wydziałowi krajowemu do załatwienia, poleciliśmy reskryptem z d. 20. maja 1899 l. 29.976 Wydziałowi pow. w Mościskach zawiadomić Zwierzchność gminy Małnowo, że Wydział krajowy gotów jest zarządzić opracowanie projektu osuszenia gruntów i lokalnej regulacji Wiszni w tej gminie, skoro gmina przedłoży deklarację, mocą której zobowiąże się pokryć przynajmniej $\frac{1}{3}$ część kosztów zamierzonych robót, oraz roboty wykonane w należyłym stanie utrzymywać.

Gdy wedle sprawozdania wymienionego Wydziału powiatowego z dnia 2. listopada 1899 l. 2.613 Rada gminna w Małnowie jednogłośnie uchwaliła pokryć $\frac{1}{3}$ część kosztów osuszenia gruntów, a natomiast odmówiła przyczynienia się datkiem do kosztów regulacji Wiszni, zarządził Wydział kraj. w roku 1900 zdjęcie dla osuszenia gruntów z pominięciem regulacji Wiszni, w któ-

rym to celu zażądał Wydział krajowy reskryptem z dnia 12. listopada 1899 l. 74.014 podania terminu stosownego do pomiarów ze względu na zagospodarowanie pól mających się osuszyć.

Petycja gminy miasta Halicza o odszkodowanie za grunta gminne zerwane z powodu nienależytego zabezpieczenia brzegów w przekopie Dniestru.

O sposobie załatwienia tej petycji przez c. k. Rząd, któremu Wys. Sejm sprawę tę uchwalał z 21. marca 1899 l. 635 do uwzględnienia odstąpił, nie otrzymał Wydział krajowy pomimo dwukrotnych przynaglań dotąd ze strony c. k. Namiestnictwa żadnej wiadomości.

O uchwale Wys. Sejmu zawiadomił Wydział krajowy interesowaną gminę reskryptem z 26. kwietnia 1899 l. 22.191.

Petycja gminy Włodzimirec o regulację rzeki Świcy.

O petycji tej nie powziął Wys. Sejm żadnej uchwały, o czym Wydział krajowy reskryptem z 28. kwietnia 1899 l. 24.509 zawiadomił Wydział powiatowy w Żydaczowie.

Petycja gminy Balice podrózne o regulację rzeki Świcy.

Uchwałą z dnia 21. marca 1899 odstąpił Wysoki Sejm tę petycję c. k. Rządowi do zbadania i możliwego uwzględnienia, o czym zawiadomił Wydział krajowy reskryptem z dnia 12. maja 1899 l. 29.967 interesowaną gminę za pośrednictwem Wydziału pow. w Żydaczowie.

Odezwą z dnia 23. listopada 1899 l. 7.335/pr. zawiadomiło nas c. k. Prezydium Namiestnictwa, że zbadanie stanu rzeczy zostało zarządzone, a wynik zakomunikowany będzie Wydziałowi krajowemu we właściwym czasie.

Petycja gminy i obszaru dworskiego Czolhany, gmin Dzieduszyce wielkie i małe, i innych o zamknięcie zakładu dla spławu drzewa w Węłdżirzu i Wygodzie i o uregulowanie rzeki Świcy.

Odezwą z 28. kwietnia 1899 l. 24.178 odstąpił Wydział krajowy petycję te wraz z odpisem sprawozdania Komisji gospodarstwa krajowego, które przez Wys. Sejm nie zostało załatwione, c. k. Namiestnictwu z prośbą o uwzględnienie żądania stron interesowanych podług wniosków Komisji gospodarstwa krajowego.

O sposobie załatwienia tych petycji pomimo przynagleń Wydział krajowy nie otrzymał dotąd żadnej wiadomości.

Petycja gminy Strutyniżny o regulację Czechwy.

Uchwałą z 21. marca 1899 odstąpił Wys. Sejm tę petycję c. k. Rządowi do zbadania i możliwego uwzględnienia, o czym Wydział krajowy reskryptem z 12. maja 1899 l. 29.965 powiadomił Wydział pow. w Dolinie.

Odezwą z dnia 23. listopada 1899 l. 7.335/pr. zawiadomiło c. k. Prezydium Namiestnictwa Wydział krajowy, że zdjęcia odnośnej części rzeki Czechwy już dokonano, a obecnie nastąpi wypracowanie projektu.

Petycja Wydziału powiatowego w Tłumaczu o regulację Worony.

Uchwałą z 23. marca 1899 przekazał Wys. Sejm tę petycję Wydziałowi krajowemu z poleceniem zbadania na miejscu, o ile potrzeba i ekonomiczna doniosłość tej regulacji usprawiedliwiałoby wyjątkowe jej traktowanie poza programem regulacji wód, oraz z poleceniem przedłożenia Wys. Sejmowi stosownych wniosków na najbliższej sesji.

W skutek tej uchwały, o której Wydział powiatowy w Tłumaczu reskryptem z 7. czerwca 1899 l. 21.556 został zawiadomiony, wydelegował Wydział krajowy starszego inżyniera biura melioracyjnego Jana Haponowicza do zbadania na miejscu stanu rzeki Worony, do zbadania szkód, jakie ta rzeka wyrządza przez wylewy lub zabagnienia, wreszcie celem zbadania potrzeby i rentowności żądanej regulacji.

Przedłożone z tych badań sprawozdanie do LW.kr. 79.105/99 konstatuje, iż dolina Worony między Otynią i Tyśmienicą, która nawiedzana bywa rokro-

cznie kilkakrotnymi wylewami, stanowiła niegdyś jeden obszar stawu. W dolinie tej zwężającej się nieco od Tyśmienicy do ujścia do Bystrzycy wyrobiła sobie Worona stosunkowo za mało szerokie i nadto o dużych serpentynach koryto już z natury rzeczy o dość nieznacznym spadzie, który w dodatku zmniejszonym został przez wybudowanie kilku jazów dla uzyskania siły wodnej do sześciu młynów.

Worona powyżej tej doliny jako też zasilające ją najwięcej dopływy Babianka, Kozelów, Bobrówka i Holeszanka, mając charakter rzek górskich, spływają po cokolwiek dłużej trwających deszczach szybko do tej doliny a nie mogąc się pomieścić w wąskim korycie, w którym i tak przy niskim stanie wody spiętrzoną jest przez jazy prawie do poziomu brzegów, rozlewa się po całej przeciętnie 1·5 klm. szerokiej dolinie i zabagnia całe obszary łąk i pól najlepszej jakości, około 4.500 hektarów zajmujące.

Wobec tego zaznacza rzeczzone sprawozdanie, jest uzasadnioną potrzeba regulacji rzeki Worony lecz tylko w jej dolnym biegu od Oтынii do ujścia do Bystrzycy na długości około 30 km. oraz dopływu Malhawy od Targowicy polnej do ujścia do Worony na długości 7·5 klm. tudzież że koszt tej regulacji według surowego obliczenia wyniósłby około 220.000 zł. i że wreszcie wydatek ten przyniósłby interesowanym odpowiednie korzyści. Według informacji sprawozdawcy interesowani nie daliby się jednak skłonić do wzięcia udziału w pokryciu tych kosztów.

Ze względu na tę ostatnią okoliczność, tudzież z uwagi, że w sprawie zniesienia sześciu zakładów wodnych, które powodują zalew, ewentualnie zastąpienia jazów śluzami gruntowymi, koniecznem jest przeprowadzenie rokowań ze stronami interesowanymi, Wydział kraj. na razie nie może przedłożyć Wys. Sejmowi wniosku na wyjątkowe traktowanie regulacji Worony, zwłaszcza że wykonanie wielu innych naglejszych przedsięwzięć wobec trudności uzyskania zasiłków z państwowego funduszu melioracyjnego, tudzież niepomysłnego stanu finansów kraju musi być odroczonem.

Petycja gminy m. Delatyna o regulację rzeki Prutu pod Delatynem.

O petycji tej nie powziął Wys. Sejm żadnej uchwały, o czym Wydział krajowy zawiadomił reskryptem z 2. maja 1899 l. 24.515 Wydział powiatowy w Nadwórnie.

Petycja mieszkańców miasta Kołomyi o regulację potoka Czarny.

Reskryptem z 28. kwietnia 1899 l. 24.513 zawiadomił Wydział krajowy Wydział pow. w Kołomyi, iż Wys. Sejm o petycji nie powziął żadnej uchwały.

Petycja gal. akc. Towarzystwa przemysłu cukrowniczego w Przemyśle o subwencję dla spółki melioracyjnej na drenowanie gruntów.

Pismem z 28. kwietnia 1899 l. 24.176 zawiadomił Wydział krajowy petycyonujące Towarzystwo, iż Wysoki Sejm o petycji nie powziął żadnej uchwały.

Petycja Towarzystwa „Donau-Verrein“ in Wien o subwencję.

Pismem z 18. kwietnia 1899 l. 23.320 zawiadomił Wydział krajowy obok wymienione Towarzystwo, iż Wys. Sejm uchwałą z 27. marca 1899 przeszedł nad petycją do porządku dziennego.

Petycja Rady powiatowej w Tarnobrzegu o utworzenie ekspozytury biura melioracyjnego w Tarnobrzegu. Reskryptem z dnia 20. maja 1899 l. 29.969 zawiadomił Wydział krajowy w załatwieniu tej petycji, jemu uchwałą Wys. Sejmu z 21. marca 1899 przekazanej, Wydział pow. tarnobrzesci, iż w myśl objawionego zdania sejmowej Komisji gospodarstwa krajowego, utworzenie ekspozytury w Tarnobrzegu w obec nieznacznej ilości zgłoszeń z powiatu tarnobrzesciego o pomoc techniczną nie byłoby obecnie usprawiedliwionem. Zarazem zaznaczył Wydział krajowy, iż po ukończeniu publicznych robót melioracyjnych w powiatach tarnobrzescim i mieleckim, eksponowanym będzie dla konserwacji tych robót prawdopodobnie w Tarnobrzegu inżynier krajowego biura melioracyjnego, który zarazem zajmie się projektowaniem i wykonywaniem melioracji prywatnych.

Petycja gminy Radłów o pokrycie z funduszu krajowego 33 1/3% datku konkurencyjnego do regulacji kanału Radłowskiego. Uchwałą z 21. marca 1899 odstąpił Wys. Sejm między innymi tę petycję Wydziałowi kraj. do zbadania i stosownego załatwienia. W skutek tego przesłał Wydział krajowy reskryptem z 14. maja 1899 l. 29.977 Wydziałowi pow. w Brzesku rzeczoną petycję do zaopiniowania, nie otrzymał jednak żadnej odpowiedzi.

Petycja zarządu kółka rolniczego i gminy Myszkowce o uregulowanie miejscowych wód i osuszenie gruntów. Na skutek tej petycji, którą Wys. Sejm uchwałą z 21. marca 1899 przekazał Wydziałowi krajowemu, została Zwierzność gminna za pośrednictwem Wydziału powiatowego w Lisku zawiadomioną reskryptem z 20. maja 1899. l. 29.971, iż Wydział krajowy gotów jest zarządzić opracowanie projektu osuszenia gruntów w tej gminie i regulację miejscowego potoka, jeżeli gmina zobowiąże się pokryć przynajmniej 1/3 część kosztów tych robót i wykonane roboty utrzymywać w należytych stanie.

Deklaracyi takiej gmina Myszkowce dotąd nie przedłożyła.

Petycja Antoniny Schneiderowej o wyznaczenie pensyi za czas choroby męża b. dyetaryusza technicznego i Zofii Biegańskiej żony emet. umysłowo chorego inżyniera adj. kraj. biura melior. Przyznany uchwałą Wys. Sejmu z 27. marca 1899 jednorazowy dar z łaski dla pierwszej w kwocie 200 zł., dla drugiej w kwocie 100 zł. w. a. został petentkom wypłaconym.

Petycja dozorcy mel. Wojciecha Śpiewaka o policzenie lat służby prywatnej do służby krajowej.

O tem, iż Wys. Sejm uchwałą z 20. lutego 1899 przeszedł nad petycją do porządku dziennego, został petent zawiadomionym reskryptem z 2. marca 1899 l. 12.371.

Petycja Edm. Bieleckiego o odpisanie zwrotu kwoty 275 zł. pobranej tyt. stypendyum na kursie dozorców mel. Reskryptem z 28. kwietnia 1899 l. 24.505 zawiadomił Wydział krajowy Wydział pow. w Trembowli, gdzie petent jako były dozorca mel. otrzymał posadę konduktora drogowego, iż Wys. Sejm o petycji nie powziął żadnej uchwały.

Zarazem wezwany został Wydział pow. trembowelski, ażeby w myśl swojego oświadczenia ściągał z płacy pomienionego funkcjonariusza umówione raty na umorzenie pobranego stypendyum.

III. Postęp budowy przy ustawowych przedsiębiorstwach melioracyjnych w r. 1898.

A) Przedsiębiorstwa prowadzone przez Wydział krajowy.

1. Uzupełnienie obwałowania prawego brzegu Wisły między Podgórzem a Niepołomicami.

Według sprawdzonego przez oddział rachunkowy protokołu przeprowadzonej kolaudacji wynosiły koszta budowy w r. 1898, rozdzielone na poszczególne rubryki jak następuje:

I. Roboty ziemne	24.792 zł. 27 ct.
II. Budowa obiektów	2.277 " 91 "
III. Ubezpieczenie skarp	2.946 " 63 "
IV. Wykupno gruntów	4.725 " 25 "
V. Konserwacja	1.152 " 69 "
VI. Zarząd	2.711 " 90 "
VII. Nieprzewidziane	4.200 " 19 "
Razem	42.806 zł. 84 ct.

W porównaniu z preliminarzem kosztorysowym w kwocie 33.613 zł. 64 ct. okazuje się przekroczenie w wysokości 9.193 zł. 20 ct., które powstało głównie wskutek wykonania robót niezbędnych, nieobjętych projektem.

Według protokołu komisji kolaudacyjnej wykonano w r. 1898 następujące roboty:

1. Obwałowanie prawego brzegu Wisły na przestrzeni od ujścia Podłężówki w dół na długości 0,995 km. z 2 przepustami betonowymi, mianowicie w km O + 435 i O + 974.

2. Regulację potoku Podłężówki z obwałowaniem wstecznym na długości 2,869 km. z 2. progami (w km O + 100 i 2 + 869) i 1. przejazdem (w km. 2 + 100).

Długość wału wstecznego prawego wynosi 2,915 km., lewego zaś 2,864 km.

W wałach Podłężówki wykonano 2 przepusty betonowe i 12 przejazdów, mianowicie w wale prawym przepust w km 1 + 819 i 6 przejazdów, w wale zaś lewym przepust w km. 1 + 915 i również 6 przejazdów.

Koryto Podłężówki zostało na całej długości regulowanej ubezpieczone płotkami i darniowaniem.

3. Wreszcie wykonano 2 rowy osuszające w Węgrzcach, mianowicie: rów Nr. VII. długości 1.225 m. i rów Nr. VIII. długości 1.550 m.

Budowę przy tem przedsiębiorstwie prowadził w r. 1898 inżynier kraj. biura melioracyjnego Maryan Röhrich.

2. Uzupełnienie regulacji potoku Kisieliny.

Według sprawdzonego przez oddział rachunkowy protokołu kolaudacyjnego wynosiły koszta budowy w r. 1898, jak następuje:

I. Roboty ziemne	12.797 zł. 17 ct.
II. Budowa obiektów	6.612 " 73 "
III. Roboty dodatkowe	427 " 57 "
IV. Wykupno gruntów	7.811 " 73 "
V. Konserwacja	880 " 87 "
VI. Zarząd	3.121 " 19 "
VII. Rozmaite	799 " 91 "
Razem	32.451 zł. 17 ct.

W porównaniu z preliminarzem kosztorysowym w kwocie 35.056 zł. 09 ct., okazuje się zaoszczędzenie w wysokości 2.604 zł. 92 ct.; które uży- skano w rubryce robót ziemnych i wykupna gruntów wskutek zmiany trasy wału Dunajca w Zdrochcu i Biskupicach.

Komisja kolaudacyjna skonstatowała, że w r. 1898 wykonano nastę- pujące roboty:

1. Lewy wał Dunajca na przestrzeni od km. 14,600 do 16,482 na dłu- gości 1882 m. wraz z budową 1. szluzu betonowej dla odpływu wody i 1. szluzu drewnianej dla kolmacyi starego łożyska Dunajca, oraz 6 ramp wałowych.

2. Korekcyę ujścia rowu Zabawskiego z obustronnem obwałowaniem wstecznem na długości 330 m. i 2. przepustami betonowymi.

3. Wreszcie budowę 2. większych mostów drewnianych na potoku Ki- sielinie, 2. mostków na rowach odpływowych, oraz budowę 1. szluzu betono- wej w lewym wale potoku Olszówki i 2. przepustów betonowych w km. 9,920 wału prawego i 10,235 wału lewego Kisieliny.

Budowę przy tem przedsiębiorstwie kierował w r. 1898 inżynier biura melioracyjnego Tadeusz Gedl.

3. Obwałowanie lewego brzegu Dunajca.

Sprawdzone przez oddział rachunkowy kosztą budowy w r. 1898 przed- stawiają się według poszczególnych rubryk następnie:

I. Roboty ziemne	6.519 zł. 26 ct.
II. Obiekty	2.539 „ 71 „
III. Roboty dodatkowe	269 „ 96 „
IV. Wykupno gruntów i odszkodowania	1.296 „ 80 „
V. Konserwacya	446 „ 45 „
VI. Zarząd	1.881 „ 31 „
VII. Rozmaite i nieprzewidziane	1.381 „ 26 „
Razem	14.334 zł. 75 ct.

Kwota preliminowana na wykonanie powyższych robót wynosiła 13.216 zł. 05 ct., z czego okazuje się przekroczenie w wysokości 1.118 zł. 70 ct., które wynikło wskutek wykonania niezbędnych obiektów dodatkowych oraz robót około ubezpieczenia brzegów rowów i potoków (Rubr. VII.).

Budowę przy tem przedsiębiorstwie prowadził w r. 1898 inżynier kraj. biura melioracyjnego Tadeusz Korasadowicz.

4. Regulacya rzeki Biały z dopływami i uzupełnienie obwałowania prawego brzegu Dunajca.

a) Regulacya rzeki Biały z dopływami.

Według protokołu kolaudacyi kosztą robót wykonanych w r. 1898 sprawdzone przez oddział rachunkowy wynoszą:

I. Roboty ziemne	7.918 zł. 48 ct.
II. „ regulacyjne	35.832 „ 08 „
III. Budowa obiektów	47 „ 42 „
IV. Roboty dodatkowe	726 „ 44 „
V. Wykupno gruntów	5.241 „ 16 „
VI. Konserwacya	2.091 „ 87 „
VII. Zarząd	3.714 „ 99 „
VIII. Rozmaite i nieprzewidziane	2.617 „ 36 „
Razem	58.189 zł. 80 ct.

Komisja kolaudacyjna skonstatowała, że wyżej wymienionym kosztem wykonane zostały w r. 1898 następujące roboty:

A) Na rzece Białe:

1. W powiecie tarnowskim: Przekopy 19-ty o długości 398 m., 20-ty o długości 157 m. i 21-szy 310 m. długi wraz z przekopaniem odsypiska poniżej przekopu; następnie zaś 99 budowli regulacyjnych faszynowych o łącznej długości budowli prostopadłych 1149,9 m., zaś budowli równoległych 5.469,1 mb.

2. W powiecie grybowskim: 3 przekopy dla umożliwienia budowy mostu w Bobowej a mianowicie: przekop 74-ty o długości 332 m., 75-ty o długości 169 m. i 76-ty o długości 425 m. oraz 4 budowle regulacyjne faszynowe o łącznej długości 106 m. części prostopadłych zaś 139,6 m. części równoległych.

Z obiektów wykonano bruk kamienny na zaprawie cementowej przy przeprawie Nr. 14 we wsi Białej i przedłużenie mostku we wsi Ilkowicach.

B) Z dopływów rzeki Białej w powiecie tarnowskim przeprowadzono: regulację potoku Strusinki na km 2,313 do km. 3,423 na długości 1.110 m. wraz z budową 2. przepustów betonowych w szlaku dróg miastowych Tarnowa i ubezpieczeniem skarp płotkami na długości 2.233 m. i darniami na powierzchni 3.359 m²;

regulację potoku Zimnejwody na długości 928 m. wraz z ubezpieczeniem skarp darniami na powierzchni 2774 m² i płotkami 1856 mb. dług.; tudzież dna progami betonowymi, wreszcie regulację potoku Radlny na długości 1073,6 m. wraz z ubezpieczeniem skarp płotkami 2.147 m. dług. i darniami 3.221 m². powierzchni.

W porównaniu z preliminarzem kosztorysowym na wykonanie pomienionych robót w kwocie 74.111 zł. 57 ct. okazuje się ogólne zaoszczędzenie w wysokości 15.921 zł. 77 ct., które zostało osiągnięte głównie w rubryce „Roboty regulacyjne“ przez racjonalne prowadzenie robót w przekopach, wskutek czego budowle wykonano na głębokościach mniejszych, aniżeli były projektowane.

Budowę przy tem przedsiębiorstwie kierował w r. 1898 inżynier kraj. biura melioracyjnego Jan Haponowicz.

b) Obwałowanie prawego brzegu Dunajca:

Sprawdzone przez oddział rachunkowy kosztu budowy w r. 1898 wynosiły jak następuje:

I. Roboty ziemne	10.060 zł. 49 ct.
II. „ regulacyjne	— „ — „
III. Obiekty w wałach	17 „ 50 „
IV. Roboty dodatkowe	184 „ 64 „
V. Wykupno gruntów	2.615 „ 90 „
VI. Utrzymanie w czasie budowy	738 „ 97 „
VII. Koszta zarządu	1.304 „ 61 „
VIII. Rozmaite.	213 „ 94 „
Razem	15.136 zł. 05 ct.

Kwota prelimitowana wynosi 13.983 zł. 20 ct., z czego okazuje się przekroczenie w sumie 1.152 zł. 85 ct.

Budowę przy tem przedsiębiorstwie prowadził w r. 1898. obok regulacji Kisieliny inżynier kraj. biura melior. Tadeusz Gedl.

5. Obwałowanie Wisły i Wisłoki w powiecie Mieleskim.

Koszta budowy za rok 1898, które jeszcze przez oddział rachunkowy nie zostały sprawdzone, przedstawiają się według rocznego sprawozdania z budowy następująco:

a) rowy i kanały:

Oprócz tego wybudowano w km. 0,700 i 3,780 kanału Jaślańsko-Chorzelskiego 2 szluzę drewniane do nawadniania pastwisk, następnie 2 przepusty w km. 0,000 i 1,800 prawego wału i 1 przepust w km. 0,485 lewego wału Rowu oraz 1 przepust w prawym wale Babulówki w km. 16,500.

Budowę przy tem przedsiębiorstwie prowadził inżynier biura melioracyjnego Jan Haładej.

7. Uzupełnienie regulacji rzeki Łęgu.

Koszta wykonanych w r. 1898 robót przedstawiają się według protokołu kolaudacyjnego sprawdzonego przez oddział rachunkowy następnie:

a) dla sekcji dolnej Łęgu:

I. Roboty ziemne	1.316 zł. 50 ct.
II. Budowle regulacyjne	25.784 " 78 "
III. Konserwacya	1.467 " 06 "
IV. Zarząd	3.099 " 44 "
V. Rozmaite i nieprzewidziane	1.948 " 16 "
razem	33.615 zł. 94 ct.

b) dla sekcji górnej Łęgu:

II. Budowle regulacyjne	1.156 zł. 98 ct.
III. Konserwacya	706 " 14 "
V. Rozmaite i nieprzewidziane	611 " 01 "
razem	2.474 zł. 13 ct.

Koszttem powyższym wykonano w r. 1898 następujące roboty regulacyjne:

a) W dolnej sekcji Łęgu 1.831 mb. budowli dodatkowych na przestrzemi uregulowanej w r. 1897 oraz 11.357 mb. budowli objętych programem na rok 1898, tudzież budowę progu w km. 16,0 w korycie i przepustu w km. 1,502 lewego wału Łęgu wraz z rowem odpływowym 160 m. długim.

b) w sekcji górnej Łęgu wykonano 569 mb. budowli regulacyjnych, z czego 225 mb. przypada na tamy systemu Seelinga, oraz 1 próg w km. 18,960.

Oprócz tego wykonano kanał Sokolnicki o długości 4,1 km. z rowem bocznym o dług. 1,1 km. kosztem 3.236 zł. 03 ct.

Preliminarz kosztorysowy dla robót około uzupełnienia regulacji rzeki Łęgu na rok 1898 wynosi:

a) dla sekcji dolnej Łęgu	35.309 zł. 14 ct.
b) " " górnej "	— " — "
razem	35.309 zł. 14 ct.

wskutek czego okazuje się w porównaniu z rzeczywistymi kosztami budowy przekroczenie w kwocie 708 zł. 93 ct., które powstało wskutek wykonania dodatkowych budowli regulacyjnych i obiektów w obu sekcjach. Ostateczny wynik finansowy przedsiębiorstwa uzupełnienia regulacji Łęgu przedstawia się następnie:

a) sekcya dolna 18,68 km. długości:

koszta budowy w r. 1895 i 1896	13.188 zł. 25 ct.
" " " 1897	30.699 " 12 "
" " " 1898	33.615 " 94 "
razem	77.503 zł. 31 ct.

kwota preliniowana wynosi 97.000 " — "

wskutek czego zaoszczędzenie wynosi 19.496 zł. 69 ct.

b) sekcya górna (od 18,68 do 24,4) 5,62 km. długości:

koszta budowy w r. 1895 i 1896	26.942 zł. 46 ct.
" " " 1897	10.378 " 96 "
" " " 1898	2.474 " 13 "
ogółem	39.795 zł. 55 ct.

w porównaniu z preliniarzem 23.000 " — "

okazuje się przekroczenie 16.795 zł. 55 ct.

Całkowita oszczędność osiągnięta przy wykonaniu obu sekcji wynosi przeto 2.701 zł. 14 ct.

Budowę przy tej regulacji prowadził inżynier kraj. biura melioracyjnego Jan Bochniak.

8. Regulacja rzeki Bugu.

Sprawdzone przez oddział rachunkowy kosztu budowy w r. 1898 wynosiły według protokołu przeprowadzonej kolaudacji jak następuje:

I. Roboty ziemne	10.348 zł. 01 ct.
II. „ regulacyjne	6.817 „ 72 „
III. Budowa obiektów	— „ — „
IV. Wykupno gruntów	4.754 „ 89 „
V. Konserwacja	634 „ 65 „
VI. Zarząd	3.429 „ 01 „
VII. Nieprzewidziane	3.757 „ 65 „
razem	29.741 zł. 93 ct.

W porównaniu z preliminarzem kosztorysowym w kwocie 34.019 zł. 44 ct., okazuje się zaoszczędzenie w wysokości 4.277 zł. 51 ct., które osiągnięto głównie w rubryce I. „Roboty ziemne“.

Budowę przy tem przedsiębiorstwie prowadził w r. 1898 inżynier kraj. biura melioracyj. Maksymilian Czernik.

9. Regulacja potoku Przegnojówki.

Sprawdzone przez oddział rachunkowy kosztu budowy w r. 1898 przedstawiają się jak następuje:

I. Roboty ziemne	14.682 zł. 33 ct.
II. Budowa obiektów	3.408 „ 17 „
III. Roboty dodatkowe	25 „ 50 „
IV. Wykupno gruntów	1.088 „ 10 „
V. Konserwacja	1.516 „ 46 „
VI. Zarząd	2.828 „ 39 „
VII. Rozmaite i nieprzewidziane	1.013 „ 91 „
razem	24.562 zł. 86 ct.,
z czego przypada na roboty objęte projektem	12.067 „ 48 „
na roboty zaś nadprogramowe (22,026 kilometrów rowów osuszających)	12.495 „ 38 „

Kosztu całej regulacji ukończonej w r. 1898 wraz z rowami osuszającymi wykonanymi z oszczędności osiągniętej przy budowie wynoszą:

w r. 1895/6	29.974 zł. 55 ct.
„ 1897	20.832 „ 04 „
„ 1898	24.562 „ 86 „
razem	75.369 zł. 45 ct.

W porównaniu z sumą 84.000 zł. w. a. preliminowaną w kosztorysie zostaje zatem do dyspozycji kwota 8.630 zł. 55 ct. w. a., z której musi być jeszcze wypłacona należność za grunta 6.500 zł. w. a., oraz mogą być pokryte koszta zaleconych do wykonania na prośbę gmin Gliniany i Krzywice przez komisją kolaudacyjną 3. rowów dodatkowych łącznej długości 1.800 m. (900 zł.), tudzież koszta konserwacji w r. 1899.

Zastępcy spółki wodnej zaznaczyli w protokole kolaudacyjnym, że wykonane roboty umożliwiły na znacznych obszarach wzięcie pod kulturę zabagnionych gruntów, które przez cały szereg lat leżały odłogiem. Jako przykład

użyteczności wykonanej regulacji podał właściciel obszaru dworskiego w Słowic, że parcela 17-morgowa zwana „Łęg” nad potokiem Jaktorowskim (dopływem Przegnojówki) wydała przed 4 laty $\frac{3}{4}$ q żyta z morga i odtąd leżała odłogiem, w roku zeszłym zaś obsiana żytem (po ukończeniu regulacji potoku Jaktorowskiego) wydała po 18 q z morga.

10. Regulacja środkowej sekcji Gniłej Lipy.

Według sprawdzonego przez oddział rachunkowy protokołu kolaudacyjnego wynosiły koszta robót wykonanych w r. 1898 jak następuje:

I. Roboty ziemne	17.889 zł. — ct.
II. Ubezpieczenia brzegów	308 „ 39 „
IV. Zakłady do spiętrzenia wody	1 „ 37 „
V. Roboty dodatkowe	182 „ 56 „
VI. Wykupno gruntów	2.418 „ 08 „
VIII. Utrzymanie w czasie budowy	55 „ 40 „
IX. Zarząd	2.342 „ 01 „
X. Rozmaite i nieprzewidziane	930 „ 11 „
razem	24.126 zł. 92 ct.

W porównaniu z preliminarzem kosztorysowym w kwocie 23.215 zł. 97 ct. okazuje się przekroczenie w wysokości 910 zł. 95 ct.

W okresie budowanym za r. 1898 wykonane zostały następujące roboty regulacyjne:

1. Wykop koryta Gniłej Lipy o pełnym przekroju od km. 19,523 do km. 22,600 tudzież częściowe wykopy w przestrzeniach między km. 22,600 — 23,190, km. 23,345—23,375 i km. 23,705—23,790.

2. Ubezpieczenie brzegów uregulowanego koryta na przestrzeni od km. 19,523 do km. 22,600 na długości 864 m. wraz z obsiewem skarp na powierzchni 3,7 ha, wreszcie

3. Regulacja 4. pomniejszych dopływów Gniłej Lipy na ogólnej długości 200 m. z budową 2 przepustów i 3 poideł dla bydła.

Budowę przy tem przedsiębiorstwie prowadził w r. 1898 inżynier krajowego biura melioracyjnego Jan Pisz.

11. Regulacja Złotej Lipy.

Według sprawdzonego przez oddział rachunkowy protokołu przeprowadzonej kolaudacji przedstawiają się koszta wykonanych w r. 1898 robót następnie:

I. Roboty ziemne	10.896 zł. 89 ct.
II. „ regulacyjne	365 „ 08 „
III. Budowa obiektów	5.406 „ 03 „
IV. Wykupno gruntów	972 „ 05 „
V. Konserwacja	563 „ 27 „
VI. Koszta zarządu	1.977 „ 27 „
VII. Rozmaite i nieprzewidziane	2.082 „ 07 „
razem	22.262 zł. 66 ct.

Preliminowana kwota na wykonanie powyższych robót wynosiła 20.304 zł. 92 ct., z czego okazuje się przekroczenie w wysokości 1.957 zł. 74 ct.; które wynikło przy robotach ziemnych, budowie obiektów, konserwacji, kosztach zarządu i nieprzewidzianych z powodów w protokole kolaudacyjnym wyjaśnionych.

Komisja kolaudacyjna skonstatowała, że powyżej pomienionym kosztem wykonane zostały przy tem przedsiębiorstwie regulacyjnem następujące roboty:

1. rów osuszający pod Rybnikami o objętości wykopu 11.751 metrów³ ziemi.

2. wykop głównego koryta Złotej Lipy między km. 32 i 36 pod Brzezanami na długości 2.727 mb.

3. wreszcie 2 mosty dla dróg polnych i 1 most na gościńcu rządowym, tudzież 1 szluz pod Nową Groblą, w celu ujęcia wody dla młynówki w Sarnańczukach.

Budowę w r. 1898 kierował inżynier krajowego biura melioracyjnego Dyonizy Howarth.

B) Przedsięwzięcia prowadzone przez c. k. Ministerstwo rolnictwa i Wydział krajowy (sekcję Samborską dla robót górskich).

12. Zabudowanie potoków górskich w dorzeczu Białej.

Sprawdzone przez oddział rachunkowy Wydziału krajowego koszta budowy w r. 1898 wynosiły jak następuje:

I. Roboty ziemne	1.579 zł. 88 ct.
II. „ regulacyjne	12.249 „ 29 „
III. Budowa obiektów	— „ — „
IV. Roboty dodatkowe	4.320 „ 99 „
V. Wykupno gruntów	— „ — „
VI. Utrzymanie w czasie budowy	251 „ — „
VII. Koszta zarządu	338 „ 42 „
VIII. Rozmaite i nieprzewidziane	518 „ 32 „
razem	19.257 zł. 90 ct.

Koszta powyższych robót podjętych wskutek szkód wyrządzonych w większych rozmiarach przez powódź w r. 1896 nie znajdują pokrycia w preliminarzu kosztorysowym.

13. Zabudowanie potoków górskich w dorzeczu Skawy.

Sprawdzone przez oddział rachunkowy koszta budowy w roku 1898 przedstawiają się następująco:

I. Roboty ziemne	1.096 zł. 09 „
II. „ regulacyjne	7.243 „ 69 „
III. Budowa obiektów	2.835 „ 10 „
IV. Roboty dodatkowe	2.750 „ 51 „
V. Wykupno gruntów i odszkodowania	69 „ 08 „
VI. Utrzymanie w czasie budowy	2.594 „ 85 „
VII. Zarząd	174 „ 59 „
VIII. Rozmaite i nieprzewidziane	299 „ 45 „
razem	17.063 zł. 36 ct.

Na te roboty prelinowano w kosztorysie kwotę 9.772 zł. 12 ct., wobec czego okazuje się przekroczenie w sumie 7.291 zł. 24 ct. spowodowane przez wykonanie robót dodatkowych i naprawę budowli przez powódź uszkodzonych.

14. Zabudowanie potoku Bystra w Zakopanem.

Koszta budowy przy tem przedsiębiorstwie przedstawiają się według sprawdzonego przez oddział rachunkowy zestawienia w r. 1898 jak następuje

I. Koszta samej budowy	7.632 zł. 48 ct.
II. Dezór budowy	405 " — "
III. Koszta komisyjne i odszkodowania	24 " 11 "
IV. Koszta zarządu	471 " 98 "
V. Rozmaite i nieprzewidziane	482 " 15 "
VI. Zużycie narzędzi	33 " 08 "
Razem	9.108 zł. 80 ct.

W porównaniu z preliminarzem kosztorysowym w wysokości 10.053 zł. 16 ct. okazuje się oszczędność w kwocie 944 zł. 36 ct.

15. Zabudowanie potoku Niszkówki.

Zestawienie kosztów budowy przy tem przedsiębiorstwie za rok 1898 sprawdzone przez oddział rachunkowy przedstawia się jak następuje:

I. Roboty ziemne	5.456 zł. 50 ct.
II. Roboty regulacyjne	1.720 " 67 "
III. Budowa obiektów	474 " 90 "
IV. Roboty dodatkowe	128 " 33 "
V. Wykupno gruntów i odszkodowania	543 " 30½ "
VI. Utrzymanie w czasie budowy	1.505 " 08 "
VII. Koszta zarządu	328 " 47 "
VIII. Rozmaite i nieprzewidziane	272 " 68 "
Razem	10.429 zł. 93½ ct.

Kolaudacyi tego zabudowania nie zarządziło w r. 1899 c. k. Ministerstwo rolnictwa.

16. Zabudowanie potoku Głińsko.

Sprawdzone przez oddział rachunkowy Wydziału krajowego kosztu budowy w r. 1898 wynosiły:

I. Roboty ziemne	2.146 zł. 58 ct.
II. „ regulacyjne	1.632 " 94 "
III. Budowa obiektów	2.598 " 10 "
IV. Roboty dodatkowe	8.068 " 58 "
V. Wykupno gruntów i odszkodowania	151 " 78 "
VI. Utrzymanie w czasie budowy	210 " 84 "
VII. Koszta zarządu	382 " 46 "
VIII. Rozmaite i nieprzewidziane	437 " 70 "
Razem	15.628 zł. 98 ct.

W porównaniu z prelininowaną kwotą 15.200 zł. okazuje się przekroczenie w wysokości 428 zł. 98 ct.

17. Zabudowanie potoków górskich w dorzeczu Dniestru.

Sprawdzone w oddziale rachunkowym Wydziału krajowego kosztu budowy w r. 1898 przedstawiają się jak następuje:

I. Roboty ziemne	8.020 zł. 48 ct.
II. „ regulacyjne	5.987 " 70 "
III. Budowa obiektów	9.473 " 18 "
IV. Roboty dodatkowe	574 " 64 "
V. Wykupno gruntów i odszkodowania	349 " 13 "
VI. Utrzymanie w czasie budowy	27 " — "
VII. Koszta zarządu	544 " 44 "
VIII. Rozmaite i nieprzewidziane	223 " 18 "
Razem	25.199 zł. 75 ct.

Kolaudacja robót nie została jeszcze przez c. k. Ministerstwo rolnictwa zarządzoną.

C) Przedsiębiorstwa krajowe prowadzone przez c. k. Namiestnictwo.

18. Regulacja Dniestru między Rozwadowem a Żurawnem.

Z nadesłanego odezwy c. k. Namiestnicwa z d. 31. października 1899 l. 106.840 sprawozdania c. k. kierownictwa budowy okazuje się, że w r. 1898, który był bardzo korzystnym dla budowy, gdyż roboty z małemi przerwami trwały od 3. stycznia do 29. grudnia, wykonano:

2.573₆ m. bież. tam kamiennych;
5.623₀ " " " faszynowych;
1.329₆ " " przekopów w 100%;
1.788₀ " " przekopów w 9% i
26₆ " " ściany szpuntowej na przystani.

Koszta robót wykonanych w r. 1898 wynoszą:

I. Wykupno gruntów	7.308 zł. 36 ct.
II. Odszkodowania za grunta odcięte przekopami	1.118 " 39 "
III. Budowa tam i przekopów	168.468 " 54 "
IV. Roboty wykonane we własnym zarządzie	3.665 " 64 "
V. Wydatki rozmaite	2.128 " 53 "
VI. Koszta zarządu	9.259 " 34 "
Razem	191.959 " 20 "

Przeciętny koszt wynosił:

1 m³ ruchu ziemi 22 ct w. a.
1 m. bież. tamy kamiennej 18 zł. 46 ct.
1 " " " faszynowej 16 " 44 "

Ogółem wykonano dotychczas następujące roboty:

a) obustronne ubezpieczenie brzegów Dniestru na długości 4,130 km.
b) jednostronne ubezpieczenie brzegów 5,600 "
c) przekopy na długości 8,690 "

podczas gdy długość mającej się uregulować przestrzeni wynosi 47 kilometrów.

Z preliminowanych kosztów 1,600.000 zł. w. a. wpłynęło do funduszu regulacyjnego za lata 1893-8 40% 640.000 zł.
ponieważ zaś po koniec r. 1898 wydano 503.000 "
zatem zostaje do przebudowania kwota 137.000 "

Budowie regulacyjne, a zwłaszcza tamy kamienne wykonano, jak o tem Wydział krajowy przekonał się w roku bieżącym za pośrednictwem własnych organów technicznych, bardzo starannie i ekonomicznie, a rezultat dodatni robót już dzisiaj jest widoczny. Tamy regulacyjne bowiem oddziałują skutecznie na wykształcenie się łozyska Dniestru, a głębokość wody na przestrzeniach ujętych budowlami wynosi najmniej 1,4 m. pod najniższym stanem wody, tak, iż żegluga na uregulowanych przestrzeniach jest zapewnioną.

Mimo oporności gruntu i słabego prądu wody o małym spadzie przekopy samoczynne realizują się bardzo dobrze po zamknięciu starych koryt- gdyż głębokość w 9 takich przekopach dosięga 2,8 m, a rozszerzenie docho- dzi już do $\frac{2}{3}$ części szerokości normalnej. Natomiast w 3 przekopach, przy których wbrew projektowi z niewiadomych Wydziałowi krajowemu powodów na żądanie delegata c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych nie zamknięto odciętych starych koryt, nie nastąpiło wcale ani rozszerzenie, ani pogłębienie, tak iż przy niskim stanie wody nawet łodzią nie można przejechać.

Ponieważ budowie regulacyjne na Dniestrze, tak jak na wszystkich innych galicyjskich rzekach, wykonuje się nisko (0,5 m. nad średnią wodą

normalną), koszta konserwacji są minimalne, gdyż lody schodzące przy wyższych stanach wcale budowli nie uszkadzają.

Sprawozdanie z postępu lokalnych regulacji rzek nie może być Wys. Sejmowi przedłożone, gdyż c. k. Starostwa nie nadesłały c. k. Namiestnictwu dat potrzebnych.

IV. Wnioski w sprawie ustawowego zapewnienia regulacji potoku Pustej z dopływami, potoków Sołotwy i Rokitny z dopływami, tudzież konserwacji Przegnojówki.

1. Regulacja potoku Pustej (Radosławki) z dopływami.

W myśl uchwał Wysokiego Sejmu z dnia 13. maja 1893 i z dnia 30. stycznia 1896 zarządził Wydział krajowy zdjęcia dla regulacji rzeki Styru z dopływami. Ponieważ jednak delegowani przez Wydział krajowy technicy natrafili na czynny opór gmin Bordulaki, Stanisławczyk, Łopatyn i innych, o czym Wydział krajowy zdał sprawę w przedłożeniu melioracyjnem z r. 1896 (pag. 4 i 5), ograniczono pomiary na dopływy Styru w powiecie Kamioneckim, a po części Brodzkim i Złoczowskim, gdzie ludność nie stawiała przeszkód, a w szczególności potok Pustą zwany także Radosławką od Sokołówki, gdzie się kończy kanał osuszający bagna Oleskie aż do ujścia potoku Majdan, wraz z dopływami tego potoku.

Opracowany na podstawie tych zdjęć przez starszego inżyniera Stanisława Szczepanowskiego przy pomocy inżynierów adj. Józefa Górskiego i Maryana Prokopowicza, projekt techniczny obejmuje regulację:

1. potoku Pustej na długości 20,681 km.

2. dopływów Pustej:

a) potoku Majdan	"	12,308	"
i rowu bocznego	"	1,338	"
b) potoku Berezówki	"	12,249	"
i rowów: Połonieckiego	7,100 km.		
od Leszczynowa	2,726	"	
Nieznanowskiego	2,950	"	
Dmytrowskiego	1,426	"	14,202 "
c) potoku Czanyńskiego	"	10,000	"
z rowem od Porad	"	7,030	"

3. rowów obwodowych i bocznych dla odwodnienia torfowisk w do-

linie Pustej	11,600	"
Majdanu	4,600	"
Berezówki	26,825	"
pot. Czanyńskiego	33,925	"
Razem	154,758	km.

W regulacji tej, która ma na celu osuszenie 11.114 morgów torfowisk obok umożliwienia odwodnienia podmokłych lasów przyległych, interesowanych jest 16 gmin i obszarów dworskich, mianowicie:

- a) w powiecie Kamioneckim: Ohladów, Krzywe, Dmytrów, Chołojów, Połoniczna, Nieznanów, Huta połonicka, Niwice, Czanyż, Grabowa i Adamy;
- b) w powiecie Brodzkim: Toporów, Stołpin i Turze;
- c) w powiecie Złoczowskim: Przewłoczna i Sokołówka.

Koszta zaprojektowanych robót wynoszą:

I. Roboty ziemne (647.614,9 m ³ ruchu ziemi)	181.923 zł. 14 ct.
76,95 km. rowów bocznych po 82 ct.	63.099 " — "

II. Budowa obiektów (134 mostów, 3 kładek i 24 szluz do zwilżania łąk)	32.480 zł. 22 ct.
III. Ubezpieczenie brzegów (płotkami, darniami i obsiewem skarp)	33.553 " 68 "
IV. Wykupno gruntów i odszkodowania	39.576 " 95 "
V. Konserwacja (4% z rub. I. i III.)	11.143 " 03 "
VI. Zarząd (10% kosztów budowy)	36.177 " 60 "
VII. Rozmaite i nieprzewidziane (około 5% kosztów budowy)	18.046 " 38 "
Ogółem	416.000 zł. — ct.

Gdy przez tę regulację wielkie obszary nieużytków mają być zdobyte dla produkcji rolnej, a obok tego usunięte zostanie źródło zaraźliwych chorób, przedłożył Wydział krajowy stosownie do programowej uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 13. lutego 1894, która zalicza regulację Styru z dopływami do pierwszorzędných robót melioracyjnych w kraju, projekt techniczny c. k. Namiestnictwu (odezwą z d. 6. lipca 1899 l. 42.853) celem przeprowadzenia reamblacji i wyjednania aprobaty c. k. Ministerstwa rolnictwa, a równocześnie postanowił przedłożyć Wysokiemu Sejmowi projekt ustawy ogłaszającej tę meliorację za przedsiębiorstwo krajowe, któreby miało być wykonane przez Wydział krajowy przy udziale państwowego funduszu melioracyjnego i przymusowej spółki wodnej w kosztach.

W myśl państwowej ustawy melioracyjnej (z d. 30. czerwca 1884 Dz. u. p. Nr. 116) przypadłoby z kosztorysowej sumy 416 000 zł. w. a. do pokrycia na kraj 40%, czyli 166.400 zł. w. a., na państwowy zaś fundusz melioracyjny i spółkę wodną po 30%, tj. po 124.800 zł. w. a.

Ze względu na znaczny rozmiar robót należałoby okres budowy ustanowić na lat dziesięć, tak iż coroczna rata datku kraju wynosiłaby 16.640 zł. w. a., takąż zaś rata datku państwa i spółki wodnej po 12.480 zł. w. a.

Przedkładając Wysokiemu Sejmowi projekt ustawy do uchwały, Wydział krajowy nie proponuje wstawienia pierwszej raty zasiłku krajowego do preliminarza na r. 1900, gdyż w razie dojścia do skutku tego przedsiębiorstwa zamierza przystąpić do rozpoczęcia robót dopiero wówczas, skoro spółka wodna zostanie zawiązaną, a opłata datków konkurencyjnych będzie zapewniona, podobnie jak przy obwałowaniu Wisły w powiecie krakowskim i lewego brzegu Dunajca od ujścia Więckówki do Bogumiłowic.

2. Regulacja potoków Sołotwy i Rokitny z dopływami.

Na skutek kilkakrotnych petycyj gmin Humniska, Zakomarze i Ożydów wnoszonych do Wysokiego Sejmu i Wydziału krajowego, tudzież rezolucyi Wys. Sejmu z d. 6. kwietnia 1892 powziętej w sprawie regulacji dopływów Bugu i osuszenia rozległych bagien po obu brzegach tej rzeki położonych, zarządził Wydział krajowy przedewszystkiem opracowanie projektu regulacji potoku Sołotwy i Rokitny w okolicy, gdzie grunta przeważnie mineralne i z natury bardzo żyzne z powodu płaskiego położenia są zabagnione, a dopiero przez regulację tych potoków mogą być odwodnione i do produktywności doprowadzone.

Sporządzony przez inżyniera biura melioracyjnego Stanisława Ruebenbauera projekt techniczny obejmuje obok regulacji Sołotwy (długości 15,474 km) uregulowanie dopływów Rokitny (9,8 km), Bałowca (6,986 km), potoku Gminnego (3,114 km) i Wierzbowca (6,016 km) wraz z wykonaniem 9 rowów osuszających (39,994 km) łącznej długości 81,384 kilometrów.

Przez tę regulację ma być osuszony obszar 13.042,59 morgów w następujących 10 gminach i obszarach dworskich:

- a) w powiecie Kamioneckim: Busk, Humniska, Wierzbiany, Jabłonówka i Adamy;
- b) w powiecie Złoczowskim: Stronibaby, Zakomarze, Podlesie i Ożydów;
- c) w powiecie Brodzkim: Bołożynów.

Koszta robót objętych projektem przedstawiają się następująco:

I. Roboty ziemne (328.303,6 m ³ ruchu ziemi)	71.241 zł. 89 ct.
II. Budowa 105 mostów i 37 progów dla złamania spadu w ziemi lekkiej	12.880 „ 71 „
III. Ubezpieczenie brzegów (162.768 m. bież. płotków, 162.768 m ² darniowania i 128 ha. obsiewu skarp)	38.955 „ 09 „
IV. Wykupno 63,56 ha. gruntów pod łożyska i drogi równoległe po 350 zł. i odszkodowania za 81,3840 ha. gruntów przysypanych ziemią po 55 zł.	26.723 „ 56 „
V. Konserwacja (4 ⁰ / ₀ z rub. I. i III.)	4.407 „ 88 „
VI. Zarząd (10 ⁰ / ₀ z rub. I. do V.)	15.420 „ 91 „
VII. Rozmaite i nieprzewidziane (10 ⁰ / ₀ z rub. I. do V.) dla zaokrąglenia	15.396 „ 96 „
Ogółem	185.000 zł. — ct.

Gdy regulacja ta okazuje się nadzwyczaj rentowną, (koszt bowiem przeciętny odwodnienia i ochrony od zalewu 1 morga wynosi tylko 14 zł. 11 ct.), a uchwalony przez Wysoki Sejm program regulacji wód stawia do przedsiębiorstwo na pierwszym planie, przesłał Wydział krajowy odezwą z d. 6. lipca 1899 l. 38.887 projekt techniczny c. k. Namiestnictwu z prośbą o zarządzanie re-ambulacji i przedłożenie sprawy z wnioskiem przychylnym c. k. Ministerstwu rolnictwa i uprasza Wysoki Sejm o uchwalenie projektu ustawy zapewniającej zrealizowanie tej regulacji w drodze przedsiębiorstwa krajowego w myśl postanowień państwowej ustawy melioracyjnej.

Z kosztów preliniowanych na 185.000 zł. w. a. przypadłoby na kraj 40⁰/₀ tj. 74.000 zł w. a., na państwowy zaś fundusz melioracyjny i przy- musową spółkę wodną po 30⁰/₀ tj. po 55.500 zł. w. a.

Przy pięcioletnim okresie budowy wynosiłby roczny datek kraju po 14.800 zł. w. a., datki zaś państwa i spółki wodnej po 11.100 zł. w. a.

Roboty przy tem przedsiębiorstwie zostałyby rozpoczęte dopiero po prawomocnem zawiązaniu spółki wodnej i zapewnieniu punktualnej spłaty datków konkurencyjnych, wskutek czego Wydział krajowy nie wstawia I. raty 40⁰/₀ zasiłku krajowego do preliminarza na r. 1900.

3. Konserwacja robót regulacyjnych na Przegnojówce.

Jak już w III. części tego sprawozdania nadmieniono, ukończoną została w r. 1898 regulacja jednego z dopływów Pełtwi, mianowicie potoku Przegnojówki, wskutek czego osuszono przeszło 3.500 morgów przeważnie marglowej ze znaczną przymieszką próchnicy, bardzo urodzajnej, lecz przedtem zabagnionej ziemi. Rezultat tej regulacji, za którą interesowane gminy i dwory składały przed komisją kolaudacyjną podziękowanie Reprezentacyi kraju i c. k. Rządowi, jest nadzwyczaj dodatni; lecz aby skuteczność wykonanych robót, a w szczególności całej sieci rowów osuszających utrzymać, konieczną jest ciągła i troskliwa konserwacja. Gdy zaś §. 6. ustawy specjalnej z dnia 16-go października 1895, Dz. u. kraj. Nr. 75. o regulacji tego potoku przewiduje wydanie osobnej ustawy konserwacyjnej, pozwala sobie Wydział krajowy przed-łożyć Wysokiemu Sejmowi projekt ustawy, zapewniającej utrzymanie wykonanych robót kosztem kraju i spółki wodnej.

Postanowienia tego projektu ustawy są identyczne z przepisami obowiązujących już ustaw konserwacyjnych dla regulacji Trześniówki i Łęgu, z których wyeliminowano tylko dwa paragrafy (§§. 8. i 9.) traktujące o wałach ochronnych, gdyż te budowle przy regulacji Przegnojówki i jej dopływach o stosunkowo małym dorzeczu a znacznym spadzie jako zbyteczne nie były ani projektowane, ani wykonane.

Co się tyczy wysokości corocznych datków kraju i spółki wodnej na konserwację, preliniuje Wydział krajowy kwotę 1.000 zł. w. a., gdyż ze względu na znaczną długość potoków i rowów potrzebnem jest utrzymywanie

pięciu zaprzysiężonych strażników, których płace (po 150 zł. w. a. rocznie) wyniosą 750 zł. w. a., tak, iż tylko 250 zł. rocznie pozostanie na nadzwyczajne naprawy.

Wydatek ten, podobnie jak przy konserwacji Trześniówki i Łęgu, miałyby ponieść po połowie kraj i spółka wodna, wskutek czego Wydział krajowy uprasza Wysoki Sejm o przyznanie na r. 1900 dotacyi na ten cel w wysokości połowy prelininowanej potrzeby, tj. 500 zł. w. a.

Projekt ustawy konserwacyjnej przesłał Wydział krajowy odezwą z dnia 13. października 1899 l. 54.049 c. k. Namiestnictwu celem przedłożenia c. k. Ministerstwu rolnictwa na wypadek, gdyby to Ministerstwo uważało za stosowne jakie zmiany w projekcie ustawy wprowadzić. Ewentualne zatem żądanie zmian zakomunikowane zostanie komisji, której Wysoki Sejm niniejsze sprawozdanie przydzieli do załatwienia.

V. Uzasadnienie rubryki XIII. preliminarza wydatków funduszu krajowego na r. 1900.

Przy układaniu rubryki XIII. preliminarza wydatków na r. 1900 znalazł się Wydział krajowy w trudnem położeniu, gdyż z jednej strony niepomysłny stan finansów kraju i rezolucya Wys. Sejmu z dnia 28. marca 1899 nakazują wprowadzenie wszelkich możliwych oszczędności, z drugiej strony zaś w myśl obowiązujących ustaw muszą być do preliminarza krajowego na r. 1900 wstawione II. raty zasiłków krajowych na regulację Soły i Łomnicy, tudzież III. rata zasiłku krajowego na regulację środkowej sekcji Gniłej Lipy w sumie 99.357 zł. w. a., która w budżecie r. 1899 nie była przewidzianą.

Wobec nieodzownego wzrostu wydatków w poz. 209 na systematyczną regulację rzek karpaccich i w poz. 211. na publiczne roboty melioracyjne w myśl uchwalonych przez Wysoki Sejm projektów ustaw, zmuszony był Wydział krajowy zredukować wydatki na lokalne regulacje rzek niespławnych (poz. 210.) o 41.327 zł. w. a. przez wyeliminowanie dalszych rat na te roboty, których c. k. Namiestnictwo w roku bieżącym jeszcze nie rozpoczęło, oraz odroczenie nowych regulacji lokalnych, — dalej zmniejszyć o 12.891 zł. w. a. zasiłki na drobne melioracje, jakkolwiek cały szereg projektów bardzo pożytecznych robót przez biuro melioracyjne opracowany, musi pójść w odwłokę, — wreszcie na regulację Soły i Łomnicy, wstawiając na te roboty drugie raty zasiłków krajowych w połowie wysokości, a to w tem przypuszczeniu, że roboty regulacyjne na tych dwóch rzekach, dla których programy budowy dopiero w miesiącu wrześniu 1899 ustalono, nie doznają uszczerbku, zwłaszcza że w r. 1900 pełne trzy raty zasiłków z państwowej dotacyi wodnej i z państwowego funduszu melioracyjnego, oprócz wpłaconych już pierwszych rat datku krajowego będą do dyspozycji.

Zredukowany w ten sposób do możliwego minimum preliminarz rubryki XIII. wydatków na r. 1900 okazuje sumę 566.040 zł.
gdy zaś na r. 1899 uchwalona została w tej rubryce suma 586.127 „

okazuje się wydatek na r. 1900 *mniejszy* o 20.087 „

Ponieważ przeważna część prelininowanych w rubr. XIII. wydatków uzasadnioną już została w wyjaśnieniach do preliminarza, ogranicza się Wydział krajowy do umotywowania na tem miejscu zasiłku na utrzymanie galic. oddziału państwowego biura hydrograficznego (poz. 206), tudzież zasiłków na popieranie mniejszych robót melioracyjnych (poz. 213).

Do poz. 206.

Pismem z d. 10. listopada 1899 l. 1.645¹ nadesłał Wydziałowi krajowemu c. k. kraj. oddział hydrograficzny we Lwowie następujący preliminarz wydatków na rok 1900:

I. Wydatki funduszu hydrograficznego:

1. Zakupno ombrometrów, śniegoskazów i termometrów	400 zł.
2. Renumeryacja obserwatorów	8.700 "
3. Płace 2 urzędników kancelaryjnych po 980 zł.	1.960 "
4. Dyurna pomocników	5.560 "
5. Publikacja map śniegowych	400 "
6. Zakupno druków polskich	500 "
7. Urządzenie biurowe, opalenie, oświetlenie i czyszczenie	150 "
8. Wynagrodzenie sługi biurowego	372 "
9. Jazdy inspekcyjne c. k. urzędników technicznych	1.000 "
10. Rekwizyta do pisania i rysowania	450 "
11. Różne pomniejsze wydatki	508 "
12. Przeprowadzenie pomiarów hydrometrycznych	2.700 "
13. Częściowe koszty wydawnictwa biura centralnego	3.900 "
	<hr/>
	26.600 zł.

II. Wydatki funduszu wodnego:

14. Renumeryacje 9 obserwatorów wodoskazowych	246 zł.
15. Ustawienie limnigrafów	500 "
16. Urządzenie nowych i utrzymanie istniejących stacyj wodoskaz.	2.000 "
17. Przybory do pomiarów hydrometrycznych	254 "
	<hr/>
	Ogółem 29.600 zł.

Z powyższych wydatków należy jednak zdaniem Wydziału krajowego wyłączyć poz. 3, 4, 7 i 8, (płace urzędników, dyurnistów i sług, tudzież utrzymanie lokalu), w sumie 8.042 zł. w. a., która powinna obciążać wyłącznie c. k. Skarb państwa, tudzież poz. 12 i 17 w sumie 2.954 zł. na przeprowadzenie pomiarów hydrometrycznych, które się ograniczały dotychczas do rzek regulowanych kosztem państwa, tak iż właściwy wydatek na hydrografię, którego połowę pokrywa fundusz krajowy, redukowalby się do sumy 18.604 zł. w. a.

Wstawiona zatem w poz. 206. w dotychczasowej wysokości dotacya 12.000 zł. w. a. tytułem 50% zasiłku krajowego na utrzymanie galic. oddziału państwowego biura hydrograficznego powinna wystarczyć na pokrycie połowy właściwych kosztów po myśli uchwały Wys. Sejmu z d. 4. lutego 1895.

Wydział krajowy nie może tu jednak pominąć uwagi, że mimo znacznych dotacyj wypłacanych od r. 1895 z funduszu krajowego na państwową służbę hydrograficzną kraj nie odniósł dotychczas spodziewanego pożytku z tej instytucji, gdyż najważniejsze studia nad odpływem wody w rzekach i stosunkiem ilości odpływu do opadów, od których zawisło należyte projektowanie regulacji wód, a które wedle statutu organizacyjnego stanowią jedno z głównych zadań biura hydrograficznego, nie zostały dotychczas w Galicji systematycznie podjęte, tak iż publikacje hydrograficzne obejmują tylko wyniki obserwacji wodoskazowych i ombrometrycznych, tak jak wówczas, kiedy kraj na hydrografię łożył rocznie 2.750 zł. w. a., — z tą jedynie różnicą, że ilość stacyj ombrometrycznych wzrosła ze 134 (w r. 1894) na 412 (w r. 1898), a wodoskazowych ze 102 (w r. 1894) na 164 (w r. 1898).

Gdy między warunkami, od jakich Wydział krajowy w odezwie z d. 10. lipca 1894 l. 35.999 subwencyonowanie przez kraj galic. oddziału państwowego biura hydrograficznego uczynił zależnem, znajduje się przeprowadzanie studyów hydrometrycznych w miarę potrzeby i uchwalonego przez Wys. Sejm programu regulacji wód na żądanie Wydziału krajowego, a biuro to mimo kilkakrotnych przypomnień nie przeprowadziło żądanych przez Wydział krajowy pomiarów wody ani na Sole i Łomnicy, ani na Dniestrze między Rozwadowem a Żurawnem, gdzie c. k. Rząd już przez lat sześć bez wykonania tych podstawowych badań roboty regulacyjne prowadzi, powstaje kwestya, czy w ogóle w obec niedopełnienia tego warunku subwencya krajowa ma być nadal wypłacana.

Nadesłane odezwą z d. 13. listopada 1899 l. 109.781 przez c. k. Namiestnictwo sprawozdanie c. k. kraj. oddziału hydrograficznego z czynności za

Alegat 8. r. 1898 przedkładamy Wysokiemu Sejmowi w załączeniu ./

Do poz. 213a. W myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 5. lutego 1897 wstawia się dla spółki wodnej dla osuszenia bagien Rudnickich zasiłek $33\frac{1}{3}\%$ na konserwację w kwocie 1.400 zł. w. a. Zasiłek ten krajowy wraz z zasiłkiem państwowym w tej samej wysokości ma być wypłacany spółce wodnej do r. 1908 włącznie, t. j. aż do czasu umorzenia pożyczki zaciągniętej przez spółkę w kraj. funduszu pożyczkowym na pokrycie datku konkurencyjnego.

Do poz. 213b. 1. Na prośbę gmin Rudawa i Radwanowice pow. Chrzanowskiego zarządził Wydział krajowy opracowanie projektu drenowania 140 morgów 1.485 kwadr. sążni gruntów włościańskich, którego kosztą oblicza krakowska ekspozytura biura melioracyjnego na 9.625 zł. 10 ct. w. a. W myśl uchwały Wys. Sejmu z dnia 26. listopada 1889 postanowił Wydział krajowy przedłożyć Wys. Sejmowi wniosek na przyznanie $33\frac{1}{3}\%$ zasiłku z funduszu krajowego w sumie 3.208 zł. płatnej w 2 ratach po 1.604 zł. w latach 1900 i 1901, oraz wyjednać u c. k. Ministerstwa rolnictwa dalszy zasiłek w tej samej wysokości z dotacyi dyspozycyjnej na drobne melioracye, jeżeli interesowani właściciele zawiążą dla przeprowadzenia konserwacyi zaprojektowanych robót spółkę wodną (drenarską). W tym celu przesłał Wydział krajowy re-skryptem z dnia 7. czerwca 1899 l. 7.825 Wydziałowi powiatowemu w Chrzanowie projekt techniczny wraz projektem statutu, drukami na kataster konkurencyjny i wzorami podań do władzy politycznej celem udzielenia gminom pomocy przy zawiązaniu spółki wodnej, a przypuszczając, że do roku przyszłego postępowanie wodno-prawne zostanie ukończone i zasiłek państwowy będzie przyznany, wstawił Wydział krajowy do preliminarza kraj. na r. 1900 pierwszą ratę zasiłku w kwocie 1 604 zł. w. a.

Do poz. 213 b. 2, 3, 4.

Na prośbę stron interesowanych opracowała Jasielska ekspozytura biura melioracyjnego z polecenia Wydziału krajowego projekty techniczne drenowania gruntów:

- a) dla 25 włościan w gminach Szebnie i Bierówka powiatu Jasielskiego o powierzchni 78 morgów 252 kwadr. sążni;
- b) dla 27 włościan w gminie Roztoki powiatu Jasielskiego o powierzchni 29 morgów 989 kwadr. sążni;
- c) dla 52 włościan w gminie Czeluśnica pow. Jasielskiego o powierzchni 143,9 morgów.

Koszta drenowania obliczono:

ad a) na 4.350 zł.

ad b) na 2.750 „

ad c) na 9.000 „ (łącznie z osuszeniem rowami 40 morgów).

Gdy właściciele zobowiązali się pokryć $\frac{1}{3}$ część powyższych kosztów i wykonane roboty w należyтым stanie utrzymywać, a c. k. Ministerstwo rolnictwa na wniosek Wydziału krajowego przedłożony odezwaniami z d. 20. stycznia 1899 l. 3.305 i z d. 18. kwietnia 1899 l. 16.213 za pośrednictwem c. k. Namiestnictwa przyznało już na te drenowania $33\frac{1}{3}\%$ zasiłki państwowe, Wydział krajowy uprasza Wysoki Sejm o uchwalenie $33\frac{1}{3}\%$ zasiłków krajowych dla włościan gmin Szebnie i Bierówka w kwocie 1.450 zł., dla gminy Roztoki w kwocie zaś 917 zł., dla gminy zaś Czeluśnica w kwocie 3.000 zł., a mianowicie pierwszych 2 zasiłków w budżecie r. 1900, ostatniego zaś w 2 ratach po 1.500 w budżetach 1900 i 1901 r.

Do poz. 213 c.

W skutek petycji wniesionej do Wys. Sejmu w r. 1897 przez 30 mieszkańców gminy Białobrzegi powiatu krośnieńskiego zarządził Wydział krajowy opracowanie projektu lokalnej regulacyi Wisłoka w tej gminie, której kosztą Jasielska ekspozytura biura melioracyjnego obliczyła na 5.670 zł. w. a.

Gdy mieszkańcy tej gminy z powodu ubóstwa zobowiązali się uiścić datek konkurencyjny tylko w kwocie 500 zł., odnieśliśmy się odezwą z dnia 11. kwietnia 1899 l. 13.055 do c. k. Namiestnictwa o udzielenie $33\frac{1}{3}\%$ zasiłku w kwocie 1.890 zł. z dotacyi budowli wodnych i wyjednanie u c. k. Ministerstwa uzupełnienia $33\frac{1}{3}\%$ datku konkurencyjnego kwotą 1.390 zł. z do-

tacy na drobne melioracje, wstawiając równocześnie do preliminarza krajowego na r. 1900 zasiłek $33\frac{1}{3}\%$ w kwocie 1.890 zł., o którego przyznanie Wys. Sejm upraszamy w przypuszczeniu, że c. k. Rząd przychyli się do wniosku Wydziału kraj.

Do poz. 213 d.

Wedle zamieszczonego w zeszłorocznym sprawozdaniu melioracyjnem (pag. 38) wyjaśnienia przyczynić się ma fundusz krajowy do kosztów lokalnej regulacji Lubaczówki pod Radawą obliczonych na 23.800 zł. $33\frac{1}{3}\%$ datkiem w kwocie 7.933 zł. w. a. płatnym w 3 ratach od r. 1899 do r. 1901. Gdy w budżecie r. 1899 Wys. Sejm uchwalił na ten cel pierwszą ratę datku krajowego, wstawiono do preliminarza na r. 1900 drugą ratę w kwocie 2.644 zł. w. a.

Do poz. 213 e.

Na prośbę Wydziału powiatowego w Jarosławiu zarządził Wydział krajowy opracowanie projektu regulacji lokalnej Szkła pod Charytanami i Łazami na długości 4,15 km., której kosztą zastępca dyrektora biura melioracyjnego Józef Jankowski obliczył na 22.150 zł. w. a.

W przypuszczeniu, że powiat Jarosławski i dotacya państwowa na drobne melioracje pokryją po $\frac{1}{3}$ części kosztów, postanowił Wydział krajowy przedłożyć Wys. Sejmowi wniosek na przyznanie $33\frac{1}{3}\%$ zasiłku w sumie okrągłej 7.383 zł. w. a. płatnego w trzech równych ratach rocznych od r. 1900 do 1902 po 2.461 zł. w. a.

Do poz. 213 f.

Na prośbę interesowanych właścicieli gruntów w gminach Wierzchosławice i Budka powiatu tarnowskiego położonych w okręgu konkurencyjnym lewego wału Dunajca, zarządził Wydział krajowy opracowanie projektu osuszenia 45,9752 ha. z natury bardzo urodzajnych, lecz całkiem zabagnionych namulisk Dunajca, którego kosztą kierownik budowy Tadeusz Korasadowicz oblicza na 5.700 zł. w. a. Gdy właściciele gruntów zobowiązali się pokryć $\frac{1}{3}$ części kosztów i wykonane roboty należycie konserwować, odniósł się Wydział krajowy odezwą z d. 14. września 1899 l. 53.952 do c. k. Namiestnictwa o wyjednanie z dotacyi dyspozycyjnej na drobne melioracje $33\frac{1}{3}\%$ zasiłku państwowego w kwocie 1.900 zł. i taki sam zasiłek wstawił do preliminarza krajowego na r. 1900.

Do poz. 213 g.

Na prośbę gminy Grębów powiatu Tarnobrzeskiego zarządził Wydział krajowy sporządzenie projektu odwodnienia 547 morgów 1.411 kwadr. sążni łąk i pastwisk w przysiółku Wydrze, które z powodu płaskiego położenia są zabagnione, a po części całymi latami stoją pod wodą.

Koszta preliminarzowane w projekcie, który opracował kierownik regulacji Łęgu Jan Bochniak, wynoszą 8.000 zł. w. a.

Gdy mieszkańcy wymienionego przysiółka z powodu ubóstwa nie są w stanie jakimkolwiek datkiem do kosztów robót się przyczynić, a datek przypadający w stosunku do powierzchni interesowanych gruntów dworskich (93 morgów 635 kwadr. sążni) wynosi tylko 450 zł. w. a., który właściciel obszaru dworskiego zobowiązał się uiścić, Wydział krajowy przedłożył c. k. Rządowi wniosek na pokrycie reszty kosztów po połowie z funduszu krajowego i dotacyi państwowej na drobne melioracje (t. j. po 3.775 zł. w. a.).

W przypuszczeniu, że c. k. Ministerstwo rolnictwa przyzna zasiłek w proponowanej wysokości, wstawiono na ten cel do preliminarza krajowego na rok 1900 datek krajowy w kwocie 3.775 zł. w. a.

Do poz. 213 h.

Wedle projektu opracowanego z polecenia Wydziału krajowego przez inżyniera adj. Seweryna Nowakowskiego zamierzonym jest osuszenie 100 morgów łąk włościańskich i 60 morgów pastwiska gminnego w Hruszowie, tudzież 85 morgów pastwiska gminnego i łąk włościańskich w Budomierzu, powiecie Jaworowskim.

Ponieważ na wniosek Wydziału krajowego przedłożony odezwą z dnia 26. sierpnia 1898 l. 51.218 c. k. Ministerstwo rolnictwa reskryptem z d. 31. sierpnia 1899 l. 4.727 przyznało na te roboty zasiłek państwowy w kwocie

1.157 zł. w. a., wstawił Wydział kraj. stóśownie do uchwały Wys. Sejmu z d. 26. listopada 1889 do preliminarza krajowego na rok 1900 subwencyę krajową w tej samej wysokości.

Do poz. 213 i.

Na prośbę stron interesowanych zarządził Wydział kraj. opracowanie projektu regulacyi potoku Jabłonowskiego w gminach Jabłonówka i Pobużany powiatu Kamioneckiego, który ma na celu osuszenie 716 morgów z natury ży-
znych, lecz zabagnionych gruntów.

Projekt techniczny sporządzony przez inżyniera Stanisława Ruebenbauera preliminarzu kosztu robót na 11.700 zł. w. a.

Gdy właściciel obszaru dworskiego zobowiązał się pokryć przypadającą na grunta dworskie o powierzchni 377 morgów $\frac{1}{3}$ część kosztów w kwocie 2.053 zł. w. a., oraz wykonane roboty w należytych stanie utrzymywać, a interesowani włościanie z powodu niezamożności nie są w stanie żadnym datkiem do kosztów tych robót się przyczynić, postanowił Wydział krajowy przedłożyć c. k. Rządowi wniosek na pokrycie reszty kosztów w sumie 9.647 zł. zasiłkami ze skarbu kraju i państwa.

W oczekiwaniu, że c. k. Ministerstwo rolnictwa do powyższego wniosku się przychyli, wstawił Wydział krajowy do preliminarza na r. 1900 zasiłek krajowy w kwocie okrągłej 4.824 zł. w. a.

Do poz. 213 k.

Przy rewizyi trasy projektowanej kolei państwowej Lwów-Sambor uważał dyrektor kraj. biura melioracyjnego, że trasa ta przecina w Koniuszkach siemianowskich po prawym brzegu Strwiąża Dniestrzyczkę (stare łożysko Dniestru) i 3 rowy, którymi woda przy niskim stanie płynie w kierunku przeciwnym biegowi Strwiąża, w czasie wylewu zaś wielka woda Strwiąża przepływałaby w kierunku odwrotnym. Wadliwość ta może być usunięta przez uchwylenie wszystkich wód płynących Dniestrzyczką i tymi rowami, oraz odprowadzenie ich kanałem równoległym do kolei przez terytorium gminy Chłopczyce w kierunku naturalnym w dół do Strwiąża, w skutek czego Administracya kolei państwowych oszczędzi nakładu na budowę czterech mostów łącznej rozpiętości 88 względnie 78 m. i uzyska odwodnienie nasypu kolejowego w bagnie torfowem, a wielkie obszary zabagnionych gruntów w Chłopczycach, Koniuszkach, Kalinowie i Piniany zostaną odwodnione.

Gdy właśnie przedtem trzy ostatnie gminy wniosły do Wydziału kraj. podanie o zarządzenie zdjęć dla odwodnienia gruntów między Strwiążem i Dniestrem położonych, polecił Wydział kraj. inżynierom-adjunktom biura melioracyjnego Władysławowi Zgorlakiewiczowi i Maryanowi Prokopowiczowi opracować projekt techniczny odwodnienia gruntów.

Sporządzony w porozumieniu z c. k. Ekspozyturą trasowania kolei we Lwowie projekt techniczny obejmuje wykonanie 10,135 km. kanałów w wymienionych 4 gminach kosztem preliminarzowanym na 65.000 zł. w. a. i ma na celu obok odwodnienia kolei i oszczędzenia budowy 4 mostów kolejowych osuszenie 2.198 morgów łąk i gruntów ornych o glebie napływowej, lecz całkiem zabagnionych.

Ze względu na wspólny interes kolei państwowych i kultury krajowej postanowił Wydział krajowy przeprowadzić zaprojektowane roboty pod warunkiem, jeżeli c. k. Ministerstwo kolejowe pokryje połowę kosztów w kwocie 32.500 zł. w. a., resztę zaś po połowie tj. po 25% fundusz krajowy i państwowa dotacya na drobne melioracye i wniosek ten wraz z projektem przesłał pismem z d. 5. września 1899 l. 57.865 wymienionej Ekspozyturze kolejowej.

W przypuszeniu, że c. k. Ministerstwa kolei żelaznych i rolnictwa pokryją 75% kosztów robót, uprasza Wydział krajowy Wys. Sejm o przyznanie na tę melioracyę 25% zasiłku w kwocie 16.250 zł. w. a. płatnego w 2 równych ratach rocznych po 8.125 zł. w. a. w latach 1900 i 1901.

Do poz. 213 l.

Na skutek petycyj gmin Żurawno i Pobereże powiatu Żydaczowskiego polecił Wydział krajowy inżynierowi biura melioracyjnego Stanisławowi Rueben-

bauerowi opracować projekt osuszenia rowami 969½ morgów nieprzepuszczalnych gruntów w tych gminach, którego kosztu preliminarzowane są na 19.800 zł. w. a.

Ze względu na spodziewany wielki pożytek z tej melioracji na gruntach powstałych ze starych namulisk Dniestru, postanowił Wydział krajowy przedłożyć Wysokiemu Sejmowi wniosek na przyznanie 33⅓% zasiłku w sumie 6.600 zł. w. a. płatnego w 2 ratach po 3.300 zł. w. a. w latach 1900 i 1901, oraz wyjednać u c. k. Rządu dalszy zasiłek w tej samej wysokości pod warunkiem, jeżeli właściciele gruntów zawiążą spółkę wodną, albo też rady gminne zobowiążą się pokryć ⅓ część kosztów w stosunku do powierzchni mających się osuszyć gruntów, oraz wykonane roboty w należytym stanie utrzymywać.

Projekt techniczny z kosztorysem przesłano reskryptem z d. 13. października 1899 l. 9.853 na ręce Wydziału powiatowego w Żydaczowie, a w przypuszczeniu, że spłata datku konkurencyjnego i przyznanie zasiłku państwowego do r. 1900 zostaną zapewnione, wstawiono I. ratę datku krajowego w kwocie 3.300 zł. w. a. do preliminarza na r. 1900.

Do o poz. 213. m.

W budżecie r. 1899 przyznał Wysoki Sejm w rub. XIII. poz. 206.0 zasiłek 33⅓% na osuszenie gruntów w gminach Hanowce i Popławniki powiatu Rohatyńskiego w kwocie 4.167 zł. w. a. w oczekiwaniu, że c. k. Ministerstwo rolnictwa i strony interesowane pokryją po ⅓ części kosztów. Jakoż wedle odezw y c. k. Namiestnictwa z d. 28. lipca 1899 l. 74.421 c. k. Ministerstwo rolnictwa przyznało na ten cel zasiłek państwowy w kwocie 4.167 zł. w. a.; strony interesowane jednak wedle sprawozdań Wydziału powiatowego w Rohatynie z d. 14. stycznia 1899 l. 3.751 i z d. 4. września 1899 l. 2.038 z powodu zubożenia wywołanego częstymi wylewami Dniestru nie są w stanie uiścić całkowitego datku konkurencyjnego, tak iż pozostaje jeszcze niepokryta potrzeba 1.200 zł. w. a. Gdy Wydział powiatowy Rohatyński zobowiązał się udzielić z funduszu powiatowego na ten cel zasiłku w kwocie 200 zł. w. a., upraszamy Wys. Sejm o przyznanie dodatkowego zasiłku z funduszu krajowego w kwocie 1.000 zł. w. a. celem doprowadzenia do skutku osuszenia 467 morgów gruntów o glebie urodzajnej składającej się z żyznych namulów Dniestru.

Do o poz. 213 n.

Na doświadczenia z kulturą torfowisk preliminarzuje Wydział krajowy na r. 1900 dotację 4.350 zł. w. a. zatem w porównaniu z kwotą 5.350 zł. w. a. na r. 1899 uchwaloną mniej o 1.000 zł. w. a., gdyż instruktor dla kultury torfowisk, którego połowę pborów w kwocie 1.000 zł. w. a. pokrywał fundusz krajowy, został powołany na inspektora tej kultury do c. k. Ministerstwa rolnictwa, wskutek czego odpadł wydatek 1.000 zł. w. a.

Do o poz. 213 o, p.

Na subwencyonowanie fabryk drenarskich, tudzież tytułem dotacji dyspozycyjnej na drobne melioracje (przeważnie drenowania włościańskie), preliminarzuje Wydział krajowy po 5.000 zł. w. a., jak na r. 1899.

VI. Czynności biura melioracyjnego od 1. lipca 1898 do 30. czerwca 1899.

W r. 1898/9 czynnych było w biurze melioracyjnem 41 techników. Z tych zajmowało się 2 referatem (dyrektor i 1 starszy inżynier), 7 projektowaniem robót publicznych (regulacyi Pełtwi, kolmacyi bagien naddniestrzańskich i regulacyi Uszwicy), 3 zdjęciami dla robót publicznych, 4 projektowaniem i wykonaniem drobnych melioracyj przez kraj i państwo subwencyonowanych, 10 prowadzeniem budowy przy publicznych przedsiębiorstwach melioracyjnych a 15 projektowaniem i wykonaniem prywatnych robót melioracyjnych (między tymi 1 inżynier projektowaniem i wykonaniem kultur torfowych, 1 zaś projektowaniem stawów rybnych).

Czynności biura uwidoczniają szczegółowo następujące wykazy:

A) Wykonano, rozpoczęto lub kontynuowano zdjęcia niwelacyjne i pomiary hydrotechniczne w miejscowościach i na obszarach poniżej wyszczególnionych:

Liczba porz.	Nazwisko strony i miejscowości	Regulacja wód		Melioracje prywatne				Uwaga
		na długości w km.	na obszarze w morgach	osusze- nie rowami	dreno- wanie	nawo- dnienie		
				w m o r g a c h				
a) Ustawowe przedsię- biorstwa melioracyjne:								
1	Wydział krajowy, regulacja Krzemienicy	3,41	—	—	—	—	—	rowy dod.
2	Wydział krajowy, regulacja Złotej Lipy	—	210	—	—	—	—	
3	Wydział krajowy, regulacja Żupawy	3,68	—	—	—	—	—	
4	Wydział krajowy, regulacja Łęgu	1,14	—	—	—	—	—	"
5	Wydział krajowy, obwało- wanie Wisły między Pod- górzem a Niepołomicami	—	272	—	—	—	—	"
6	Wydział krajowy, regulacja dopływów Styru	27,90	6.000	—	—	—	—	"
7	Wydział krajowy, regulacja górnej Trześniówki . . .	38,50	626	—	—	—	—	"
8	Wydział krajowy, regulacja Kisieliny	3,20	150	—	—	—	—	"
9	Wydział krajowy, obwało- wanie prawego Brzegu Dunajca	2,20	—	—	—	—	—	"
10	Wydział krajowy, osuszenie bagien Stojanowskich . .	5,00	—	—	—	—	—	"
11	Wydział krajowy, regulacja rzeki Bugu	35,00	—	—	—	—	—	"
12	Wydział krajowy, regulacja potoku Glińsko	0,50	—	—	—	—	—	"
13	Wydział krajowy, regulacja Tyśmienicy w Hubiczach	1,80	—	—	—	—	—	"
14	Wydział krajowy, obwało- wanie Wisły i Wisłoki w powiecie Mieleckim . .	8,448	—	—	—	—	—	"
15	Wydział krajowy, regulacja górnego Wisłoka w Besku wraz z dopływami między Beskiem a Haczowem . .	23,00	—	—	—	—	—	"
16	Wydział krajowy, regulacja Gniłej Lipy	0,44	—	—	—	—	—	"
17	Wydział krajowy, regulacja Przegnojówki	22,03	—	—	—	—	—	"

Liczba poz.	Nazwisko strony i miejscowości	Regulacja wód		Melioracje prywatne					Uwaga
		na długości w km.	na obszarze w morgach	osusze- nie rowami	dreno- wanie	nawo- dnienie			
							w	m	
b) Subwencyonowane roboty melioracyjne:									
18	Gmina Bohatkowce powiat Podhajce	3,5	1.230	—	—	—			
19	Regulacja potoku Jasienicy	16,975	—	—	—	—			
20	Osuszenie bagien w Hordy- ni i Dołobowie	—	776	—	—	—			
21	Osuszenie bagien w Letni	—	160	—	—	—			
22	Regulacja potoku Mleczyki.	12,64	—	—	—	—			
23	Regulacja Szkła pod Cha- rytanami i Łazami . . .	6,15	—	—	—	—			
24	Gmina Grębów	4,065	—	—	—	—			
24a)	Regulacja potoku Osy . . .	5,076	—	—	—	—			
25	Grunta włościańskie w gmi- nie Mielnicz pow. Żyda- czowskiego	—	—	—	494	—			
26	Grunta włościańskie w Ba- liczach podróżnych . . .	—	—	950	—	—			
27	Regulacja potoków Sołotwy i Rokitny	53,384	13.043	—	—	—			
28	Regulacja potoku Jabło- nówki	4,151	—	—	—	—			
29	Osuszenie gruntów w Ro- góźnie pow. Żydaczów . .	—	—	—	—	—			rozpoczęto
30	Regulacja potoku Czernia- wy	1,7	22	—	—	—			
31	Osuszenie gruntów w Wierz- chosławicach i Rudce . .	6,1	81	—	—	—			
32	Gminy Cholerzyn, Morawica i Mników	3,25	—	—	—	220			
33	Regulacja potoku Olszyny	2,0	40	—	—	—			
34	Osuszenie bagien w Rado- myślu nad Sanem	3,0	256	—	—	—			
35	Osuszenie bagien w Roz- wadowie nad Sanem . . .	—	100	—	—	—			
36	Osuszenie bagien w Chwa- łowicach	—	90	—	—	—			
37	Osuszenie gruntów w Nie- nowicach koło Radymna	2,5	1.000	—	—	—			
38	Uregulowanie potoku Białki w gminach Horodków i Dobrosin	7,0	—	—	—	—			
39	Gminy Wołcniów i Deme- nka poddniestrzańska . .	—	300	—	—	—			
40	Uregulowanie potoku Wow- ni w gminach Demeńska leśna i Derżów	10,0	—	—	—	—			

Liczba porz.	Nazwisko strony i miejscowości	Regulacja wód		Melioracje prywatne			Uwaga
		na długości w km.	na obszarze w morgach	osusze- nie rowami	dreno- wanie	nawo- dzenie	
				w m o r g a c h			
41	Potok Kyna w Demence le- śnej i Tejsarowie powiatu Żydaczowskiego	5,0	—	—	—	—	
42	Potok Lubaczówka pod Czerwoną wolą	3,0	—	—	—	—	
43	Potok Lubaczówka w gmi- nach Radawa i Nowa grobla	15,0	—	—	—	—	
44	Jan Żmuda w Osieku . . .	—	—	—	12	—	
45	Gmina Wyciąże w powiecie Krakowskim	—	—	—	260	—	
46	Jan Warzecha w Jodłowy	—	—	—	27,8	—	
47	Karol Kowalski w Jodłowy	—	—	—	4,5	—	
48	Włościanie i Józef Micha- łowski w Czarny	—	—	220	—	—	
49	Włościanie gmin Pawężowa i Krzyża	—	—	—	560	—	
50	Włościanie w Lisiej górze	10	—	—	400	—	
51	Gmina Łukowa	1	—	—	—	1	
52	Włościanie w Żukowicach starych	1,5	—	—	—	—	
53	Mieszczanie na Strusinie w Tarnowie	—	—	—	200	—	
54	Potok Bednarka w gminach Osobnica, Radość, Duleb- ka, Dzielec i Cieklin . .	10,0	—	—	—	—	
55	Stary Wisłok i potok Kąty w gminach Czerwna, Krze- mienica, Palikówka, Stra- żów, Łąka i Krasne . . .	23,0	3.000	—	—	—	
56	Feliks Stefanik w Przybów- ce	—	—	—	6	—	
57	Grunta włościańskie w Za- rzeczu	0,6	—	—	16	—	
58	Grunta włościańskie w Wa- rzycach	2,5	—	40	100	—	
59	Grunta włościańskie w Cze- łuśnicy	2,8	—	40	144	—	
60	Franciszek Stachyrak w Krościenku niżnem . . .	—	—	—	15	—	
61	Regulacja potoku Taby w Rymanowie	0,6	—	—	—	—	
62	F. Różowicz w Rymanowie	—	—	—	5	—	
63	Włościanie w Czarnołożcach	—	—	—	8	—	
63a)	Gmina Zadwórze, rowy osu- szające	9,0	—	—	—	—	
63b)	Gmina Makowisko	—	—	900	—	—	

Liczba porz.	Nazwisko strony i miejscowości	Regulacja wód		Melioracje prywatne				Uwaga
		na długości w km.	na obszarze w morgach	osusze- nie rowami	dreno- wanie	nawo- dnienie		
				w m o r g a c h				
c) Melioracje prywatne.								
α) Osuszenia i nawodnienia.								
64	Jan hr. Tarnowski w Mali- niu i Berdechowie . . .	2,34	—	—	—	—	zdjęcie nlw. głównych ulic.	
65	Marya hr. Gołuchowska w Baszni	—	—	—	315	—		
66	Elżbieta br. de Veaux w Chodorowie	—	—	140	120	—		
67	Dr. Henryk Kolischer w Czerlanach	—	—	—	132	—		
68	Ludwik br. Wattman w Dzi- kowie starym	—	—	—	75	—		
69	Stefan Tustanowski w Zu- rowie	—	—	—	69	—		
70	Michał Tustanowski w Pod- michałowcach	—	—	20	—	—		
71	Bobrownicki w Drohomysłu	—	—	80	—	—		
72	Wydział powiatowy Husia- tyn dla miasta Husiatyna	—	—	—	—	—		
72a)	Wydział krajowy, folwark w Dublanach	—	—	—	10	—		
73	Artur Cielecki w Hadyn- kowcach	1,5	90	—	—	—		
74	Franciszek hr. Potulicki w Glinianach	—	—	—	69	—		
75	Mieczysław Onyszkiewicz w Zołczowie	—	—	40	—	—		
76	Jan Madejski w Parchaczu	—	—	—	220	—		
77	Ludwik Horodyski w Zielo- nym kęcie	4,0	—	—	—	—		
78	Witołd Czajkowski w Żyra- wie	—	—	—	191,5	—		
79	JE. Kazimierz hr. Badeni w Poburzanach	—	—	—	22	—		
80	Franciszek hr. Czosnowski w Rogóźnie	—	—	—	103	—		
81	Bolesław Orzechowicz w Kalnikowie	—	—	—	50	—		
82	Stanisław Homolacz w Kut- korzu	0,6	—	—	—	—		
83	Stanisław Homolacz w Bez- brudach	—	—	246	—	—		
84	JE. Leon hr. Piniński w Kucykach	0,3	—	—	—	—		

Liczba porz.	Nazwisko strony i miejscowości	Regulacja wód		Melioracje prywatne				Uwaga
		na długości w km.	na obszarze w morgach	osusze- nie rowami	dreno- wanie	nawo- dnienie		
							w m o r g a c h	
85	Jan Emil Breyer w Sucho- woli	—	—	—	84	—		
86	JE. Kazimierz hr. Badeni w Busku	—	—	—	219	—		
87	Dr. Władysław Czajkowski w Mokrzanach małych .	—	—	—	152	—		
88	Wiktor Jasiński w Bełzcu	—	—	92	31	—		
89	Stanisław Brykczyński w Dydatyczach	—	—	—	178	—		
90	Weissman Zawidowski w Zawidowicach	—	—	—	281	—		
91	Wacław Oborski w Mielcu	—	—	—	21	—		
92	Zygmunt Jaroszyński w Błu- dnikach	—	—	—	69	—		
93	Tadeusz Bohdan w Milaty nie starym	1,28	—	—	—	10	stawy rybne	
94	Dr. Adam Jordan w Wię- kowicach	—	—	—	36	—		
95	Dr. Mikołaj Krzysztofowicz w Załuczu	—	—	—	—	2	" "	
96	Władysław Tchórznicki w Nadybach	—	—	—	—	44	" "	
97	Maryan hr. Łoś w Czysz- kach	—	—	—	—	21	" "	
98	Jan Gnoiński w Cieszano- wie	—	—	—	—	27	" "	
99	Julian hr. Brunicki w Pod- horcach	—	—	—	—	5	" "	
100	Zakład narodowy im. Osso- lińskich w Zgórsku . . .	—	—	—	—	85	" "	
101	Karol Hippmann w Trześ- ciu	—	—	—	—	65	" "	
102	Stanisław Szawłowski w Ba- ryszu	—	—	—	—	60	" "	
103	Franciszek Jaruntowski w Twierdzy	—	—	—	200	—		
104	Stanisław hr. Siemieński w Pawłosiowie	—	—	—	155	—		
105	Seweryn hr. Brunicki w Dubaniowicach	—	—	—	53	—		
106	Marya hr. Drohojowska w Bolanowicach	—	—	—	186	—		
107	Stanisław Niezabitowski w Butynach	—	—	—	117	—		
108	Stanisław Niezabitowski w Przystani	—	—	—	102	—		

Liczba porz.	Nazwisko strony i miejscowości	Regulacja wód		Melioracje prywatne			Uwaga
		na długości w km.	na obszarze w morgach	osusze- nie rowami	dreno- wanie	nawo- dnienie	
109	Jan Jordan Stojowski w Laszkach murowanych . . .	—	—	—	56	—	
110	Bronisław i Wanda Sądecy w Winnikach	—	—	—	228	—	
111	Bronisław Skibniewski w Balicach	—	—	—	80	—	
112	Karol hr. Scipio w Lopuszce wielkiej	—	—	—	172	—	
113	Samuel Rokach w Rzeczycy	3	—	—	177	—	
114	Mikołaj Podlewski w Czernicy	3	—	—	260	—	
115	Jan Paygert w Połonicznem i Jamnem	6	—	—	480	—	
116	Stanisław Zwolski w Bryńcach zagórnych	2	—	—	123	—	
117	Marya ks. Ogińska w Bobrku	7,8	—	1800	165	—	
118	Szkoła rolnicza w Czernichowie	—	—	—	6	—	
119	Herman br. Czecz w Kozach	—	—	—	12	—	
120	Herman br. Czecz w Hałcniewie	—	—	—	67	—	
121	Adryan br. Larysz w Kentach	—	—	—	106	—	
122	Siostry Bożego Miłosierdzia w Łągiwnikach	—	—	—	6	—	
123	Zdzisław Włodek w Niegowicach	—	—	—	50	—	
124	Zdzisław Włodek w Marszowicach	3,6	—	—	58	—	
125	Michał Kubeczko w Twierdzy.	—	—	—	55	—	
126	Dr. Klemens Rutowski w Łącku	—	—	—	28	—	
127	Józef hr. Szembek w Porębie	—	—	—	150	—	
128	Franciszek Łubieński w Stryszowie	—	—	—	12	—	
129	J. CW. Arcyks. Rainer w Izdebniku.	—	—	—	110	—	
130	Kazimierz Mars w Sowlinach	—	—	—	180	—	
131	Józef Wysocki w Polance wielkiej	—	—	—	150	—	
132	Dr. Witold Milieski w Piekarach	—	—	—	208	—	

Liczba porz.	Nazwisko strony i miejscowości	Regulacja wód		Melioracje prywatne				Uwaga
		na długości w km.	na obszarze w morgach	osusze- nie rowami	dreno- wanie	nawo- dnienie		
				w m o r g a c h				
133	Stanisław Konopka w Mo- gilanach	—	—	—	110	21		
134	Dr. Zdzisław Brzeziński w Łazanach	—	—	—	70	30		
135	Dr. Zdzisław Brzeziński w Osieczanach	—	—	—	3	35		
136	Fränkel & Szmelkes w Zwie- rzyńcu	—	—	50	—	—		
137	Aleksander Dąbski w No- sówce	—	—	—	354,5	10,7		
138	Janusz hr. Tyszkiewicz w Kolbuszowy	—	—	—	226	—		
139	Jan Götz dla gminy miasta Brzeska	—	—	8	—	—		
140	JE. Eustachy ks. Sanguszko w Gumniskach	—	—	—	216,4	—		
141	JE. Eustachy ks. Sanguszko w Terlikówce	1,5	—	—	20	—		
142	Stanisław Wasilewski w Markuszowy	—	—	—	30	—		
143	Stanisław Wasilewski w Tuł- kowicach	—	—	—	35,3	—		
144	Stanisław Wasilewski w Pstrągowie	—	—	—	18,2	—		
145	Jan Wróblewski w Strusinie	—	—	—	3	—		
146	Dr. Tytus Szczepański w Woli żyrakowskiej . . .	5	—	—	300	—		
147	Józef Michałowski w Iwie- rzycach	1	—	—	80	—		
148	Józef Męciński w Łukowy	—	—	—	374	—		
149	Włodzimierz Krzeczunowicz w Janowicach	—	—	—	170	—		
150	Franciszek Kopaczyński w Olszanie	—	—	5	18	—		
151	Zygmunt Groblewski w By- stry	—	—	—	162	—		
152	Kazimierz Groblewski w Łę- gach rymbarskich . . .	—	—	—	20	—		
153	Zarząd dóbr hr. Tarnowskich w Kawęczynie	—	—	—	155	—		
154	Grunta plebańskie w Kra- snem	—	—	—	26	—		
155	Grunta plebańskie w Szeb- niach	—	—	—	13	—		
156	Grunta plebańskie w Mode- rówce	—	—	—	12	—		
157	Kazimierz Piliński w Tar- nowcu	4,0	—	26	115	—		

Liczba porz.	Nazwisko strony i miejscowości	Regulacja wód		Melioracje prywatne				Uwaga
		na długości w km.	na obszarze w morgach	osusze- nie rowami	dreno- wanie	nawo- dnienie		
							w m o r g a c h	
158	Zdzisław Skrzyński w Ba- chorzu	—	—	—	60	—	stawy rybne	
159	Zdzisław Skrzyński w Lipni- ku ad Harta	—	—	—	20	—		
160	Zdzisław Skrzyński w Szkla- rach	—	—	—	8	—		
161	Andrzej ks. Lubomirski w Kosinie	—	—	—	68	—		
162	Andrzej ks. Lubomirski w Dolnem ad Dębów . . .	1,0	—	—	50	—		
163	Andrzej ks. Lubomirski w w Gaci	—	—	—	76	—		
164	Józef Brykczyński w Świę- canach	—	—	—	80	10		
165	Leopold Lityński w Gliniku górnym	—	—	—	70	—		
166	Apolinary Przyłęcki w Wo- licy	4,0	—	40	20	—		
167	Władysław Rieger w Zimno- wodzie	—	—	—	15	—		
168	Władysław Rieger w Wa- rzycach	—	—	—	73	—		
169	Marya Gołaszewska w Tar- gowiskach	3,2	—	30	30	—		
170	Grunta plebańskie w Cie- klinie	—	—	—	36	—		
171	Obszar dworski w Cieklinie	7,0	—	100	—	—		
172	Karol Klobassa Zręcki w Zeglcach	6,2	—	—	—	180		
173	Kazimierz Wiktor w Zar- szynie	—	—	—	100	—		
174	Kazimierz Jachimowski w Markowcach	—	—	25	—	—		
175	J. Nowak w Olchowcach .	—	—	60	—	—		
176	Władysław Tchórznicki w Nadybach i Wojutyczach	—	—	—	100	—		
177	Adam Wiktor w Załużu .	—	—	—	35	—		
178	Stanisław Agopsowicz w Błoźwi górnej	—	—	—	100	—		
179	Wincenty Kraiński w Le- szczowatem	—	—	—	25	—		
180	M. ks. Lubomirska w Mi- żyńcu	—	—	—	200	—		
181	Kazimierz Wiktor w Wró- bliku	—	—	—	100	—		
182	Józef hr. Potocki w Ryma- nowie	—	—	—	150	—		

Liczba porz.	Nazwisko strony i miejscowości	Regulacja wód		Melioracje prywatne				Uwaga
		na długości w km.	na obszarze w morgach	osusze- nie rowami	dreno- wanie	nawo- dnienie		
				w m o r g a c h				
183	Mikołaj Ginsel w Felsztynie	—	—	—	165	—		
184	Edmund Wasilkowski w Prusieku	—	—	—	12	—		
185	Władysław Ząbecki w Podbereżu	—	—	60	—	—		
186	JE. Stanisław hr. Badeni w Zubrzcu	—	—	—	40	—		
187	Zdzisław Ładomirski w Markowcach	—	—	30	49	—		
188	Hnat Suszyryba w Słobódce	—	—	—	16	—		
189	Gmina Załucze nad Czere- moszem	—	—	69	—	—		
190	Eugeniusz Krzysztofowicz w Załużu dolnem	—	—	—	390	—		
191	Konstanty Czarkowski w Niegowcach	—	—	—	154	—		
192	Napoleon Gołaszewski w Toustobabach	—	—	—	50	—		
193	Edwin hr. Hohendorf w By- szowie	—	—	—	315	—		
194	Zygmunt Regenstreif w Strupkowie	—	—	—	140	—		
195	S. Marmorosch i S. Kohn w Kamionkach wielkich . .	—	—	—	111	—		
196	Konwent OO. Dominikanów w Tyśmienicy	—	—	—	27	—		
197	Artur Zaremba Cielecki w Porchowie	—	—	—	100	—		
198	Klemens hr. Dzieduszycki w Martynowie i Demianowie	—	—	—	400	—		
199	Izydor Kowalewski w Wi- szniowie	—	—	—	350	—		
200	Franciszek Bocheński w Mu- żyłowie	—	—	—	300	—		
β) Kultura torfowisk.								
201	W. ks. Czartoryski w Peł- kiniu	—	—	30,4	—	—		
202	W. ks. Czartoryski w Szów- sku	—	—	61,2	—	—		
203	Włodzimierz hr. Łoś w Do- mażyrze	—	—	130,0	—	—		
204	Andrzej Maksymów w Pod- liskach	—	—	10,0	—	—	subwenc.	

Liczba porz.	Nazwisko strony i miejscowości	Regulacja wód		Meliorccye prywatne			Uwaga
		na długości w km.	na obszarze w morgach	osusze- nie rowami	dreno- wanie	nawo- dnienie	
				w m o r g a c h			
205	Władysław Czajkowski w Pilawie	—	—	50,0	—	—	subwenc.
206	Kazimierz Jaworski w O- strowczyku	—	—	84,5	—	—	
207	Bronisław Ujejski w Sewe- rynce	—	—	400,0	—	—	
208	Gmina Olesko w pow. Zło- czowskim	—	—	40,0	—	—	
209	Mikołaj Podlewski w Czer- nicy	—	—	140,0	—	—	
210	Władysław ks. Sapięha w Hniliach	—	—	40,0	—	—	stacya doś.
211	Zenobia Polanowska w Ubi- niu	—	—	30,0	—	—	" "
212	Franciszek hr. Potulicki w Glinianach	—	—	20,0	—	—	" "
	Ogółem . . .	479,059	27.446	6.107,1	15.018,2	826,7	
	Z powyższych robót przy- pada:						
1	Na bióro centralne (pozycye od 1 do 43, 63 a do 116 i 201—212)	382,759	24.446	3.504,1	5.330,5	539,0	
2	Na expozyturę Krakowską (44—45 i 117—136). .	11,400	—	1.850,0	1.818,0	86,0	
3	Na expozyturę Tarnowską (46—53 i 137—153). .	20,000	—	233,0	3.374,7	11,7	
4	Na expozyturę Jasielską (54—60 i 154—172). .	64,300	3.000	276,0	1.053,0	190,0	
5	Na expozyturę Sanocką (61—62 i 173—184). .	0,600	—	85,0	992,0	—	
6	Na expozyturę Stanisławo- wską (63 i 194—200) .	—	—	159,0	2.450,0	—	

Liczba porz.	Nazwisko strony i miejscowości	Regulacja wód		Melioracje prywatne				Uwaga
		na długości w km.	na obszarze w morgach	osusze- nie rowami	dreno- wanie	nawo- dnienie		
				w m o r g a c h				
	b) Subwencyonowane roboty melioracyjne.							
17	Gmina Zadwórze, rowy osuszające	9,0	—	—	—	—	rozpoczęto	
18	Częściowa regulacja i obwałowanie Mlecзки	5,658	—	—	—	—		
19	Regulacja potoku Jasienicy	16,975	—	—	—	—		
20	Osuszenie bagien w Hordyni i Dołobowie	—	776	—	—	—		
21	Regulacja Mlecзки między Zarzeczem a Przeworskiem	—	—	—	—	—		
22	Regulacja Szkła pod Charytanami i Łazami	6,150	—	—	—	—		
23	Gmina Grębów w powiecie Tarnobrzeskim	4,065	—	548	—	—		
24	Regulacja potoków Sołotwy i Rokitny	81,384	13.043	—	—	—		
25	Osuszenie gruntów w gminach Żurawno i Pobereże	—	—	969,5	—	—		
26	Osuszenie gruntów w gminie Piaskach pow. Lwów	—	—	416,0	—	—		
27	Osuszenie gruntów w Bałiczach podrózných pow. Żydaczów	—	—	950,0	—	—		
28	Regulacja potoku Jabłonówki	4,151	146	—	—	—		
29	Grunta włościańskie w Mielniczu pow. Żydaczów .	—	—	—	494	—		
30	Regulacja potoku Czerniawy	1,7	22	—	—	—		
31	Osuszenie gruntów w Wierchosławicach i Rudce .	6,1	81	—	—	—		
32	Regulacja potoku Olszyny	1,5	—	—	—	—		
33	Osuszenie bagien w Radomyślu nad Sanem . . .	—	400	—	—	—		
34	Osuszenie bagien w Rozwadowie nad Sanem . .	—	100	—	—	—		
35	Osuszenie bagien w Chwałowicach pow. Tarnobrzeg	—	90	—	—	—		
36	Częściowa regulacja Raby pod Gawłówkiem	5,0	—	—	—	—		
37	Regulacja potoku Białki w gminach Horodków, Magierów, Kunin i Dobrosin	7,0	1.320	—	—	—		

Liczba porz.	Nazwisko strony i miejscowości	Regulacja wód		Melioracje prywatne				Uwaga
		na długości w km.	na obszarze w morgach	osusze- nie rowami	dreno- wanie	nawo- dnienie		
				w m o r g a c h				
38	Regulacja Lubaczówki pod Czerwoną wolą	3,0	—	—	—	—	rozpoczęto	
39	Regulacja Lubaczówki mię- Rudawą i Nową groblą .	15,0	—	—	—	—		
40	Osuszenie gruntów w gmi- nach Iwanowce Cucułów- ce Turady i Pczany . .	—	2.500	—	—	—		
41	Odwodnienie łąk w gminach Wołcniów i Demenka .	—	—	—	—	—		
42	Osuszenie łąk w Baszni górnej	7,541	—	—	—	—		
43	Osuszenie łąk w Baszni dolnej	3,300	—	—	—	—		
44	Gminy Rudawa i Radwano- wice	—	—	—	149	—		
45	Andrzej Wądołny w Mu- charzu	—	—	—	15	—		
46	Tomasz Wądołny w Mu- charzu	—	—	—	30	—		
47	Wojciech Łągosz w Mu- charzu	—	—	—	5	—		
48	Jan Żmuda w Osieku . .	—	—	—	10	—		
49	Jan Warzecha w Jodłowy .	—	—	—	27,8	—		
50	Karol Kowalski w Jodłowy	—	—	—	4,5	—		
51	Grunta włościańskie w Pa- wężowie i Krzyżu . . .	—	—	—	548,3	—		
52	Grunta włościańskie w Za- rzeczu	0,6	—	—	16	—		
53	Feliks Stefanik w Przybówce	—	—	—	6	—		
54	Franciszek Stachyrak w Kro- ścienku niżnym	—	—	—	15	—		
55	Grunta włościankie w Cze- luśnicy	3,0	—	40	144	—		
56	Regulacja Wisłoka i potoku Kąty w gminach Czarna, Krzemienica, Palikówka, Strażów, Łąka i Krasne	15,0	3.000	—	—	—		
57	F. Różowicz w Rymanowie	—	—	—	5	—		
58	Grunta włościańskie w Czar- nołożcach	—	—	—	8	—		
59	Hnat Suszyryba w Słobódce	—	—	—	16	—		
60	Gmina Załucze nad Czere- moszem	—	—	69	—	—		

Liczba porz.	Nazwisko strony i miejscowości	Regulacja wód		Melioracje prywatne			Uwaga	
		na długości w km.	na obszarze w morgach	osusze- nie rowami	dreno- wanie	nawo- dnienie		
				w	m	o		r
c) Melioracje prywatne.								
α) Osuszenia i nawodnienia								
61	Jan hr. Tarnowski w Mali- niu i Berdechowie . . .	2,34	—	—	—	—		
62	Marya hr. Gołuchowska w Baszni	—	—	—	318	—		
63	Elżbieta br. de Veaux w Cho- dorowie	—	—	—	330	—		
64	Dr. Henryk Kolischer w Czerlanach	—	—	—	70	—		
65	Ludwik br. Wattman w Dzi- kowie starym	—	—	—	160	—		
66	Stefan Tustanowski w Żu- rowie	—	—	—	69	—		
67	Ludomił Morawski w Kłoni- cach	—	—	—	250	—		
68	Władysław ks. Sapieha w Dachnowie	—	—	—	128	—		
69	Artur Zaremba Cielecki w Hadynkowcach	—	—	10	—	80		
70	Mieczysław Onyszkiewicz w Zołczowie	—	—	40	—	—		
71	Jan Madeyski w Parchaczu	—	—	—	160	—		
72	Ludwik Horodyski w Zielo- nym kącie	4,0	—	—	—	—		
73	Franciszek hr. Potulicki w Glinianach	—	—	—	69	—		
74	Witołd Czaykowski w Żyra- wie	—	—	—	191,5	—		
75	JE. Kazimierz hr. Badeni w Poburzanach	—	—	—	22	—		
76	Bolesław Orzechowicz w Kalnikowie	—	—	—	108,6	81,2		
77	Stanisław Homolacz w Bez- brudach	—	—	246	—	—		
78	JE. K. hr. Badeni w Busku	—	—	—	211	—		
79	Dr. Władysław Czaykowski w Mokrzeanach małych .	—	—	—	144	—		
80	Wiktor Jasiński w Bełcu.	—	—	92	31	—		
81	Stanisław Brykczyński w Dydatyczach	—	—	—	172	—		
82	Franciszek hr. Czosnowski w Rogóźnie	—	—	—	41,3	—		
83	Wacław Oborski w Mielcu	—	—	—	18	—		
84	Zygmunt Jaroszyński w Błu- dnikach	—	—	—	69	—		

Liczba porz.	Nazwisko strony i miejscowości	Regulacya wód		Melioracye prywatne			Uwaga
		na długości w km.	na obszarze w morgach	osusze- nie rowami	dreno- wanie	nawo- dnienie	
				w m o r g a c h			
85	Władysław Tchórznicki w Nadybach.	—	—	—	—	36	stawy rybne
86	Jan Gnoiński w Cieszanowie	—	—	—	—	27	" "
87	Stefan Janko w Hoszanach	—	—	—	138,8	—	
88	Onufry Horodyński w Ro- manówce	—	—	80,1	93,2	—	
89	Stanisław hr. Siemieński w Pawłosiowie	—	—	—	155	—	
90	Seweryn br. Brunicki w Du- baniowicach	—	—	—	53	—	
91	Marya hr. Drohojowska w Bolanowicach	—	—	—	186	—	
92	Stanisław Niezabitowski w Butynach	—	—	—	117	—	
93	Stanisław Niezabitowski w Przystani	—	—	—	101,6	—	
94	Jan Stojowski w Laszkach murowanych	—	—	—	56,2	—	
95	Franciszek Jaruntowski w Twierdzy	—	—	30	168,7	—	
96	Bronisław i Wanda Sądeccy w Winnikach	—	—	—	228,8	—	
97	Paweł ks. Sapieha w Racie	—	—	—	—	110	
98	Bronisław Skibniewski w w Balicach	—	—	—	80	—	
99	Samuel Rokach w Rzeczycy	—	—	—	177	—	
100	Jan Paygert w Połonicznem	—	—	—	187	—	
101	Stanisław Zwolski w Bryń- cach	—	—	—	123	—	
102	Mikołaj Podlewski w Czer- nicy	—	—	—	260	—	
103	Stanisław Ostaszewski w Klimkówce	—	—	—	19	—	
104	Jan Breuer w Suchowoli .	—	—	—	46	—	
105	Herman Czecz w Kozach .	—	—	—	12	—	
106	Herman Czecz w Hałcnio- wie	—	—	—	13	—	
107	Józef hr. Szembek w Porę- bie Żegota	—	—	—	109	—	3 projekty
108	Stefan hr. Bobrowski w Andrychowie	—	—	—	140	—	2 "
109	Konstanty Wiszniewski we Wrząsowicach	—	—	—	145	—	2 "
110	August hr. Potocki w Pal- czowicach	—	—	—	34	—	
111	Olga Hallerowa w Jurczy- cach	—	—	—	29	—	

Liczba porz.	Nazwisko strony i miejscowości	Regulacja wód		Melioracje prywatne			Uwaga
		na długości w km.	na obszarze w morgach	osusze- nie rowami	dreno- wanie	nawo- dnienie	
				w m o r g a c h			
112	Szkoła rolnicza w Czerni- chowie	—	—	—	6	—	
113	Dr. Klemens Rutowski w Łąckie górnej	—	—	—	33	—	2 projekty
114	Stefan Konopka w Głogo- czowie	—	—	—	95	—	2 „
115	Lucyna Hallerowa w Polance Haller	—	—	—	63	—	
116	Franciszek Lubieński w Stry- szowie	—	—	—	52	—	2 „
117	X. Józef Lobczowski w Ru- dawie	—	—	—	20	—	
118	Michał Kubeczko w Twier- dzy	—	—	—	44	—	3 „
119	Szanisław Konopka w Mo- gilanach	—	—	—	98	—	2 „
120	Dr. Jan Sterkowicz w Ra- doczy	—	—	—	156	—	
121	J. CW. Arcyksiążę Reiner w Harbutowicach	—	—	—	31	—	
122	J. CW. Arcyksiążę Reiner w Zakrzowie	—	—	—	57	—	
123	Zdzisław Włodek w Niego- wicach	—	—	—	48	—	
124	Zdzisław Włodek w Marszo- wicach	—	—	—	45	—	
125	Dr. Witold Milieski w Pie- karach	—	—	—	191	—	
126	Kazimierz Mars w Sowli- nach	—	—	—	55	—	
127	Feliks Sandoz w Sobonio- wicach	—	—	—	109	—	
128	Marya ks. Ogińska w Bobrku	7,8	—	1800	75	—	4 „
129	Zdzisław Dunin Brzeziński w Łazanach	—	—	—	132	—	3 „
130	Józef Wysocki w Polance wielkiej	—	—	—	145	—	
131	Adryan br. Larysz w Czaj- kach	—	—	—	76	—	
132	Aleksander Dąbski w No- sówce	—	—	—	30	—	szkic
133	Aleksander Dąbski w No- sówce	—	—	—	354	10,7	
134	Jan Götz dla gminy miasta Brzeska	—	—	8	—	—	szkic i kosztorys
135	JE. Eustachy ks. Sanguszek w Gumniskach	1,5	—	—	20	—	szkic

Liczba porz.	Nazwisko strony i miejscowości	Regulacja wód		Melioracje prywatne				Uwaga
		na długości w km.	na obszarze w morgach	osusze- nie rowami	dreno- wanie	nawo- dnienie		
							w m o r g a c h	
136	JE. Eustachy ks. Sanguszko w Gumniskach	—	—	—	216,4	—		
137	Stanisław Wasilewski w Markuszowy	—	—	—	30	—	szkie	
138	Stanisław Wasilewski w Tułkowicach	—	—	—	5	—	szkie	
139	Stanisław Wasilewski w Tułkowicach	—	—	—	30,3	—		
140	Stanisław Wasilewski w Pstrągowy	—	—	—	18,2	—		
141	Jan Wróblewski na Stru- sinie	—	—	—	3	—	szkie	
142	Henryk Szwarz w Stasz- kówce	—	—	—	59,2	—		
143	Mieczysław hr. Rey w Prze- cławiu	—	—	—	169,7	—		
144	Władysław Rozwadowski w Siedliskach	—	—	—	60,5	—		
145	Henryka Trzecieńska w Wie- lopolu moszczeńskim	—	—	—	—	95,5	wykończono	
146	Janusz hr. Tyszkiewicz w Kolbuszowy	—	—	—	226	—		
147	Adolf Nowotny z plebanią i włościanami w Złoty	—	—	36,9	—	15		
148	Tadeusz hr. Łubieński w Zassowie	—	—	—	236	—		
149	Józef Męciński w Łukowy	—	—	—	330	—		
150	Zarząd dóbr hr. Tarnow- skich w Kawęczynie	—	—	—	134	—		
151	Andrzej ks. Lubomirski w Kosinie	—	—	—	68	—		
152	Andrzej ks. Lubomirski w Dolnem ad Dębów	1,0	—	—	50	—		
153	Andrzej ks. Lubomirski w Gaci	—	—	—	76	—		
154	Zdzisław Skrzyński w Ba- chorzu	—	—	—	109	—		
155	Zdzisław Skrzyński w Li- pniku ad Harta	—	—	—	20	—		
156	Zdzisław Skrzyński w Szkla- rach	—	—	—	8	—		
157	Grunta plebańskie w Kra- snem	—	—	—	25	—		
158	Grunta plebańskie w Mo- derówce	—	—	—	12	—		
159	Grunta plebańskie w Sze- bniach	—	—	—	13	—		

Liczba porz.	Nazwisko strony i miejscowości	Regulacya wód		Melioracye prywatne			Uwaga
		na długości w km.	na obszarze w morgach	osusze- nie rowami	dreno- wanie	nawo- dzenie	
				w m o r g a c h			
160	Józef Brykczyński w Świę- canach	—	—	—	80	—	
161	Kazimierz Piliński w Tar- nowcu	4,0	—	26	115	—	
162	Władysław Rieger w Zimno- wodzie	—	—	—	15	—	
163	Władysław Rieger w Wa- rzycach	—	—	—	73	—	
164	Roman hr. Potocki w Kra- snem	—	—	—	27	—	
165	Obszar dworski Cieklin . .	7,0	—	100	—	—	
166	Apolinary Przyłęcki w Wo- licy	3,6	—	40	20	—	
167	Marya Gołaszewska w Tar- gowiskach	3,0	—	30	30	—	
168	Maryan Lisowiecki w Chłó- picach	—	—	—	40	—	
169	Aleksander Pragłowski w Komarowicach	—	—	—	35	—	
170	Kazimierz Wiktor w Zar- szynie	—	—	—	40	—	
171	Kazimierz Wiktor w Wró- bliku szlacheckim	—	—	—	76	—	
172	Adam Wiktor w Załużu . .	—	—	—	35	—	
173	Wincenty Kraiński w Le- szczowatem	—	—	—	23	—	
174	Władysław Tchórznicki w Wojutyczach	—	—	—	90	—	
175	M. ks. Lubomirska w Mi- żyńcu	—	—	—	170	—	
176	Józef hr. Potocki w Ryma- nowie	—	—	—	136	—	
177	Mikołaj Giusel w Felszty- nie	—	—	—	165	—	
178	Stanisław Agopsowicz w Błoźwi górnej	—	—	—	92	—	
179	Józef Myszkowski w Stu- bnie	—	—	640	—	—	
180	Kazimierz Jachimowski w Markowcach	—	—	25	—	—	
181	JE. Stanisław hr. Badeni w Zubrzcu	—	—	—	40	—	
182	Napoleon Gołaszewski w Toustobabach	—	—	—	45	—	
183	Zygmunt Regenstreif w Strupkowie	—	—	—	134	—	
184	Konwent OO. Dominikanów w Tyśmienicy	—	—	—	23	—	

Liczba porz.	Nazwisko strony i miejscowości	Regulacja wód		Melioracje prywatne			Uwaga
		na długości w km.	na obszarze w morgach	osusze- nie rowami	dreno- wanie	nawo- dnienie	
				w m o r g a c h			
185	Zdzisław Ładomirski w Mar- kowcach	—	—	—	49	—	
186	S. Marmorosch i S. Kohn w Kamionkach wk. . . .	—	—	—	111	—	
187	Artur Zaremba Cielecki w Porchowie	—	—	—	100	—	
188	Karol Mencil w Niskoły- zach	—	—	—	—	106	
189	Eugeniusz Krzysztofowicz w Załuczu dolnem . . .	—	—	—	385	—	
190	Edwin hr. Hohendorff w Byszowie	—	—	—	315	—	
191	Izydor Kowalewski w Wisz- niowie	—	—	—	344	—	
192	Konstanty Czarkowski w Niegowcach	—	—	—	154	—	
193	Klemens hr. Dzieduszycki w Martynowie i Demia- nowie	—	—	—	344	—	
194	Władysław Ząbecki w Pod- boreżu	—	—	60	—	—	
195	Wydział powiatowy Husia- tyn dla miasta Husiatyna	—	—	—	—	—	Przerobienie projektu ka- nalizacji miasta
β) <i>Kultura torfowisk.</i>							
196	Władysław ks. Czartoryski w Pełkiniach	—	—	30,4	—	—	
197	Władysław ks. Czartoryski w Szówsku	—	—	61,2	—	—	
198	Włodzimierz hr. Łoś w Do- mażyrze	—	—	130,0	—	—	
199	Mikołaj Podlewski w Czer- nicy	—	—	140,0	—	—	
200	Mikołaj Podlewski w Czer- nicy	—	—	17,8	—	—	Stacya doś.
201	Oskar Schnell w Skniłowie	—	—	97,0	—	—	
202	Władysław ks. Sapieha w Hniliach	—	—	15,0	—	—	Stacya doś.
203	Zenobia Polanowska w U- binu	—	—	13,2	—	—	" "
204	Franciszek hr. Potulicki w Glinianach	—	—	20,0	—	—	" "
205	Wydział krajowy, Dublany	—	—	10,0	—	—	" "
Razem .		515,556	32.728	6.791,1	13.868,6	561,4	

Liczba porz.	Nazwisko strony i miejscowości	Regulacja wód		Melioracje prywatne			Uwaga
		na długości w km.	na obszarze w morgach	osusze- nie rowami	dreno- wanie	nawo- dnienie	
				w m o r g a c h			
	Z powyższych robót przy- pada:						
1	Na biuro centralne (poz. 1—43, 61—104 i 195— 205)	469,056	29.728	3.916,2	5.246,7	334,2	
2	Na ekspozyturę krakowską (44—48 i 105—131)	7,800	—	1.800,0	2.222,0	—	
3	Na ekspozyturę Tarnowską (49—51 i 132—150)	1,500	—	44,9	2.502,9	121,2	
4	Na ekspozyturę Jasielską (52—56 i 151—167)	37,200	3.000	236,0	922,0	—	
5	Na ekspozyturę Sanocką (poz. 57 i 168—180)	—	—	665,0	907,0	—	
6	Na ekspozyturę Stanisła- wowską (58—60 i 181— 194)	—	—	129,0	2.068,0	106,0	

C) Nadzorowano lub prowadzono roboty:

a) przy ustanowionych przedsiębiorstwach melioracyjnych:

1. przy obwałowaniu prawego brzegu Wisły między Podgórzem i Niepołomicami (kierownictwo i kontrola);
2. przy uzupełnieniu regulacji Kisieliny (kierownictwo i kontrola);
3. przy obwałowaniu lewego brzegu Dunajca (j. w.);
4. przy regulacji Białej i obwałowaniu prawego brzegu Dunajca (j. w.);
5. przy obwałowaniu Wisły i Wisłoki w powiecie Mieleckim (j. w.);
6. przy uzupełnieniu regulacji Krzemienicy (j. w.);
7. przy uzupełnieniu regulacji Łęgu (j. w.);
8. przy zabudowaniu górskich potoków Dniestru (kontrola);
9. przy regulacji Bugu (kierownictwo i kontrola);
10. przy regulacji Przegnojówki (j. w.);
11. przy regulacji Złotej Lipy (j. w.);
12. przy regulacji Gniłej Lipy (j. w.);
13. przy konserwacji robót regulacyjnych na Nowym Brniu (kierownictwo);
14. " " " " Kisielinie (kierownictwo);
15. " " " " Krzemienicy (kierownictwo);
16. " " " " Trześniówce (kierownictwo);
17. " " " dla obwałowania Wisły i Sanu w pow. Tarnobrzskim (kierownictwo);
18. przy konserwacji robót regulacyjnych na Łęgu (kierownictwo);
19. przy konserwacji robót regulacyjnych na potoku Dumnym (kierownictwo);
20. " " " na górnej sekcji Gniłej Lipy (kierownictwo);
21. " " " dla osuszenia bagien Stojanowskich (kierownictwo);
22. " " " Łańcucko-Jarosławskich (kierownictwo).

Liczba porz.	Nazwisko strony i miejscowości	Regulacja wód		Melioracje prywatne				Uwaga
		na długości w km.	na obszarze w morgach	osusze- nie	dreno- wanie	nawo- dnienie		
				w			m	
b) przy subwencyonowanych robotach melioracyjnych:								
23	Spółka dla kanału Jaryczowskiego	1,5	—	—	—	—	—	rozpoczęto
24	Kanał Radłowski	10,0	130	—	—	—	—	
25	Rowy osuszające w Niecieczy	—	—	—	—	—	—	
26	Rów osuszający na bagnach Korczyńskich	2,0	—	—	—	—	—	
27	Regulacja Tyśmienicy w Hubiczach	1,8	—	—	—	—	—	
28	Rowy osuszające w Onyszkach ad Staresioło	6,1	—	—	—	—	—	
29	Regulacja potoku Białki w Horodowie	2,0	—	—	—	—	—	
30	Franciszek Kramarczyk w Osieku	—	—	—	6	—	—	
31	Andrzej Wądolny w Mucharzu	—	—	—	9	—	—	
32	Józef Czaja w Niewodnej	—	—	—	6	—	—	
33	Antoni Kustroń w Krościenku	—	—	—	3	—	—	
34	Piotr Cyran w Twierdzy	—	—	—	7	—	—	
35	Franciszek Dubiel w Twierdzy	—	—	—	7	—	—	
36	Regulacja Sanoczka w Zabłotcach	1,6	—	—	—	—	—	
c) przy prywatnych robotach melioracyjnych.								
α) osuszenia i nawodnienia.								
37	Jan hr. Tarnowski w Maliniu	1,0	—	—	—	—	—	
38	Marya hr. Gołuchowska w Baszni	—	—	—	123	—	—	
39	Elżbieta br. de Veaux w Chodorowie	—	—	140	80	—	—	
40	Dr. Henryk Kolischer w Czerlanach	—	—	—	59	—	—	
41	Ludwik br. Wattman w Dzikowie starym	0,5	—	—	10	—	—	
42	Ludwik br. Wattmann w Niemstowie	—	—	—	40	—	—	

Liczba porz.	Nazwisko strony i miejscowości	Regulacja wód		Melioracje prywatne			Uwaga
		na długości w km.	na obszarze w morgach	osusze- nie rowami	dreno- wanie	nawo- nawo- nienie	
				w	m o r g a c h		
43	Michał Tustanowski w Pod- michałowcach	—	—	50	—	—	
44	Wydział krajowy, folwark Dublany	—	—	—	10	—	
45	Franciszek Jędrzejowicz w Żurawcach	—	—	—	40	—	
46	Ludomił Morawski w Kłó- nicach	—	—	—	67	—	
47	Józef Gizowski w Podwy- sokiem	—	—	—	124	—	
48	Wydział krajowy, zakład w Kulparkowie	0,2	—	—	6	—	
49	Stanisław Jędrzejowicz w Łominach	—	—	—	65	—	
50	Bolesław Orzechowicz w Kal- nikowie	0,6	—	—	170	—	
51	Stanisław Starzyński w De- rewni	3,5	—	—	—	—	
52	Wilma hr. Rejowa w Psa- rach	4,5	—	—	—	—	
53	Leon Podlewski w Bajko- wcach starych	0,8	—	—	—	—	
54	Andrzej ks. Lubomirski w Gaci i Kosinie	—	—	—	53,4	—	
55	Stanisław Bieliński w Wie- rzchni	—	—	—	40	—	
56	Stanisław Pawlikowski w Bereźnicy król.	—	—	—	100	—	
57	Franciszek hr. Czosnowski w Rogóznem	—	—	—	105	—	
58	Franciszek hr. Potulicki w Glinianach	—	—	—	69	—	
59	Stefan Tustanowski w Żu- rowie	—	—	—	10	—	
60	JE. Kazimierz hr. Badeni w Poburzanach	—	—	—	157	—	
61	JE. Kazimierz hr. Badeni w Welicy	2,315	—	—	—	—	
62	Jan Emu Breyer w Sucho- woli	—	—	—	47	—	
63	Stanisław Brykczyński w Dydatyczach	—	—	—	18	—	
64	Dr. Władysław Czajkowski w Mokrzanach małych	—	—	—	30	—	
65	Wiktor Jasiński w Bełzcu	3,5	—	—	—	—	
66	Stanisław Homolacz w Bez- brudach	—	—	—	6	—	

Liczba porz.	Nazwisko strony i miejscowości	Regulacja wód		Melioracje prywatne				Uwaga
		na długości w km.	na obszarze w morgach	osusze- nie rowami	dreno- wanie	nawo- dnienie		
							w m o r g a c h	
67	Roman hr. Potocki w Kra- snem	—	—	—	26,5	—	stawy rybne	
68	Stanisław hr. Siemieński w Pawłosiovie	—	—	—	40	—		
69	Zygmunt Jaroszyński w Błu- dnikach	—	—	—	45	—		
70	Tadeusz Bohdan w Milaty- nie starym	1,28	—	—	—	10		
71	Dr. Mikołaj Krzysztofowicz w Załużu.	—	—	—	—	2	" "	
72	Władysław Tchórznicki w Nadybach	—	—	—	—	8	" "	
73	Maryan hr. Łoś w Czystkach	—	—	—	—	21	" "	
74	Jan Gnoiński w Cieszanowie	—	—	—	—	27	" "	
75	Julian br. Brunicki w Pod- horcach	—	—	—	—	5	" "	
76	Stanisław Snieżko w Lubelli	—	—	—	—	30	" "	
77	Stefan Janko w Hoszanach	—	—	—	63	—		
78	Marya hr. Drohojewska w Bolanowicach	—	—	—	58	—		
79	Seweryn br. Brunicki w Du- baniowicach	—	—	—	40	—		
80	Bronisław Skibniewski w Balicach	—	—	—	40	—		
81	Zdzisław Wolski w Sienno- wie	—	—	—	4	—		
82	Samuel Rokach w Rzeczycy	2,5	—	—	—	—		
83	Jan Gnoiński w Hotylubiu	—	—	—	34	—		
84	Elżbieta br. de Veaux w Sad- kach	—	—	—	35	—		
85	Dr. Wincenty Kraiński w Leszczowatem	—	—	—	25	—		
86	Józef hr. Szembek w Porę- bie Żegota	—	—	—	37	—		
87	Konstanty Wiszniewski we Wrząsowicach	—	—	—	56	—		
88	JCW. Arcyksiążę Reiner w Izdebniku	—	—	—	11	—		
89	JCW. Arcyksiążę Reiner w Jastrzębi	—	—	—	34	—		
90	Oskar Rudziński w Osieku	—	—	—	56	—		
91	Łucyan Wrotnowski w Łę- kach	—	—	—	12	—		
92	Probostwo w Osieku . . .	—	—	—	56	—		
93	Józef Wysocki w Polance wielkiej	—	—	—	42	—		
94	Dr. Witold Milieski w Pie- karach	—	—	—	39	—		

Liczba porz.	Nazwisko strony i miejscowości	Regulacja wód		Melioracje prywatne				Uwaga
		na długości w km.	na obszarze w morgach	osusze- nie rowami	dreno- wanie	nawo- dnienie		
							w m o r g a c h	
95	Dr. Klemens Rutowski w Łąckie	—	—	—	13	—		
96	Dr. Jan Zduń w Rabie wyżn.	—	—	—	18	—		
97	Fundycya Hallerowska w Dworach	—	—	—	20	—		
98	Stefan hr. Bobrowski w Andrychowcie	—	—	—	22	—		
99	Mich. Kubiczko w Twierdzy	—	—	—	29	—		
100	Herman br. Czech w Kozach	—	—	—	12	—		
101	Stefan Konopka w Głogoczowie	—	—	—	26	—		
102	Stanisław Konopka w Mogilanach	—	—	—	28	—		
103	Zdzisław Dunin Brzeziński w Łazanach	—	—	—	20	—		
104	Zdzisław Dunin Brzeziński w Osieczanach	—	—	—	18	—		
105	Stanisław Dunin w Głębowicach	—	—	—	14	—		
106	Franciszek Łubieński w Stryżowie	—	—	—	11	—		
107	Kazimierz Mars w Sowlinach	—	—	—	18	—		
108	Jozef Górkiwicz w Toporzysku	—	—	—	12	—		
109	Czesław Górkiwicz w Witaniowicach	—	—	—	22	—		
110	Andrzej Wysocki w Lenkach	—	—	—	13	—		
111	Karol Czech w Bierzanowie	—	—	—	8	—		
112	Karol Czech w Płaszowie	—	—	—	14	—		
113	Oskar Fieber w Dziekanowicach	—	—	—	42	—		
114	Szpital św. Łazarza w Krakowie	—	—	—	6	—		
115	Zdzisław hr. Tarnowski w Wymysłowie	2,0	—	—	50	—		
116	Aleksander Dąbski w Nosówce	0,5	—	—	30	—		
117	Stanisław Dąbski w Rudnym małym	0,3	—	—	40	—		
118	Janusz hr. Tyszkiewicz w Kolbuszowie	—	—	—	50	—		
119	Józef Michałowski w Iwierzycach	—	—	—	30	—		
120	Jan Götz dla gminy miasta Brzeska	—	—	8,0	—	—	Kanał betonowy	

Liczba porz.	Nazwisko strony i miejscowości	Regulacja wód		Melioracje prywatne			Uwaga
		na długości w km.	na obszarze w morgach	osusze- nie rowami	dreno- wanie	nawo- dnienie	
				w	m o r g a c h		
121	JE. Eustachy ks. Sanguszko w Gumnińskich	—	—	—	20	—	
122	JE. Eustachy ks. Sanguszko w Rzędzinie	—	—	—	14	—	
123	JE. Eustachy ks. Sanguszko w Świerczkowie	—	—	50	—	—	
124	Stanisław Wasilewski w Markuszowy	—	—	—	30	—	
125	Stanisław Wasilewski w Tuł- kowicach	—	—	—	5	—	
126	Stanisław Wasilewski w Pstrągowie	—	—	—	4	—	
127	Witold Rogoyski na Stru- sinie w Tarnowie	—	—	—	3	—	
128	Jan Wróblewski na Stru- sinie w Tarnowie	—	—	—	3	—	
129	Jan Bogacz w Pawężowie	—	—	—	1	—	
130	Tadeusz hr. Łubieński w Zassowie	—	—	—	30	—	
131	Julian Bielański w Straszę- cinie	—	—	—	12	—	
132	Mikołaj hr. Rey w Chotowy	0,54	—	—	—	—	
133	Józef Męciński w Łukowy	0,70	—	—	32	—	
134	Henryk Szwarz w Staszko- wce	—	—	—	—	5	
135	Zdzisław Skrzyński w Ba- chorzu	—	—	—	50	—	
136	Zdzisław Skrzyński w Szkla- rach	—	—	—	25	—	
137	Andrzej ks. Lubomirski w Kosinie	—	—	—	22	—	
138	Andrzej ks. Lubomirski w Gaci	—	—	—	22	—	
139	August Gorayski w Chrzę- stówce	1,0	14	—	—	—	
140	Władysław Rieger w Zimno- wodzie	0,5	—	—	16	—	
141	Kazimierz Piliński w Tar- nowcu	1,5	—	10	30	—	
142	Waleryan Stawiarski w Cblebnej	—	—	—	25	—	
143	Grunta plebańskie w Sze- bniach	—	—	—	13	—	
144	Apolinary Przyłęcki w Wo- licy	3,6	—	40	—	—	
145	Marya Gołaszewska w Tar- gowiskach	3,0	—	30	30	—	

Liczba porz.	Nazwisko strony i miejscowości	Regulacja wód		Melioracje prywatne				Uwaga
		na długości w km.	na obszarze w morgach	osusze- nie rowami	dreno- wanie	nawo- dnienie		
				w m o r g a c h				
146	Józef Brykczyński w Świę- canach.	—	—	—	32	—		
147	Józef Myszkowski w Stubnie	—	—	—	125	—		
148	Zdzisław Skrzyński w Ba- chorzu.	—	—	—	80	—		
149	Kazimierz Jachimowski w Markowcach	—	—	—	10	—		
150	Władysław Tchórznicki w Wojutyczach	—	—	—	40	—		
151	Adam Wiktor w Załużu .	—	—	—	35	—		
152	Stanisław Ostaszewski w Klimkowie	—	—	—	10	—		
153	Wincenty Kraiński w Lesz- czowatem.	—	—	—	23	—		
154	Franciszek Rozwadowski w Dołpotowie	—	—	—	64	—		
155	Mieczysław Brykczyński w w Pacykowie	—	—	—	39	—		
156	Włodzimierz Gniewosz w Potoku złotym	—	—	—	61	—		
157	Juliusz Gołębski w Sła- wentynie	—	—	—	18	—		
158	Jan Klecki w Werbiażu .	—	—	—	60	—		
159	Jan Burzyński w Uhryno- wie górnym	—	—	—	18	—		
160	JE. Stanisław hr. Badeni w Zubrzcu	—	—	—	85	—		
161	Eugeniusz Krzysztofowicz w w Załuczu dolnem . . .	—	—	—	40	—		
162	Napoleon Gołaszewski w Toustobabach	—	—	—	25	—		
163	Adam hr. Gołuchowski w Olchowczyku	—	—	—	38	—		
164	Józef Dobek w Borszczo- wie.	—	—	—	10	—		
165	Władysław Gołębski w Kra- snolesiu	—	—	—	30	—		
166	Dr. Stanisław Bieliński w Wierzchni polnej . . .	—	—	—	30	—		
167	Edwin br. Hohendorf w By- szowie.	—	—	—	66	—		
168	Zygmunt Regenstreif w Strupkowie	—	—	—	65	—		
169	S. Marmorosch i S. Kohn w Kamionkach wielkich.	—	—	—	116	—		
170	Zdzisław Ładomirski w Mar- kowcach	—	—	—	67	—		

Liczba porz.	Nazwisko strony i miejscowości	Regulacja wód		Melioracje prywatne			Uwaga
		na długości w km.	na obszarze w morgach	osusze- nie rowami	dreno- wanie	nawo- dnienie	
				w m o r g a c h			
171	Izydor Kowalewski w Wi- szniowie	—	—	—	40	—	
172	Konwent OO. Dominikanów w Tyśmienicy	—	—	—	12	—	
173	Mikołaj Podlewski w Czer- nicy	—	—	—	50	—	
β) kultura torfowisk							
174	Julian Książ Puzyna w Ożomli	—	—	20,0	—	—	
175	Wydział krajowy, folwark Dublany	—	—	10,0	—	—	stacya dośw.
176	Zenobia Polanowska w Ubi- niu	—	—	13,2	—	—	" "
177	Franciszek hr. Potulicki w Glinianach	—	—	20,0	—	—	" "
178	Władysław ks. Sapieha w Hnolicach	—	—	15,0	—	—	" "
179	Włodzimierz hr. Łoś w Do- mażyrze	—	—	16,0	—	—	
180	Mikołaj Podlewski w Czer- nicy	—	—	20,0	—	—	" "
181	Mikołaj Krzysztofowicz w Za- łuczu	—	—	15,0	—	—	
	Ogółem .	59,335	144	487	4.462,9	108	
	Z robót powyższych przy- pada:						
1	Na biuro centralne (1—29, 37—85 i 173—181) . .	44,095	130	319	1.889,9	103	
2	Na expozyturę krakowską (30—31 i 86—114) . .	—	—	—	724,0	—	
3	Na expozyturę Tarnowską (115—134)	4,040	—	88	354,0	5	
4	Na expozyturę Jasielską (32—35 i 135—146) .	9,600	14	80	288,0	—	
5	Na expozyturę Sanocką (poz. 36, 147—153)	1,600	—	—	323,0	—	
6	Na expozyturę Stanisławo- wską (154—172)	—	—	—	884,0	—	

D) Wykonano badania wstępne lub brano udział w czynnościach komisyjnych jak niżej:

- 1) przeprowadzono reambulację projektu zabudowania potoków górskich w dorzeczu Soły tudzież,
- 2) kolaudację robót wykonanych w latach 1896 i 1887 przy zabudowaniu potoków górskich w dorzeczu Skawy,
- 3) wzięto udział w komisji dla unormowania progu szluzu na Złotej Lipie w Bożykowie,
- 4) przeprowadzono kolaudację robót przy obwałowaniu prawego brzegu Wisły między Podgórzem a Niepołomicami za lata budowy 1897 i 1898,
- 5) przeprowadzono kolaudację przy regulacji Złotej Lipy za lata 1897 i 1898,
- 6) przeprowadzono kolaudację przy regulacji rzeki Bugu z r. 1897,
- 7) przeprowadzano kolaudację robót wykonanych na górnym Łęgu w powiecie Kolbuszowskim,
- 8) przeprowadzono kolaudację robót przy regulacji Jasiołki pod Szebniami i Dobrucową,
- 9) przeprowadzono kolaudację robót przy zabudowaniu potoku Glińsko za rok 1897,
- 10) przeprowadzono kolaudację robót przy zabudowaniu górskich potoków w dorzeczu górnego Dniestru za rok budowy 1897,
- 11) wzięto udział w komisji dla badania programu robót przy regulacji Dniestru między Rozwadowem a Żurawnem,
- 12) brano udział w komisji wywłaszczenia gruntów pod budowę warowni na granicy Lasówki ad Płaszów i Rybitw oraz
- 13) w komisjach reambulacyjnych kolei lokalnej Kraków-Kocmyrów,
- 14) komisyonowano przy badaniu projektu uzupełnienia regulacji Nowego Brnia i dopływów,
- 15) wzięto udział w komisji dla oddania łożysk Nowego Brnia i dopływów, dobro publiczne stanowiących, na własność funduszu regulacyjnego, tudzież
- 16) w komisji dla badania projektu uzupełnienia obwałowań Wisły między Podgórzem a Niepołomicami,
- 17) przeprowadzono rewizję robót drogowych w gminie Brzegi, wykonanych przez Wydział powiatowy wielicki przy pomocy subwencji krajowej, tudzież badanie projektu przełożenia drogi Brzegi-Przewóz,
- 18) interweniowano przy posiedzeniach Wydziału i ogólnych zebraniach spółki wodnej dla obwałowania Wisły między Podgórzem a Niepołomicami,
- 19) przeprowadzono kolaudację robót wykonanych przez spółkę dla regulacji kanału Jaryczowskiego,
- 20) brano udział w komisji reambulacyjnej dla projektu obwałowania lewego brzegu Dunajca powyżej Bogumiłowic i regulacji potoków Więckówki, i Milówki, oraz
- 21) w komisji dla zawiązania spółki wodnej przy regulacji górnej Kisieliny,
- 22) wykonano zdjęcie, projekt i kosztorys budowy mostu na potoku Glińsko, oraz
- 23) wytyczenie mostu, zbudowanego przez Wydział powiatowy grybowski na rzece Białe w Bobowy,
- 24) kontrolowano roboty drenarskie w Dubiu, Dydiatyczach i Pożuchanach,
- 25) przeprowadzono kolaudację wykonanych rowów na gruntach w Urlowie,

26) wzięto udział w komisji dla reambulacji projektu obwałowania lewego brzegu Wisły w powiecie krakowskim,

27) udzielono porady technicznej w sprawie zaopatrzenia w wodę folwarku Siemiechów, oraz

28) fabryki dachówek i drenów w Tarnowcu, następnie

29) w Iwierzycach w sprawie nawodnień łąkowych,

30) w Wymysławie w sprawie odprowadzenia wody z gorzelni,

31) w Tarnowie w sprawie osuszenia domu mieszkalnego,

32) w Zaczerniu i Gumniskach w sprawie drenowania gruntów włościańskich,

33) udzielono objaśnień w sprawie komasacji gruntów włościańskich w Pawężowie,

34) przeprowadzono badania źródeł w Żmigrodzie i pomiary wydajności tychże, oraz wykonano trasę wodociągu dla miasteczka Żmigrodu, w długości 3 km.

35) przeprowadzono badania i niwelację dla zmiany trasy istniejącego wodociągu w Święcanach na długości 2,5 km.,

36) zarządzono konserwację robót, wykonanych dla nawadniania łąk w Moderówce,

37) wzięto udział w ankiecie w sprawie kanalizacji miasta Jasła,

38) przeprowadzono badania dla odrenowania kościoła w Odrzykoniu,

39) zestawiano kosztą regulacji Szebnianki w Moderówce,

40) przeprowadzono kolaudację i zestawienie kosztów wykonanych subwencyonowanych drenowań gruntów włościańskich w Krościenku niżnem, Niewodnej i Twierdzy.

41) badano sprawę osuszenia łąk w Starzawie,

42) udzielono pomocy technicznej przy założeniu fabryk drenarskich w Pawęczu i Strupkowie,

43) przeprowadzono kontrolę robót drenarskich w Zubrzcu i Bereźnicy królewskiej, oraz

44) kolaudację robót dla osuszenia gruntów w Martynowie starym,

45) przeprowadzono kolaudację dwóch budynków szpitala krajowego w Stanisławowie,

46) zwiedzano dwukrotnie krajowe stacje doświadczalne dla uprawy torfowisk,

47) udzielono wskazówek dla uprawy torfowisk na gruntach włościańskich w Ożydowie;

48) wykonano mechaniczną analizę około 500 próbek ziemi, dla oznaczenia odstępu drenów.

Czynności i badania, wykazane pod 1—26 przeprowadziło biuro centralne, pod 27—33 ekspozytura tarnowska, pod 34—40 ekspozytura jasielska, pod poz. 41 ekspozytura sanocka, wreszcie pod 42—48 ekspozytura stanisławowska.

Oprócz czynności wykazanych pod A) B) C) i D) prowadziło biuro melioracyjne referat spraw wodnych i melioracyjnych.

Dla ilustracji, o ile tak potrzebne w naszym kraju drenowanie gruntów ornych postępuje od czasu, kiedy kraj i państwo dostarczają bezpłatnie pras drenarskich i pomocy technicznej, podajemy następujące zestawienie wykonanych przez biuro melioracyjne zdjęć projektów i robót z ostatnich lat pięciu:

Rok	Obszar zdjęty pod drenowanie w morgach	Zaprojektowano drenowanie na obszarze w morgach	Wykonano drenowanie na obszarze w morgach
1894—5	5.886	4.603	1.399
1895—6	6.689	5.973	2.036
1896—7	9.186	8.214	3.100
1897—8	9.181	7.611	3.512
1898—9	15.018	13.869	4.463
Ogółem w 5 latach	45.960	40.270	14.510

Z zaprojektowanego drenowania wykonano:

w r. 1894—5	okrągło	.	.	30%
" 1895—6	"	.	.	34 "
" 1896—7	"	.	.	38 "
" 1897—8	"	.	.	46 "
" 1898—9	"	.	.	32 "
przeciętnie w 5 latach		.	.	36 "

Doświadczenia z kulturą eksploatacją torfowisk.

W roku 1899 prowadzono doświadczenia z uprawą torfowisk w następujących miejscowościach:

1) Olesko, 2) Konty, 3) Chwatów, na bagnach oleskich, 4) Stojanów, 5) Wolica Baryłowa na bagnach stojanowskich, 6) Przegnojów nad uregulowanym potokiem Przegnojówką, 7) Ubinie, nad uregulowanym dopływem potoku Dumnego, 8) Ożomla, 9) Hnilice, 10) Czernica, 11) Dublany, 12) Domażyr; nadto popierano fabrykację ściółki torfowej 13) w Nowym Targu.

Doświadczenia te zastosowano do lokalnych potrzeb gospodarstwa rolnego, wspólną zaś ich cechą było to, że wykluczono z góry kosztowną uprawę systemem Rimpaua, polegającą na nawiezieniu torfowiska warstwą piasku, a tylko wprost na rodzimym torfie przy pomocy odpowiedniego odwodnienia i racjonalnego użycia nawozów sztucznych, starano się uzyskać odpowiednie zbiory.

Dla doświadczeń wybierano miejscowości, gdzie się znajdują znaczniejsze obszary torfowisk, przyczem także zwracano uwagę na to, aby pola doświadczalne zostawały pod zarządem chętnych i inteligentnych rolników.

Rozmiary i wyniki przeprowadzonych doświadczeń w wymienionych 13 miejscowościach przedstawiają się jak następuje:

Stacye doświadczalne w Olesku i Kontach.

Obie te stacye założone na bagnach oleskich, pierwsza na gruncie gminnym, druga zaś na obszarze dworskim p. Władysława Gniewosza, miały zadanie wskazać sąsiedniej ludności, w jaki sposób po ogólnem osuszeniu należy nieużytki te uprawiać, aby je doprowadzić do produktywności.

Doświadczenia te prowadzone pod bezpośrednim kierownictwem prezesa spółki wodnej p. Władysława Gniewosza z nadzwyczajnem zajęciem i zamiłowaniem, obejmowały na stacyi Oleskiej obszar 5,587 ha. (okrągiło 10 morgów), na którym założono wielką liczbę poletek z uprawą wszystkich niemal gatunków zbóż, warzyw i roślin łąkowych, przy najrozmaitszej kombinacyi nawozów sztucznych tak pod względem ich ilości i jakości, jako też czasu nawożenia.

Doświadczenia te zawsze starannie pielęgnowane, dawały wyborny obiekt demonstracyjny, który obudził zainteresowanie się w szerszych kołach rolników.

Dowodem tego jest przeprowadzona uprawa kilkudziesięciu morgów torfowiska na obszarze dworskim w Kadłubiskach i Kontach, jak również w Ożydowie. Mając na względzie wyłącznie cel demonstracyjny, kierownictwo stacyi oleskiej wykluczyło z góry badanie rentowności tej uprawy; mimo to jednak wysokie zbiory niektórych roślin, osiągnięte na stacyi oleskiej nawet bez szczegółowego zestawiania rachunków z wydatków i dochodów wskazują, że uprawa torfowiska i na większych obszarach będzie się opłacać.

I tak na działce o szerokości 50 m., którą znawożono w pierwszym roku uprawy kainitem w ilości 10 q. i mączką Thomasa w ilości 3 q zebrano z 1 ha. kartofli:

Atene	398 q.
Karmazyn	352 "
Sulima	337 "
Taczała	292 "
Niebieskie olbrzymy	273 "
Imperatory	213 "

Na takiejże samej działce i przy tem samym nawożeniu zbierano z 1 ha. buraków:

Ekendorf	533 q.
Oberndorf	525 "
Lentewitz	487 "
Mamut	470 "

Przy podniesieniu ilości kainitu do 20 q. a pozostawieniu jak po przednio mączki Thomasa w ilości 3 q. otrzymano w roku 1898 z 1 ha buraków:

Vauriac	1019 q.
Ekendorf	1079 "
Lentewitz	1011 "

W tymże roku kartofle przy nawożeniu kanitem 10 q. i mączką Thomasa 3 q. na 1 ha. dały następujące zbiory:

Marius	261 m. cntn.
Topaz	248 "
Gracya	224 "
Dołęga	220 "
Lech	219 "
Zawisza	198 "

Są to więc cyfry, które przekraczają zwykłe zbiory na ziemiach mineralnych, uczą zarazem, jak ważną rzeczą jest wybór dla torfów najodpowiedniejszego gatunku tej lub owej rośliny, i jak niewłaściwem jest niekiedy oszczędzanie nawozów sztucznych.

Mniej pomyślne rezultaty otrzymywano przy uprawie roślin kłosowych, a chociaż w niektórych wypadkach zbiory były zupełnie zadowalniające, to jednak uprawa tych roślin, zwłaszcza na torfach nagich, niepokrytych piaskiem, zdaje się być mniej wskazaną. I tak żyta w różnych jego odmianach zbierano z 1 ha. od 10,2 do 13,2 q. owsa od 5,4—14,7 q; jęczmienia od 4,2—16,3 q.

Doświadczenia te jednak nie są decydujące i należałoby je dalej prowadzić, gdyż n. p. w Rudniku osiągnięto bardzo wysokie zbiory tak przy uprawie owsa jak i żyta.

Bardzo interesujące doświadczenia prowadzono z uprawą łąkową częściowo na stacyi oleskiej, niemal zaś wyłącznie na stacyi Konty (Pokrowa). Obszar przeznaczony na stację w Kontach o kilkunastu morgach odznaczał się tem, że był poprzerynany licznemi smugami, i pokryty bardzo zwięzłemi kępinami, których zniszczenie i wyrównanie wymagało wiele pracy i kosztów. Z tego powodu i uprawa mechaniczna była bardzo trudną i kosztowną.

Po starannej więc obróbce mechanicznej zasadzono jako przedplon kartofle, przyczem nietylko surową tę ziemię jeszcze dokładniej wyrobiono i oczyszczono ale nadto uzyskano wcale dobre plony, które częściowo włożone kosztą pokrywały. Dopiero po zbiorze kartofli i nawiezieniu mączką Thomasa i kainitem zasiewano mieszankę traw zazwyczaj w roślinę ochronną, owies lub żyto, które wcześniej koszone na zieloną paszę.

Zebrane ilości suchego siana przy nawożeniu 12 q. kainitu i 2 q. mączki Thomasa dawały przy trzykrotnym pokosie od 48,71 do 62,22 q. z 1 ha.

Ponieważ obie wymienione stacje w Olesku i Kontach z końcem r. 1899 zostają zwinięte, zatem pole doświadczalne w Olesku na gruncie gminnym zostało na wniosek komisji ministeryalnej w roku bieżącym całkowicie obsiane mieszaną traw, znawożone i oddane na własność gminie Oleska do dalszego użytkowania.

Wydział krajowy zawiadamiając o tem gminę, polecił jej dalsze utrzymywanie owych uprawionych 10 morgów łąki, a pragnąc jeszcze przekonać gminę Olesko o dochodach, jakie z wydzierżawiania łąki może pobierać, postanowił udzielić jej jednorazowo jeszcze w roku 1900 subwencji w formie nawozów sztucznych, mianowicie stosownie do opinii inżyniera fachowego dla kultury torfowisk 70 q. kainitu i 20 q. mączki Thomasa. Z tego też powodu wstawił Wydział krajowy jeszcze do preliminarza na r. 1900 dotację w wysokości tegorocznego zasiłku.

Pole wzorowe w Chwatowie.

Pole to założono z tym zamiarem, aby bez podejmowania doświadczeń, od razu wskazać mniejszym właścicielom właściwą drogę, której trzymać się winni w przyszłości przy uprawie torfowisk, i równocześnie wykazać jej opłacalność.

Znajduje się ono również na bagnach oleskich i jest własnością gminy Chwatowa, do której należy kilkaset morgów takich torfowisk. Obszar 10 morgowy pola wybrano tak, że odpowiada przeciętnemu charakterowi całego torfowiska.

Pokład torfu 5 m. głęboki jest bardzo słabo rozłożony i stosunkowo ubogi w swym składzie chemicznym.

Wedle projektu technicznego ogólne koszty zagospodarowania 10 morgów wynosić mają 1179 zł. 10 ct., w co wchodzi już zakupno nasienia i nawozów sztucznych, oraz koszt uprawy mechanicznej.

W roku 1898 wykonano roboty ziemne (rowy osuszające i planowanie), zorano pole i rozsiano nawozy sztuczne mianowicie 8 q. kajnitu 2,5 q. mączki Thomasa na 1 morg. W maju roku 1899 posadzone na całej przestrzeni kartofle, które wydały bardzo dobry rezultat, bo przeciętnie 150 q. z 1 morga.

Pole doświadczalne w Stojanowie.

Pole to o powierzchni 5. morgów założone zostało na gruncie plebańskim nad kanałem osuszającym bagna Stojanowskie. W roku 1897 wykonano rowy boczne zakończone drenami drewnianymi celem utrzymania komunikacji wzdłuż kanału, z powodu zaś spóźnionej pory jesiennej uprawę mechaniczną i nawożenie przeprowadzono dopiero z wiosną r. 1898, wskutek czego zale-

dwie był możliwym zasiew prosa, a tylko na małej przestrzeni wysadzono kartofle. Zbiór kartofli wydał z 1 ha 300 q. przy nawożeniu 12 q. kainitu i 4 q. mączki Thomasa. Prosa wcale nie zbierano, wskutek bowiem braku dozoru, zostało przez obce bydło stratowane i spasione.

Z powodu, że torf był jeszcze zbyt surowy i nieprzerobiony, polecono w roku 1899 zasadzić całą powierzchnię w połowie burakami pastewnymi, w połowie zaś kartoflami przy nawiezieniu 16 q. kainitu i 3 q. mączki Thomasa na 1 ha.

Pole doświadczalne w Wolicy Baryłowej

(pow. Kamionka).

Pole to urządzono również nad kanałem osuszającym bagna Stojanowskie na gruncie należącym do dwóch włościan braci Danyluków. Ponieważ włościanom tamtejszym zależy nie tylko na posiadaniu łąk, ale pragną torfy uprawiać jako rolę, dlatego zarządzono tam uprawę wszystkich ważniejszych roślin gospodarczych.

Powierzchnia stacyi wynosi 4 morgi i ciągnie się jako wąski pas prostopadły do kanału.

W pierwszym roku uprawy 1898 celem lepszego przerobienia ziemi torfowej, wysadzono 4 gatunki kartofli przy nawiezieniu 12 q. kainitu i 4 q. mączki Thomasa na 1 ha.

Zbiór z 1 ha. był następujący:

Imperatory	.	.	.	147.40 q.
Bończa	.	.	.	143.69 "
Korczak	.	.	.	137.93 "
Niebieskie olbrzymy	.	.	.	137.29 "

W roku 1899, 2 morgi obsiano stałą mieszanką traw, na reszcie zaprowadzono płodozmian odpowiedni dla gospodarstwa włościańskiego, który uwzględnia uprawę owsa, kartofli, koniczu z trawami, żyta i buraków pastewnych.

Rezultaty tegoroczne są bardzo korzystne a silny ruch, który objawił się między tamtejszą ludnością w kierunku użytkowania torfowisk, bądź to jako łąki, bądź to jako roli, jest dowodem dodatniego wpływu tego pola doświadczalnego.

Pole doświadczalne w Glinianach (Przegnojowie).

(pow. Przemyślany).

Powierzchnia tego pola urządzonego nad potokiem Przegnojówką na gruncie obszaru dworskiego w Glinianach, wynosi 4 ha. i składa się z sześciu działek o szerokości 25 do 50 m.

Roboty techniczne i przygotowawcze rozpoczęte w jesieni ubiegłego roku zostały z wczesną wiosną ukończone, poczem na pięciu działkach różnej szerokości przeznaczonych w pierwszym roku pod uprawę kartofli rozsiano na 1 ha. 12. q. kainitu i 4 q. mączki Thomasa.

Na pozostałej działce przeznaczonej na łąkę stałą po starannem przeoraniu i przebronowaniu, zasiano bezpośrednio mieszankę traw przy nawiezieniu 10 q. kainitu i 3 q. mączki Thomasa na 1 ha.

Pole doświadczalne w Ubiniu

(Powiat Kamionka-Strumiłowa).

Pole to założono nad potokiem Rudka, dopływem uregulowanego potoku Dumnego, na gruncie należącym do obszaru dworskiego, a bezpośrednie

kierownictwo poruczono p. Feliksowi Domańskiemu. Plan stacyi ułożono na podstawie szczegółowego projektu, który obejmuje powiechnię 7,56 ha, podzieloną na ośm działek.

Dopiero w roku bieżącym wykopano rowy osuszające i zbudowano potrzebną do zwilżania szluzę. W skutek tego tylko dwie działki zdołano należyte obrobić, z których jedną obsiano bezpośrednio mieszanką traw łąkowych, drugą zaś mieszanką złożoną z wyki i owsa, skosić się mającą na zieloną paszę. Obie te działki otrzymały po 10 q. kainitu i 4 q. mączki Thomasa na 1 ha.

Nadto trzy działki o łącznej powierzchni 3 ha, po należytem zbronowaniu istniejącej darni i zniszczenia mchów i chwastów zostały znawożone jak poprzednie i obsiane odpowiednio złożoną mieszanką traw, a to celem przekonania się, o ile kwaśna łąka da się przez samo osuszenie i nawożenie poprawić.

Pole doświadczalne w Ożomli.

(Powiat Jaworów)

Ponieważ w powiecie Jaworowskim znajdują się bardzo obszerne torfowiska, przeto po zwinięciu stacyi w Chorostkowie założono pole doświadczalne w Ożomli na gruncie obszaru dworskiego Juliana kniazia Puzyny.

Powierzchnia 10 ha, podzieloną została na 7 działek o szerokości od 40—60 m. Roboty ziemne i ciesielskie ukończono jeszcze w roku 1897, tak, że w następnym roku po znawożeniu, przeoraniu i zbronowaniu wysiano mieszankę traw o kilku kombinacjach. Na polu tem zwrócono głównie uwagę na doświadczenia z nawozami sztucznymi, które prawdopodobnie będzie można zredukować do bardzo małych ilości a to z powodu wielkiego bogactwa tamtejszego torfu w pożywnie dla roślin składniki.

Doświadczenia muszą być konsekwentnie prowadzone przez lat kilka, zanim wyda się pozytywne wnioski. Zbiór siana w pierwszym roku po zasiewie przedstawia się następująco:

Pierwszy pokos zebrany wraz z owsem lub żytem ochronnym na zieloną paszę w pierwszych dniach lipca nie był odważony.

Drugi pokos zebrany przy końcu września dał odpowiednio do kombinacji nawozów, 15.23 —41.47, średnio, 25 q. z 1 ha. siana. W późnej jesieni z powodu zbyt silnej wegetacyi całą łąkę wypasiono jałownikiem. Rezultatów z roku bieżącego jeszcze nie zestawiano, zauważa się jednak, że właściciel, zachęcony już jednorocznym wynikiem, przygotował pod uprawę obszar kilkudziesięciu morgów i rok rocznie w pracy tej dalej postępować będzie.

Pole doświadczalne w Hnilicach wielkich.

(Powiat Zbaraż)

Celem doświadczeń w tej miejscowości jest zużytkowanie torfowisk dla kultury łąkowej na Podolu dla powiększenia produkcyi siana.

Ze względu na stosunki klimatyczne i wodne, ma być obok sztucznej uprawy torfowiska urządzone nawadnianie systemem zalewowym, który ze względów lokalnych najbardziej się do tego nadaje.

Cała powierzchnia pola wynosi 8 ha. Program doświadczeń wymagał znaczniejszych kosztów, na które uchwalona subwencya w kwocie 500 zł. rocznie nie wystarczała.

Gdy jednak właściciel oświadczył gotowość pokrycia z własnych funduszy nadwyżkę kosztów doświadczeń, przystąpiono z wiosną roku bieżącego do wykonania potrzebnych robót ziemnych i ciesielskich. Roboty te zostały ukończone, tak, że w roku następnym rozpoczną się właściwe doświadczenia.

Pole doświadczalne w Czernicy.

(Powiat Żydaczów).

Pole to ma być urządzone w Czernicy majątku p. Mikołaja Podlewskiego, na torfowiskach nadniestrzańskich.

Z powodu braku odpływu w roku bieżącym wykonano przedewszystkiem rów główny o długości około 2 klm. i rowy boczne; nadto założono dwie szluzy potrzebne do spiętrzania wody. Powierzchnia pola doświadczalnego wynosi 10,19 ha, i podzielona będzie na ośm działek. Celem doświadczeń jest wyłącznie uprawa łąkowa, a szereg doświadczeń rozpocznie się w roku 1900.

Pole doświadczalne w Dublanach.

Pole to zostało urządzone na krajowym folwarku w Dublanach. Bezpośrednie kierownictwo doświadczeń poruczono dyrektorowi szkół dublańskich Juliuszowi Frommlowi.

Program obejmuje trzyletni okres doświadczeń.

Roboty ziemne i szluzę dla spiętrzania wody wykonano w jesieni roku 1898.

Powierzchnia stacyi wynosi na razie 2,5 ha, i ewentualnie zostanie powiększoną. W jesieni ubiegłego roku całą powierzchnię podzieloną na 4 działki, częściowo przeorano i zbronowano, częściowo zaś ręcznie skopano i znawożono wskazanymi ilościami sztucznych nawozów.

Obok łąki z kilku mieszanekami traw uprawiono ważniejsze trawy nasienne i rośliny warzywne.

W lecie roku bieżącego w czasie inspekcji komisji ministeryalnej, wygląd pola doświadczalnego przedstawiał się korzystnie i obiecywał dobre plony.

Pole doświadczalne w Domażyrze.

(Powiat Gródek)

Pole doświadczalne w Domażyrze na obszarze dworskim hr. Włodzimierza Łosia, założono ze względu na torfowiska ciągnące się w rozległych przestrzeniach w okolicach Janowa.

Głównym celem doświadczeń jest kultura łąkowa; gdy jednak dla sąsiedniej ludności włościańskiej uprawa roślin ogrodowych ma wielkie znaczenie, przeto postanowiono na jednej działce uprawiać warzywa (kapustę, buraki, marchew, fasolę i t. p.) Obszar stacyi wynosi okragło 10 ha i składa się z 11 działek. Wszystkie rowy i roboty ciesielskie rozpoczęto dopiero z wiosną roku bieżącego, wskutek czego zdołano zaledwie dwie działki o powierzchni okragło 5 ha uprawić i obsiać w lipcu mieszaną traw.

Mimo tego opóźnienia zebrano przy jednorazowym pokosie okragło 40 q. siana, który to rezultat uważać należy jako odpowiedni. Dalszy program doświadczeń rozwinie się dopiero w roku 1900.

Stacya Nowy Targ.

Od roku 1898 zaniechano na stacyi w Nowym Targu prób z uprawą torfowisk, a zwrócono się tylko do popierania fabrykacyi ściółki torfowej, do której torfy tamtejsze dają wysmienity materiał.

Ponieważ początkowe próby prowadzone nawet w sposób bardzo prymitywny wykazały, że ściółka taka miałaby dla tamtejszej ludności wielkie znaczenie, przeto postanowiono rozwinąć tę fabrykację na większą skalę. Ze

skromnych więc dotacyj w latach 1898 i 1899, wybudowano fabrykę ściółki składającą się z suszarni, kieratu, magazynu, i pomieszkania dla dozorczy, a spodziewać się należy, że już w roku następnym fabrykacja ściółki się rozwinie i znajdzie jak najobszerniejsze zastosowanie u mieszkańców Nowego Targu.

Sprawy personalne
w krajowym
biurze melioracyjnem.

W uzupełnieniu etatu biura melioracyjnego uchwalonego przez Wys. Sejm dnia 10. lutego 1898 zamianował Wydział krajowy dekretem z dnia 14. kwietnia 1899:

a) *zastępcą dyrektora biura melioracyjnego* starszego inżyniera tegoż biura Józefa Jankowskiego;

b) *starszymi inżynierami* inżynierów I. klasy: Pawła Dyrdonia i Jana Haponowicza;

c) *inżynierami I. klasy* inżynierów II. klasy: Michała Kornellę i Stanisława Ruebeubauera;

d) *inżynierami II. klasy* inżynierów-adjunktów: Maryana Röhricha, Andrzeja Kornellę i Tadeusza Korasadowicza.

Starszy inżynier Tadeusz Sikorski zamianowany przez Najjaśniejszego Pana wedle dekretu c. k. Ministerstwa wyznań i oświecenia z dnia 9. marca 1899 l. 5952 zwyczajnym profesorem inżynierii rolniczej na uniwersytecie Jagiellońskim opuścił służbę krajową z dniem 18. października 1899.

W skutek opróżnienia tej posady zamianował Wydział krajowy dekretem z dnia 10. listopada 1899 l. 73.718

a) *starszym inżynierem* inżyniera I. klasy Franciszka Vetulaniego, pozostawiając mu nadal kierownictwo ekspozytury biura melioracyjnego w Tarnowie

b) *inżynierem I. klasy* inżyniera II. klasy: Jana Haładeja wreszcie

c) *inżynierem II. klasy* inżyniera-adjunkta: Władysława Brodowicza.

Praktykanta technicznego w kraj. biurze melioracyjnem Maryana Prokopowiczę zamianował Wydział krajowy w granicach etatu dekretem z dnia 19. maja 1899 l. 31.538 *inżynierem-adjunktem*

Praktykantami technicznymi w krajowym biurze meliorajnem zamianował Wydział krajowy ukończonych słuchaczy Wydziału Inżynierii c. k. szkoły politechnicznej:

1. Adama Youngę, dekretem z 27. grudnia 1898 l. 77.680.

2. Adama Maryana Konrada 3 im. Poraj Rożańskiego dekretem z 29. lipca 1899 l. 48.818, wreszcie

3. Jana Łopuszańskiego, dekretem z dnia 5. września 1899, l. 58.762.

Dwaj ostatni pobierali w czasie nauk stypendium z funduszu krajowego, z kredytu wyznaczanego przez Wysoki Sejm corocznie, poczynawszy od roku 1894.

Dekretem z dnia 4. sierpnia 1899 l. 42.662 uwolnił Wydział krajowy praktykanta technicznego Karola Lipsza od służby.

Inżynier-adjunkt Maksymilian Huber, otrzymawszy dekretem z 12. września 1899 l. 60.136 dwumiesięczny urlop z wstrzymaniem wypłaty poborów służbowych nie powrócił do służby, gdyż dekretem c. k. Ministerstwa wyznań i oświaty z 3. listopada 1899 l. 27.529 zamianowany został z dniem 1. grudnia 1899, nauczycielem mechaniki teoretycznej, mechaniki badawczej i encyklopedyi maszyn w c. k. państwowej szkole przemysłowej w Krakowie.

Instruktor dla uprawy i eksploatacyi torfowisk Juliusz Koppens mianowany dekretem c. k. Ministerstwa rolnictwa z 3. lutego 1899 l. 413 państwowym c. k. inspektorem dla uprawy torfowisk, opuścił służbę krajową z dniem 31. marca 1899.

Kierownik ekspozytury kraj. biura mel. w Stanisławowie Aleksander Wierzbicki został dekretem z 10. listopada 1899 l. 73.718 powołany z dniem 1. grudnia 1899 do służby w kraj. biurze melior. we Lwowie. Obsadzenie posady kierownika ekspozytury w Stanisławowie nastąpi z dniem 1. kwietnia 1900.

Dekretem z 15. listopada 1899 l. 76.509 przyznał Wydział krajowy inżynierowi I. klasy Ferdynandowi Hilbrichtowi osobisty dodatek do płacy w wysokości 200 zł. rocznie.

Służba do-
zorców me-
lioracyjnych.

Konduktorami melioracyjnymi zostali zamianowani starsi dozorczy meł.: Władysław Ortyński dekretem z 25. marca 1899 l. 18.932 i Mieczysław Miksiewicz dekretem z 4. sierpnia 1899 l. 51.593.

Starszymi dozorcami melioracyjnymi zamianował Wydział krajowy dekretem z 10. października 1899 l. 18.420 dotychczasowych dozorców: Wojciecha Śpiewaka i Józefa Chciuka.

Uwolnił Wydział krajowy ze służby na własne żądanie: dekretem z 10. lutego 1899 l. 4.474 dozorcę Adama Sławka, dalej dozorcę Stanisława Skrzepińskiego dekretem z 9. maja 1899 l. 28.426 wreszcie starszego dozorcę Tomasza Władysława 2 im. Mazura dekretem z 4. sierpnia 1899 l. 49.949.

Dwaj pierwsi dozorczy przyjęci zostali przez reprezentacye powiatowe na pomocników technicznych, ostatni zaś zamianowany został urzędnikiem technicznym przez Wydział powiatowy w Rudkach.

Dozorca Franciszek Hausner otrzymawszy dekretem z 11. kwietnia 1899 l. 19.015 dwumiesięczny urlop celem odbycia ćwiczeń wojskowych nie powrócił więcej do służby.

Obecnie pozostaje tedy w służbie krajowej 2 konduktorów melioracyjnych, 4 starszych dozorców i 14 dozorców melioracyjnych, z których 1. przydzielonym jest c. k. kierownictwu regulacyi Dniestru między Rozwadowem a Żurawnem.

VII. Obecny stan państwowego funduszu melioracyjnego.

Wedle preliminarza państwowego funduszu melioracyjnego na r. 1899 (aleg. 64. do stenogr. prot. Izby posłów XVI. sesya 1899) przyznane zostały dalsze zasiłki z tego funduszu dla następujących przedsiębiorstw melioracyjnych:

L. p.	Nazwa przedsiębiorstwa	Koszt całego przedsiębior- stwa	Zasiłek z fundu- szu melioracyj- nego	
		zł. w. a.	%	zł. w. a.
a) w Austrii dolnej:				
1	regulacya potoku Fallbach	13.500	30	4.050
2	osuszenie gmin Gross-Kadolz i Seefeld	15.000	30	4.500
3	regulacya potoku Thanabach	15.300	40	6.120
b) w Tyrolu:				
4	regulacya potoku Leutascher Ache	40.000	30	12.000
5	uzupełnienie regulacyi Adygi (III. Sekcyi)	206.800	50	103.400
6	regulacya potoku Haselbach	68.000	32	21.760
7	regulacya Adygi (nadwyżka kosztów)	30.100	50	15.050
8	naprawa zapory S. Giorgio na potoku Avisio	58.000	50	29.000

L. p.	Nazwa przedsiębiorstwa	Koszt całego przedsiębior- stwa	Zasilek z fundu- szu melioracyj- nego	
		zł. w. a.	%	zł. w. a.
	<i>c) w Czechach:</i>			
9	regulacja potoku Loučna (zasilek dodatkowy)	96.154	30	28.846
10	osuszenie gruntów w Bestowicach . . .	36.700	25	9.175
11	regulacja potoku Diwic	11.900	30	3.570
12	„ „ Klobuszka	232.062	30)	61.053
	(z tego 85.658 zł. 81 ct. na meliorację)		20)	
13	regulacja dolnego biegu potoku Jelenka .	25.000	40	10.000
	<i>d) w Galicyi:</i>			
14	osuszenie bagien Oleskich (zasilek dodat.)	30.976	30	13.293
15	obwałowanie Wisły i Wisłoki w pow. Mielec	897.400	40	358.960
	<i>e) w Dalmacyi:</i>			
16	zabudowanie potoku Jabuka	7.500	50	3.750
17	„ „ Trzibalicz	42.000	50	21.000
	<i>f) w Styryi:</i>			
18	regulacja rzeki Traun pod Aussee . . .	180.000	50	90.000
	<i>g) na Morawie:</i>			
19	osuszenie gminy Reitendorf: odpływy . .	{ 6.700	30)	8.870
	osuszenie	{ 34.300	20)	
	Razem	2,047.392	—	804.397
	do r. 1898 włącznie	34,672.242 $\frac{1}{2}$	—	12,416.039 $\frac{1}{4}$
	Ogółem	36,719.634 $\frac{1}{2}$	—	13,220.436 $\frac{1}{4}$

Z tego wynosi koszt przedsiębiorstw galicyjskich **14,043.703 zł. w a.** (w obec 13,115.327 zł. w. a. w r. 1898), zapewniony zaś udział tych przedsiębiorstw w państwowym funduszu melioracyjnym **4,340.932 zł. w. a.** (w obec 3,968.679 zł. w. a. w r. 1898) czyli 32.83%. Z preliminowanych zaś na r. 1899 wydatków funduszu melioracyjnego w sumie 999.092 zł. 87 ct. w. a. (bez uwzględnienia pożyczek) przypada na Galicyę 286.440 zł. 43 ct. w. a., czyli okragło 28,6%.

Na podstawie powyższego sprawozdania Wydział krajowy ma zaszczyt przedłożyć następujące wnioski:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sprawozdanie Wydziału krajowego z dnia 2. grudnia 1899 l. 79.101 o popieraniu kultury krajowej na polu budowy wodnych Sejm przyjmuje do wiadomości.

II. Sejm przyznaje na lokalne regulacje rzek niespławnych w myśl uchwały swej z dnia 6. października 1882 w rub. XIII. poz. 210 wydatków na rok 1900 następujące zasilki:

a) na regulację Skawy			
między Wadowicami a Witanowicami, IV rata . . .	2.758 zł. w. a.		
b) na regulację Raby			
pod Winarami i Niezdowem, III. rata (ostatnia) . . .	3.786 " "		
c) na regulację Dunajca			
1. pod Maszkowicami i Jazowskiem, II. rata	6.719 zł.		
2. od Gołkowic do ujścia Popradu, III. rata	9.047 "		
3. pod Drużkowem i Filipowicami, III. rata	— "		
4. między Zawodziem a Zgłobicami, III. rata	7.047 "	22.813 " "	
d) na regulację Wisłoki			
od Dąbia do Tuszyń i od Rzemienia do Rzysk, II. rata	— " "		
e) na regulację Sanu			
pod Korytnikami i Krasiczynem, IV. rata (ostatnia) . . .	1.840 " "		
f) na regulację Wisłoka			
1. od Babic do Zarzecza, V. rata . . .	4.793 zł.		
2. pod Dobrzechowem, II. rata (ostatnia) . . .	4.718 "		
3. pod Trzebownikiem i Łukawcem, IV. rata	— "	9.511 " "	
g) na regulację Wiszni			
pod Nienowicami i Michałówką, IV. rata . . . , . . .	— " "		
h) na regulację Świcy			
pod Sokołowem i Łanami sokołowskimi, VI. rata . . .	2.500 " "		
i) na premiovanie zawikłania odsypisk . . .	500 " "		
Ogółem . . .	43.708 zł. w. a.		

III. Sejm przyznaje na popieranie mniejszych robót melioracyjnych w myśl uchwały swej z dnia 26. listopada 1889 w rub. XIII. poz. 213 wydatków na rok 1900 następujące zasilki:

a) na konserwację osuszenia bagien Rudnickich (do r. 1908)	1.400 zł.		
b) na drenowanie gruntów włościańskich:			
1. w Rudawie i Radwanowicach (pow. Chrzanów), I. rata	1.604 zł.		
2. w Szebniach i Bierówce (pow. Jasło) . . .	1.450 "		
3. w Roztokach (pow. Jasło) . . .	917 "		
4. w Czeluśnicy (pow. Jasło), I. rata . . .	1.500 "	5.471 " "	
c) na ubezpieczenie brzegów Wisłoka pod Białobrzegami (pow. Krosno) . . .	1.890 "		
d) na regulację Lubaczówki pod Radawą, II. rata . . .	2.644 "		
e) na regulację Szkła pod Łazami i Charytanami, I. rata	2.461 "		
f) na osuszenie gruntów w Wierchosławicach i Rudce (pow. Tarnów) . . .	1.900 "		
g) na osuszenie przysiółka Wydrze ad Grębów (pow. Tarnobrzeg) . . .	3.775 "		
h) na osuszenie łąk i pastwisk w Hruszowie i Budomierzu (pow. Jaworów) . . .	1.157 "		

i) na osuszenie gruntów w Jabłonówce i Pobużanach (pow. Kamionka)	4.824 zł.
k) na osuszenie gruntów w Pinianach, Kalinowie, Koniuszkach siemianowskich i Chłopczykach (pow. Sambor i Rudki), I. rata	8.125 "
l) na osuszenie gruntów w Żurawnie i Pobereżu (pow. Żydaczów), I. rata	3.300 "
m) na osuszenie gruntów w Hanowcach i Popławnikach (pow. Rohatyn), zasilek dodatkowy	1.000 "
n) na popieranie doświadczeń z kulturą torfowisk :	
1. w Nowym Targu	500 zł.
2. w Olesku i Kontach	350 "
3. w Stojanowie i Wolicy baryłowej	500 "
4. w Ożomli	250 "
5. w Hniliach wielkich	250 "
6. w Ubinu	250 "
7. w Glinianach	250 "
8. w Czernicy	500 "
9. w Żukowie	500 "
10. w innych miejscowościach kraju	1.000 "
o) na subwencyjonowanie fabryk drenarskich	5.000 "
p) do dyspozycji Wydziału krajowego	5.000 "
Ogółem	52.297 zł.

IV. Sejm powiększa personal biura melioracyjnego o jednego inżyniera I. klasy z powodu utworzenia ekspozytury tego biura w Jarosławiu, która w myśl uchwały Sejmowej z dnia 21. marca 1899 z początkiem r. 1900 ma być otwartą.

V. Sejm uchwala załączone projekty ustaw:

1. o regulacji potoku Pustej (Radosławki) z dopływami.
2. o regulacji potoków Sołotwy i Rokitny z dopływami.
3. o konserwacji robót regulacyjnych na potoku Przegnojówce z dopływami.

VI. Sejm przyznaje na rok 1900 dotację na konserwację robót regulacyjnych na potoku Przegnojówce w kwocie 500 zł. w. a.

VII. Sejm upoważnia Wydział krajowy do wydatkowania kwot prelinowanych w rubr. XIII. dziale B. na rok 1900 do końca lutego 1902 a to według zasad przyjętych przy podobnych rubrykach budżetu państwowego.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

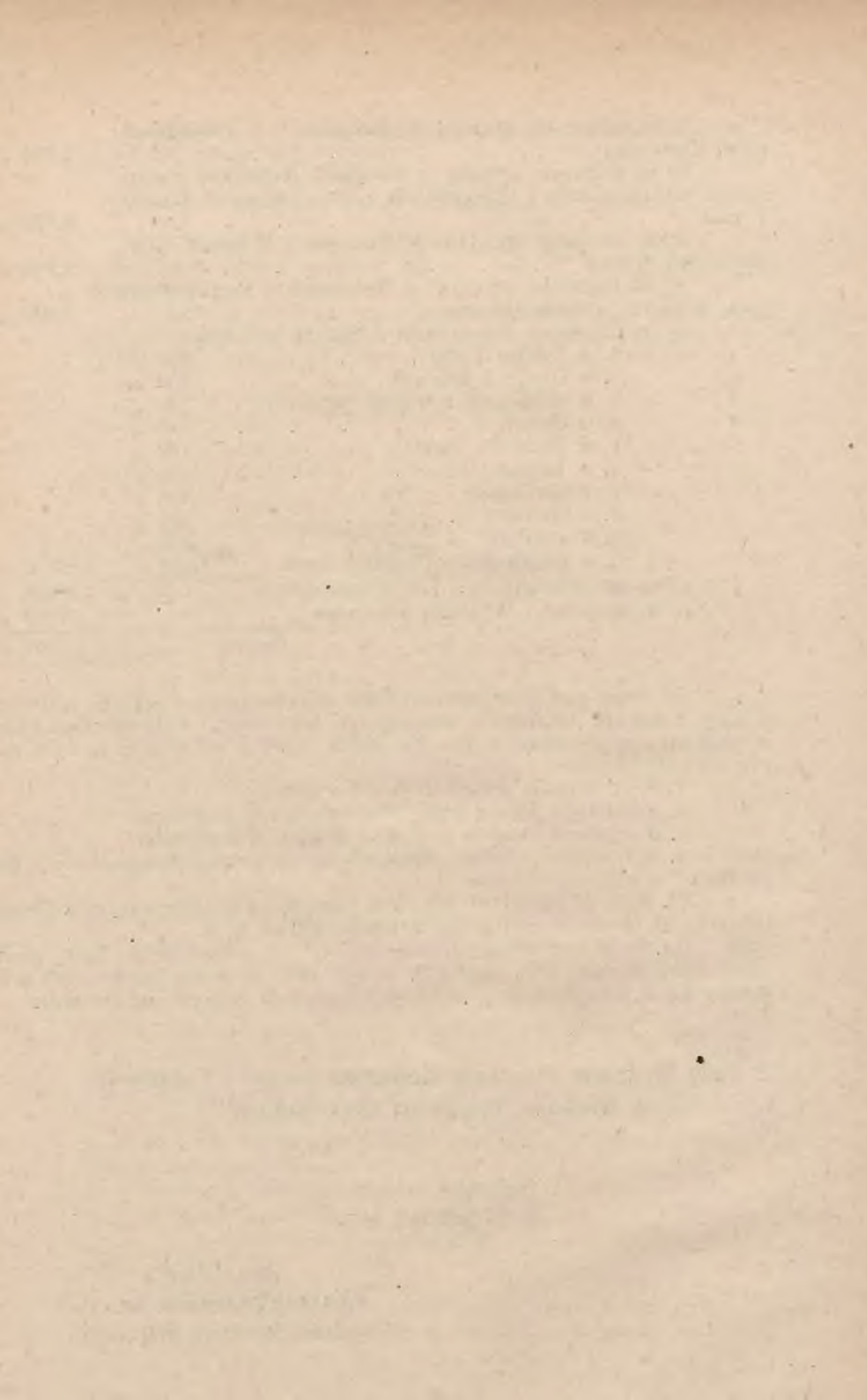
Marszałek krajowy:

S. Badeni w. r.

Sprawozdawca:

Onyszkiewicz w. r.

Członek Wydziału krajowego.

Protocoll

aufgenommen in Wien am 20. December 1898 zufolge des einvernehmlich mit den k. k. Ministerien für Ackerbau und Finanzen erlassenen Erlasses des k. k. Ministeriums des Inneren vom 8. October 1898, Zl. 4.709, beziehungsweise vom 13. December 1898 Zl. 40.852.

A n w e s e n d e :

1. Als Vertreter des k. k. Ministeriums des Inneren: Der k. k. Ministerialrath Romuald Iszkowski, Vorstand des Departamentes für Strassen- und Brückenbau und für den galizischen und bukowina'er Wasserbau, der k. k. Oberbaurath dipl. Ing. Ernst Lauda, Vorstand des k. k. hydrographischen Centralbureau, der k. k. Obergeringieur im Ministerium des Inneren Friedrich Blum;
2. Als Vertreter des k. k. Ackerbauministeriums: Der k. k. Regierungsrath Eduard Markus, technischer Consulent des genannten k. k. Ministeriums für Meliorationsangelegenheiten;
3. Als Vertreter der k. k. galizischen Statthalterei: Der k. k. Oberbaurath Johann Matula, Vorstand des Wasserbaudepartaments der genannten k. k. Statthalterei;
4. Als Vertreter des galizischen Landesausschusses: Der Direktor des Landesmeliorations-Bureau Andreas Kędzior.

Gegenstand :

Mittels Erlasses vom 8. October d. J. Zl. 4.709 hat das k. k. Ministerium des Inneren im Einvernehmen mit den k. k. Ministerien für Ackerbau und Finanzen, der k. k. galizischen Statthalterei eröffnet, dass die k. k. Ministerien des Inneren und für Ackerbau bereit seien zu den auf 4,600.000 fl. veranschlagten Kosten der Regulirung des oberen Dniester von Kornalowice bis Rozwadów, des Strwiąż-Flusses von Biskowice bis zur Mündung in den Dniester und der Mündungsstrecken der Wereszyca und Tyśmienica, einen 40% Beitrag im Maximalbetrage per 1,840.000 fl. in der Voraussetzung der verfassungsmässigen Genehmigung einer entsprechenden Erhöhung der ausserordentlichen Dniesterdotation der künftigen Jahre und beziehungsweise einen 20% Beitrag im Maximalbetrage von 920.000 fl. in der Voraussetzung der verfassungsmässigen Genehmigung der Erhöhung der staatlichen Dotation des Meliorationsfondes auf 1 Million Gulden jährlich, gegen dem zuzusichern, dass :

1. Das Projekt im Sinne dieses Erlasses abgeändert und demgemäss der Kostenüberschlag unter Festhaltung des Gesamtkostenbetrages per 4,600.000 fl. umgerechnet werde,

2. Die Bauzeit sowohl aus technischen, als auch aus budgetären Gründen von 20 auf 28 Jahre verlängert werde,

3. Die im einigen Zusammenhange mit der Regulirung des oberen Dniester-Laufes stehende Trockenlegung und Colmation der Dniester-Sümpfe unterhalb Sambor bald in Angriff genommen werde, da diese Colmation nach erfolgter Regulirung der in Rede stehenden Flussstrecken und der hiedurch bedingten Senkung des Grundwasserspiegels im Moore wesentlich erschwert, vertheuert und hinsichtlich ihrer Zweckmässigkeit überhaupt in Frage gestellt werden würde, ja selbst eine Deteriorirung der am Dniester-Flusse gelegenen Wiesencomplexe nach sich ziehen könnte,

4. im Zuge der Stryj'er Reichsstrasse, an deren Kreuzung mit der abzuändernden Regulirungstrace des Dniester-Flusses bei Rozwadów eine Brücke auf Kosten des Regulirungsfondes hergestellt werde,

5. bei Herstellung der in die 3. Kategorie einzureichenden Holzbrücken am Dniester und Strwiąż mehrere im Erlasse angeführte Projektsänderungen vorgenommen werden.

Die k. k. galizische Statthalterei wurde ferner im Hinblick auf die ad 3. gestellte Bedingung ersucht, hierüber den galizischen Landesausschuss zu befragen und an das k. k. Ministerium des Inneren zu berichten, ob das bezügliche Projekt sich bereits in Ausarbeitung befinde und in welcher Weise das Unternehmen sichergestellt werden solle.

Da zwischen dem Inhalte des Reiseberichtes des k. k. Obergeringieurs Friedrich Blum und den Anschauungen des Projektsverfassers hinsichtlich des Projektes in mehrfacher Richtung wesentliche Differenzen obwalteten und übrigens auf die hydrographischen Grundlagen des Projektes laut der bezüglichen Aeusserung des k. k. hydrographischen Centralbureau einer Richtigstellung bedürfen, die endgiltige Feststellung der gedachten Projektsänderungen jedoch bei dem grossen Umfange und der Vielseitigkeit des Projektes auf schriftlichem Wege kaum zum Ziele führen würde, sah sich das k. k. Ministerium des Inneren veranlasst anzuordnen, dass die Anträge über die bei der bezüglichen Regulirung zu beobachtenden Grundsätze, seitens der technischen Vertreter des k. k. Ministeriums des Inneren, der k. k. galizischen Statthalterei und des Landesausschusses protokollarisch festgestellt werden, wobei die bezügliche Berathung im Dep. 14 a) des erstgenannten Ministeriums zu erfolgen hätte.

Demgemäss ist die betreffende, über nachträgliches Ersuchen des k. k. Ministeriums des Inneren durch einen Vertreter des k. k. Ackerbauministeriums verstärkte Commission am 15. December 1898 im Bureau des Vorstandes des Departaments 14 a) des k. k. Ministeriums des Inneren zusammengetreten und erstattet nun auf Grund eingehender Berathung einstimmig die nachstehenden

A n t r ä g e:

A) hinsichtlich der Regulierungsarbeiten.

I. Begrenzung des Projektes.

Die Begrenzung des Projektes, wonach der Dniester von der Gemeindefeststrassenbrücke in Kornalowice bis zur Reichsstrassenbrücke in Rozwadów, der Strwiąż von der Strassenbrücke in Biskowice bis zur Mündung in den Dniester, die Tyśmienica von der Mündung der Bystrzyca bis zur Mündung in den Dniester und die Mündungsstrecke der Wereszyca, regulirt werden sollen, erscheint zweckmässig.

II. Die Regulierungstrace.

a) des Dniesters.

Die projektirte Regulierungstrace des Dniesterflusses erscheint im allgemeinen zweckmässig.

Es ist jedoch angezeigt die Tracenkrümmung in km. 51 (Radius 300 m.) abzuschwächen, beziehungsweise an dieser Stelle einen Bogen von 350 m. Radius einzuschalten.

Mit dem in der Theilstrecke von der Strwiąż-Mündung bis Rozwadów angewendeten Minimalradius per 500 m. erklärt sich die Commission einverstanden, für den Fall einer etwa durch geänderte Lokalverhältnisse beding-

ten Modifikation der Regulierungstrace, dürfen jedoch geringere Radien als die nachstehend angeführten nicht angewendet werden:

Radien.

1. Für die Theilstrecke von Kornalowice bis zur Strwiąż-Mündung 350 m.

2. Für die Theilstrecke von der Strwiąż-Mündung bis zur Mündung des Tyśmienica-Flusses 400 m.

3. Für die Theilstrecke von der Tyśmienica-Mündung bis Rozwadów, beziehungsweise bis zur Mündung des Stryj-Flusses 450 m, wobei jedoch grössere Centriwinkel dieses ausnahmsweise anzuwendenden Tracenkrümmungen zu vermeiden wären.

Uebergänge
zwischen
Gegenkrüm-
mungen.

Zwischen Gegenkrümmungen (Contrabögen) wären grundsätzlich Gerade einzuschalten.

Tracenände-
rung bei
Rozwadów.

Im speciellen wird bemerkt, dass die projektirte Trace des Dniester von km 0.4 — 0.0, bei Rozwadów, welche dem, für die untere Strecke Rozwadów-Żurawno im Jahre 1886 verfassten Projekte angepasst wurde, nach der im Situationsplane mit Grüntift angedeuteten Alternative, welche die Aushebung eines, die Reichsstrasse kreuzenden Durchstiches und die Herstellung einer Brücke bedingt, zu dem Zwecke abzuändern wäre, und einen entsprechenden Anschluss, an den in der unteren Strecke Rozwadów-Weryń ausgehoben und bereits realisirten Durchstich Nr. 1 zu erzielen.

Die Grenze zwischen der oberen Sektion Kornalowice-Rozwadów und der unteren Sektion Rozwadów-Żurawno, welch' letztere im Sinne des Gesetzes vom 1. Mai 1893 L. G. B. Nr. 33 bereits in der Regulirung begriffen ist, wird somit nicht durch die bestehende, sondern durch die neu zu errichtende Reichsstrassenbrücke gebildet werden, demgemäss die Kosten des oberhalb dieser neuen Brücke auszuhebenden Durchstiches aus dem für den oberen Dniester zu bildenden Regulirungsfonds und die Kosten des unterhalb dieser Brücke auszuhebenden Durchstiches aus dem für die Regulirung der Theilstrecke Rozwadów-Żurawno gebildeten Fonds zu bestreiten wären.

Da die Herstellung der neuen Brücke durch die Regulirung sowohl der oberen Flusstrecke Kornalowice-Rozwadów, als auch der unteren Theilstrecke Rozwadów-Żurawno in gleichem Masse bedingt ist — wären die Kosten der Herstellung dieser Reichsstrassenbrücke von den beiden Regulirungsfonds zu gleichen Theilen zu tragen, was umsoweniger einem Anstande begegnet, als die Kosten der Regulirung der oberen und der unteren Dniester-Strecke von denselben Factoren und in gleichem Verhältnisse bestritten werden.

b) des
Strwiąż-
Flusses.

Die projektirte Regulierungstrace des Strwiąż-Flusses erscheint zwar den Lokalverhältnissen angepasst, da dieselbe jedoch eine Abkürzung des natürlichen Flusslaufes von 45.800 auf 28.541 km, sonach um 37.7% bedingt, eine solche Abkürzung aber eine übermässige Vergrösserung des Gefälles sowie Eintiefung des Flusses und in der Folge einen schädlichen Einfluss auf die obere nicht zu regulirende Anschlussstrecke des Strwiąż-Flusses oberhalb Biskowice nach sich ziehen kann, wäre eine grössere Entwicklung der Regulierungstrace allerdings erwünscht.

Eine derartige Entwicklung bzw. Verlängerung der Trace wäre indessen nur durch eine wesentliche Herabminderung der Minimalradien der Tracenkrümmungen erzielbar.

Da jedoch eine derartige Massregel nicht empfohlen werden kann, wäre die vom Landesmeliorationsbureau projektirte Trace principiell zu belassen.

Einer allfällig zu weit gehenden Vertiefung der Flussbettsolle könnte übrigens durch Anlage von Grundschwellen vorgebeugt werden.

Hinsichtlich der Uebergänge zwischen den Gegenkrümmungen und der Centriwinkel der Bögen gilt dasselbe, was für den Dniester beantragt wurde.

c) der Ty-
smienica.

Die projektirte (roth eingezeichnete) Regulirungstrace erscheint bis auf die Anfangsstrecke entsprechend; in dieser Strecke wäre die Trace mit Rücksicht auf die gebotene bessere Einführung des Bystrzyca-Flusses nach der grün eingezeichneten Alternative zu fixiren. Für die Bögen der Regulirungstrace wären womöglich Radien von 350 m. anzuwenden.

III. Die Gefällsausgleichscurve.
(das projektirte Längenprofil.
a) des Dniester.

Obgleich das vorliegende Projekt sich blos auf die Dniester-Strecke Kornalowice-Rozwadów beschränkt, muss bei der Projektirung der Gefällsausgleichscurve nichtdestoweniger auch auf die obere, weiterhin im unregulirten Zustande verbleibende und die untere, bereits in der Regulirung begriffene Anschlussstrecke Bedacht genommen werden.

Die Gefällsverhältnisse der letzterwähnten Strecke sind im Projekte allerdings berücksichtigt worden, indem das gegenwärtige Niveau des Flussbettes an der Staustufe bei Brzezina als Fixpunkt für die nach Hohenburger ermittelte Ausgleichsparabel gewählt wurde.

Da jedoch die seitens der Staatsbauorgane bereits seit dem Jahre 1895 in Aussicht genommene Beseitigung dieser Staustufe, bezw. die Tieferlegung des Flussbettes an dieser Stelle sowohl im Interesse der Regulirung als auch zur Beschaffung der Vorflut für die Hochwässer unbedingt nothwendig erscheint, erachtet die Commission die Berücksichtigung der Tieferlegung des Flussbettes bei der Projektirung der Gefällsausgleichscurve als unerlässlich.

Laut des für die Dniester-Strecke Rozwadów-Żurawno projektirten Längenprofils erscheint die Tieferlegung des Flusses daselbst um 1'85 m. in Aussicht genommen, welches Mass in der bezüglichlichen Aeusserung des k. k. Oberingenieur's Friedrich Blum, bezw. in der von ihm projektirten Gefällsausgleichscurve unverändert angenommen wurde.

Da jedoch laut Angabe des k. k. Oberbaurathes Johann Matula nivellistische Aufnahmen des Dniester-Flussabschnittes Rozwadów Żurawno, derzeit im Zuge sind und die genaue Bestimmung der Tieferlegung des Flusses bei Brzezina auf Grund der bezüglichlichen Daten bevorsteht, ist die Commission der Ansicht, dass die definitive Ausgleichscurve für die Dniester-Strecke Kornalowice Rozwadów erst nach Vollendung der erwähnten Studien und zwar mit Berücksichtigung der Rückwirkung dieser Tieferlegung flussaufwärts und der durch die projektirte Abkürzung des natürlichen Flusslaufes bedingten Eintiefung des oberen Dniester-Laufes, namentlich von Rozwadów bis zum Mühlwehr in Sambor — analog wie dies vom k. k. Oberingenieur Blum bewirkt worden ist — zu projektiren wäre.

Da übrigens die Vorausbestimmung der dem Flussregime vollends entsprechenden Gefällsausgleichscurve nicht möglich ist — wäre die zu projektirende und durch Regulirung des Flussbettes anzustrebende Gefällsausgleichscurve, blos als die zulässige Grenze der zu gewärtigenden Eintiefung des Flusses aufzufassen, welche vielleicht nicht erreicht werden wird, auf keinen Fall jedoch überschritten werden darf, demgemäss die Flussbettsohle — sobald die gedachte Grenze der Eintiefung stellenweise erreicht. ist mittelst der aus Steinmaterialie herzustellenden Grundschnellen zu fixiren wäre.

Die für die Colmation der Samborer Dniester-Sümpfe bestimmten Stauschleusen am Dniester bei Kornalowice und unterhalb der Strwiąż-Mündung wären derart herzustellen, dass sie auch nach der gewärtigenden Vertiefung des Flussbettes entsprechend rekonstruirt werden können.

b) des
Strwiąż.

Die Gefällsausgleichscurve für den Strwiąż wäre erst nach Ermittlung jener für den Dniester, bezw. mit Berücksichtigung der Eintiefung des Dniester an der Mündung des Strwiąż und der Eintiefung des Strwiąż in den Strecken Biskowice-Mündung in den Dniester und oberhalb Biskowice in analoger Weise wie jene für den Dniester zu projektiren.

IV. Die
 Querprofile. Im Projekte sind nachstehende Profilausmasse berechnet und vorge-
 a) des Dnie- schlagen:
 ster.

Theil- strecke	Bezeichnung der Theilstrecke		Länge in km.	Maxi- mal- tiefe m.	Normal- breite m	Anmerkung
	v o n	b i s				
1	Rozwadów	Zubrzanka Mdg.	2·500	1·65	40	
2	Zubrzanka	Szczerek Mdg.	0·843	1·50	38	
3	Szczerek Mdg.	Kłodnica Mdg.	1·257	1·50	28	
4	Kłodnica Mdg.	Letnianska Mdg.	4·500	1·50	28	
5	Letnianska Mdg.	Tyśmienica Mdg.	7·626	1·50	24	
6	Tyśmienica Mdg.	Wereszyca Mdg.	2·860	1·50	20	
7	Wereszyca Mdg.	Strwiąż Mdg.	24·299	1·50	15	
8	Strwiąż Mdg.	Kornalowice	10·702	1·00	12	

ad 1—7.

Da diese Theilstrecke schiffbar gemacht werden soll, wäre für die erforderliche Fahrtiefe vorzusorgen, andererseits muss hiebei auf die eventuell in der Zukunft vorzunehmende Canalisirung der gegenständlichen Flusstrecke Bedacht genommen werden.

Mit Rücksicht auf den letzterwähnten Umstand beantragt die Commission für die Theilstrecke des Dniester abwärts der Strwiąż-Mündung eine Normalbreite im Normalwasserspiegel gemessen von 22·05 m.

Gegen die für die 1. Theilstrecke Rozwadów-Zubrzanka-Mündung beantragte Normalbreite per 40·0 m. wird nichts eingewendet.

Die Normalbreiten für die Zwischenstrecken 2 bis 6 wären auf Grund der zu ermittelnden Gefällsdaten und der berechneten Normalwassermengen unter Festhaltung der im angenommenen Querprofile ad 1 und 7 vorhandenen Verhältnisse der Tiefe zur Breite zu ermitteln.

Mit Rücksicht auf den wesentlichen Unterschied des relativen Gefälles der einzelnen Abschnitte der verhältnissmässig langen Theilstrecken 7 und 8 wäre es angezeigt die letzteren in je zwei Sektionen abzutheilen.

Bei der Wahl der Normalbreite für die Theilstrecke 7, war die Commission von der Erwägung geleitet, dass die erforderliche Fahrtiefe in den Krümmungen bezw. an den concaven Ufern trotz Vergrösserung der Normalbreite vorhanden sein wird und dass lediglich in den Uebergängen aus einer Krümmung in die andere Vorkehrungen (Niederwasserregulirung) getroffen werden müssen und auch für die nöthige Wassertiefe zu erzielen.

Selbstverständlich dürfen diese Normalbreiten blos als vorläufige gelten, weshalb parallele Gegenbauten überall, mit Ausnahme der Durchstichstrecken — grundsätzlich zu vermeiden — und wie dies bei derlei Flussregulirungen üblich ist — die concaven mittelst der Deck- und Parallel-Werke die convexen mittelst senkrechter Werke zu verbauen wären.

Die genaue Ermittlung der Normalbreiten hätte auf Grund weiterer Erhebungen über die Wassermengen und der zu ermittelnden Gefällsausgleichscurve und zwar während der Bauzeit zu erfolgen, weshalb alljährlich die entsprechenden Profilaufnahmen und Messungen vorzunehmen wären.

ad 8.

Die Bestimmung der Normalbreite für die Anfangsstrecke Kornalowice-Strwiąż-Mündung muss einem späteren Zeitpunkte vorbehalten bleiben, bis

Resultate hydrometrischer Erhebungen in dieser Strecke und genaue Daten über die Gefällsausgleichscurve vorliegen werden; es wird jedoch schon jetzt bemerkt, dass die gegenwärtige durchschnittliche Breite des Dniester innerhalb des sogenannten Hordynia-Dołobower-Canales beizubehalten, bezw. eine Verengung des Flusses in dieser Strecke zu vermeiden wäre.

b) des
Strwiąż.

Die im Projekte vorgesehene Breite des Flusses von der Mündung des Samborer Mühlbaches bis zur Mündung in den Dniester per 12 bzw. 13 m. erscheint insoferne zweckmässig, als dadurch die Schiffbarmachung dieser Strecke behufs Verfrachtung des Baumaterials für die Regulirung des Dniester-Flusses ermöglicht werden soll, da jedoch dermalen, an eine genauere Ermittlung dieser Normalbreiten in Ermangelung der Gefällsausgleichscurve und der sonstigen verlässlichen Daten nicht geschritten werden kann und sonach die Nothwendigkeit einer Abänderung dieser Ausmasse in der Zukunft nicht ausgeschlossen ist, wären in der gedachten Strecke — soferne es nicht auf die Versicherung der Durchstichufer ankommt — parallele Gegenbauten grundsätzlich zu vermeiden und die Werke — aus Steinmaterialie — und zwar vorläufig als provisorische Bauten (niedrige Steinwürfe) herzustellen.

Im Hinblick auf den bereits erwähnten Umstand, dass die Schiffbarmachung der in Rede stehenden Strecke des Strwiąż-Flusses in erster Linie für Zwecke der Regulirung des Dniester und seiner sonstigen in das Projekt einbezogenen Zuflüsse unbedingt nothwendig ist, wäre dieselbe ehestens in Angriff zu nehmen und mit thunlichster Beschleunigung — ohne besondere zeitraubende Erhebungen und Studien — durchzuführen, und wären die betreffenden provisorischen Regulirungswerke erst nach genauer Ermittlung der Normalbreiten und nach Realisirung der projektirten Eintiefung der Flussbettsohle in definitive Werke umzuwandeln, was bei der empfohlenen Bauweise keine erheblichen Kosten nach sich ziehen dürfte.

Die Bestimmung der Normalbreite für die Anfangsstrecke des Strwiąż-Flusses von Biskowice bis zur Mündung des Samborer Mühlbaches kann in Ermangelung der hiezu erforderlichen Daten umsomehr einem späteren Zeitpunkt überlassen bleiben, als diese Strecke dermalen nicht der Regulirung unterzogen werden darf.

c) und d) für
die Tyśmienica
und Wereszyca.

Die projektirte Normalbreite per 14 bzw. 12·8 m. wäre auf die bei Normalwasser thatsächlich vorhandene durchschnittliche Breite dieser Flüsse zu vergrössern, da hier die Erzielung einer grösseren Wassertiefe nicht nothwendig erscheint.

V. Das Mittel-
hochwasser-
profil.

Die Aufholung sämtlicher Ufer auf das im Projekte vorgesehene Mass behufs Erzielung eines die Mittelhochwässer fassenden Querprofils wäre zu unterlassen, da der hiedurch angestrebte Zweck in dieser Weise nicht erreicht werden könnte, zumal das Mittelhochwasser durch die Seitenbäche und die nicht vollkommen abgesperrten Altbette in das Binnenland gelangen würde: es wären daher blos die Ufer der Durchstiche auf die durchschnittliche Höhe der natürlichen Flussufer zu erhöhen.

VI. Die Bau-
methode.

Insoferne die verhältnissmässige Länge der Serpentine und die Configuration der Ufer nicht von vornherein eine selbstthätige, d. i. ohne alle Hilfsbauten zu erfolgende Verlandung des betreffenden aufzulassenden Altarmes erwarten lässt, sind Vorkehrungen dahin zu treffen, dass die sinkstoffführenden Hochwässer in die Serpentine unbehindert gelangen, ihre Geschwindigkeit innerhalb der Serpentine ermässigt werde, die Verlandung des Flussbettes überall thunlich gleichmässig erfolge und gegen eventuelle Wegschwemmung durch spätere Hochwässer gesichert werde.

Die nur im Falle des thatsächlichen Bedarfes herzustellenden Coupirungswerke wären thunlichst niedrig zu halten, ferner sind die in den Altarmen projektirten Absperrungen gleichfalls nur nach Bedarf als Schlickfänge, Zäune u. s. w. herzustellen.

VII. Die Bau-
typen.

Vorläufig wären — wie bereits an anderer Stelle erwähnt worden ist — blos die concaven Ufer mit Längswerken (Leit- und Deckwerke) zu verbauen, eine Ausnahme hievon bilden die Durchstiche, deren beide Ufer rechtzeitig mit Deckwerken zu fixiren wären; an convexen Ufern sind senkrechte

Werke und in den Geraden an einem Ufer Längswerke und am anderen Ufer senkrechte Werke auszuführen.

Zu den Bauten wäre grundsätzlich das Steinmaterial zu verwenden, indem dasselbe eine Reconstruction der Werke nach Einsenkung des Flussbettes stets zulässt; doch können fallweise auch die seinerzeit zu incrustierenden Faschinenbauten hergestellt werden, sofern sie billiger als Steinwerke zu stehen kommen.

Zur Beschaffung billigen Faschinmaterials wären thunlichst ausgedehnte Weidenpflanzungen rechtzeitig anzulegen.

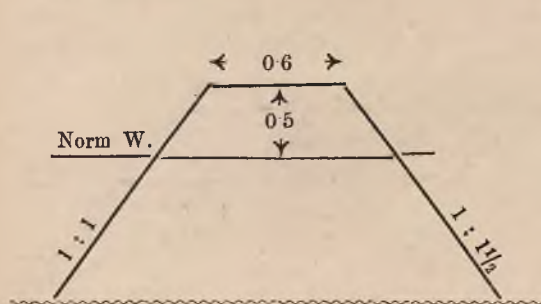
Vorläufig wären nachstehende Bautypen anzuwenden:

a) Dniestr bis zur Strwiąż-Mündung Strwiąż, Tyśmienica, Wereszyca.

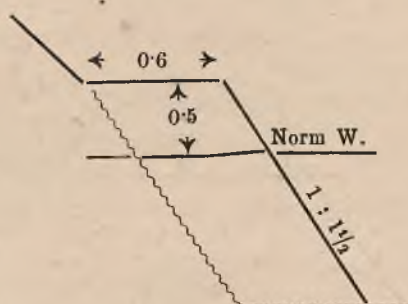
α) (Steinbauten)

(nach definitiven Ausbau)

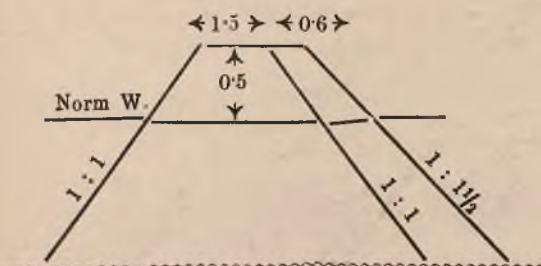
β) (Faschinenbauten)

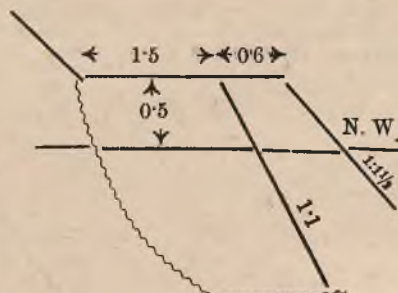
Coupirungswerk,
Leitwerk, Buhne, Trawerse.

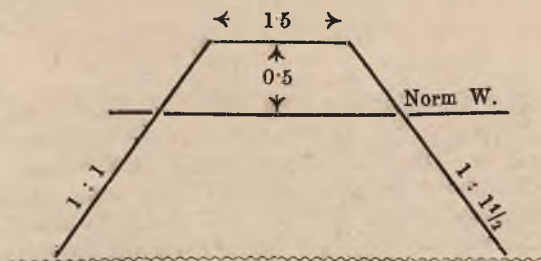
Deckwerk.

Coupirungswerk, Leitwerk.

Deckwerk.

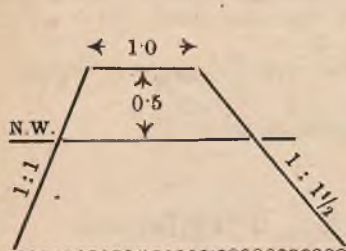
Buhne, Trawerse.

b) Dniester von der Strwiąż-Mündung bis Rozwadów.

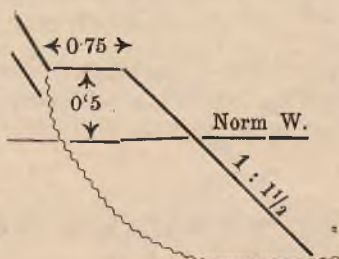
α) Steinbauten

(nach definitivem Ausbaue)

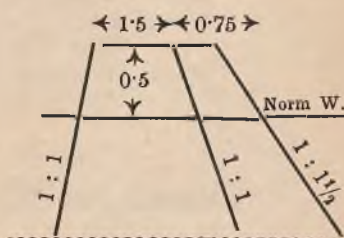
β) Faschinenbauten

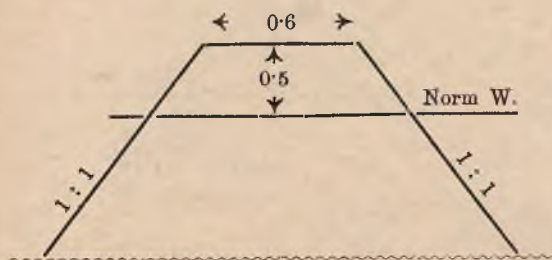
Coupirungswerk, Leitwerk,
Buhne.

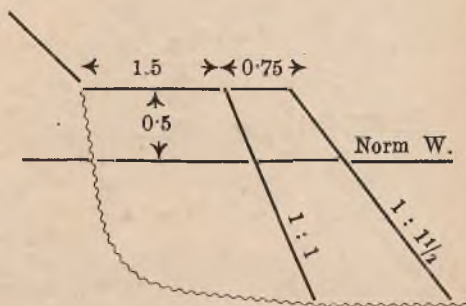
Deckwerk.

Coupirungswerk,
Leitwerk.

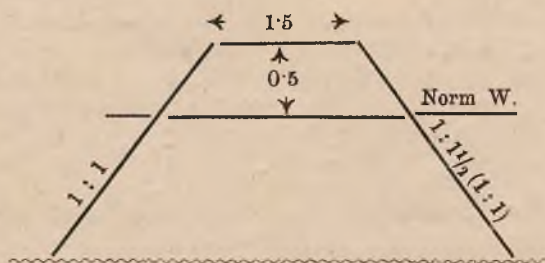

Traverse.

Deckwerk.

(NB.) Unter Normalwasserstand ist der während der Schifffarthperiode mehrerer Jahre am längsten andauernde Wasserstand zu verstehen).

Buhne (Traverse).

Die Faschinenbuhnen sind an den Köpfen mit Stein zu incrustiren. Die Nivellette der Coupirungs- und Leitwerke, sowie der Deckwerke wäre 0.5 m. über dem Normalwasserspiegel anzulegen.

Die Nivellette der Buhnen und Traversen ist von 0.5 m. über dem Normalwasserspiegel gegen das Ufer auf + 1.0 m. ansteigend anzulegen.

Als Normalwasserspiegel hätte vorläufig zu gelten:

Für den Dniester: der Wasserstand, welcher der Ablesung von ± 0 am Pegel zu Kołodrudy entspricht und die correspondirenden Beharrungswasserstände der übrigen Pegel; für den Strwiąż der Wasserstand, welcher der

Ablesung von — 0.15 am Pegel zu Biskowice und jener von + 1.15 am Pegel zu Koniuszki entspricht

Die hohen Bruchufer sind im Bedarfsfalle nach entsprechender Abflachung zu bespreuten.

Behufs Ermässigung der Transportkosten des Baumaterials wäre in jenen Strecken, wo die Zufuhr per Wagen oder zu Wasser beschwerlich oder nicht möglich sein sollte, schmalspurige Feldbahnen anzulegen.

VIII. Die Durchstiche.

Das Projekt wäre dahin abzuändern, dass die Sohle der Leitcanäle in den Durchstichen im Niveau des niedrigsten Wasserstandes am Auslaufe horizontal angelegt werde.

Es wären übrigens auch einige Haadbagger und eventuell auch ein Dampfbagger (Trocken- oder Massbagger) anzuschaffen, um die Durchstiche zu vertiefen und die Detritusmassen aus dem Flussbette zu beseitigen.

IX. Treppelwege Grundablösung.

Die an beiden Ufern projektirten Parallelwege (Treppelwege) per 5.0 m. wären blos mit 3.0 m. Breite herzustellen.

Auf diesen Umstand, sowie auf die zu gewärtigende Erbreiterung des Flussbettes wäre bei der Grundablösung Bedacht zu nehmen.

X. Periodische Vermessungen.

In den der Regulirung unterzogenen Flussstrecken, wären seitens der Bauorgane Vermessungen der Wassermengen bei verschiedenen Wasserständen sowie Aufnahmen der Längen und Querprofile und dergleichen periodisch vorzunehmen um für die Beurtheilung der Zweckmässigkeit der versuchsweise angewendeten Normalbreiten eventuell für die erforderlichen Correcturen des Projectes eine sichere Grundlage zu schaffen.

Insbesondere wäre die successive Eintiefung des Flusses in Evidenz zu halten.

Die Ergebnisse dieser Vermessungen und Beobachtungen wären in synoptischer Weise darzustellen.

Ueber dies erscheint es nothwendig weitere Pegel zu errichten um Anhaltspunkte für die vorzunehmenden Studien zu gewinnen.

XI. Das Bauprogramm.

1. In der ersten Hälfte der Bauzeit wären unvorgreiflich der sich während des Baues etwa ergebenden Nothwendigkeit einer Abänderung der Baudisposition in Angriff zu nehmen:

Die Regulirung:

a) des Dniester von der Strwiąż-Mündung bis Rozwadów, welche Strecke von mehreren Angriffspunkten ausgehend, zu behandeln wäre, sowie der Mündungsstrecken der Tyśmienica und Wereszyca; die Reichsstrassenbrücke in Rozwadów, wäre ehestens herzustellen, damit der Durchstich des Dniester daselbst bald bewirkt werden könne;

b) des Strwiąż-Flusses von der Mündung des Samborer Mühlbaches bis zur Mündung in den Dniester — mit Rücksicht auf die Nothwendigkeit der Steinverfrachtung flussabwärts und auf den bevorstehenden Bau der Stauschleuse unterhalb der Strwiąż-Mündung;

c) eventuelle Anlage von Grundschnellen in den unter a) und b) angeführten Flussstrecken.

Um jedoch den ungünstigen Einfluss der Geschiebe bzw. Schlammführung auf die respectiven unteren Anschlussstrecken hintanzuhalten — wären Verkehrungen dahin zu treffen, dass die in Bewegung gebrachten Detritusmassen in den zur Verlandung bestimmten Altarmen nach Thunlichkeit aufgefangen und festgehalten werden.

2. In der zweiten Hälfte der Bauzeit wären zu bewirken:

a) Die Vollendung der Arbeiten bzw. die Reconstruction der provisorischen Werke in der Dniester-Strecke vor der Mündung des Strwiąż-Flusses bei Rozwadów nebst Fixirung der bis zur Trace erweiterten Durchstiche, falls Letzteres nicht etwa schon früher erfolgte.

b) Die Vollendung der Arbeiten respective der definitive Ausbau der provisorischen Bauten im Strwiąż-Flusse von der Mündung des Samborer Mühlbaches bis zur Mündung in den Dniester nebst Fixirung der Durchstichsufer.

c) die Regulirung des Dniester von Kornalowice bis zur Mündung des Strwiąż-Flusses.

d) die Regulirung des Strwiąż-Flusses von Biskowice bis zur Mündung des Samborer Mühlbaches.

e) Die eventuelle Anlage von Grundswellen in den unter a) bis d) angeführten Flussstrecken, soferne dies nicht etwa schon in der ersten Hälfte der Bauzeit geschehen ist.

XII. Die Bauzeit.

Obgleich eine Abkürzung der 28 jährigen Bauzeit bebufss Verminderung der Regieauslagen und der Kosten der Erhaltung der Arbeiten während der Bauzeit angezeigt wäre, ist dieselbe nach Anschauung der Vertreter des k. k. Ministeriums des Innern hauptsächlich von budgetärem Standpunkte nicht zulässig. „Der mitgefertigte Vertreter des k. k. Ackerbauministeriums gibt seinem Bedenken Ausdruck, dass durch eine so lange und durch technische Erwägungen nicht unbedingt gebotene Bauzeit die Regie und die Erhaltung der Bauten übermässig vertheuert werden, ohne jedoch aus diesem Anlasse einen Antrag auf Abkürzung der Bauzeit zu stellen“.

Der Vertreter des galizischen Landesausschusses schliesst sich dieser Anschauung an.

B) Zusammenhang der Regulierungsarbeiten mit der Colmation der Samborer Sümpfe.

Die vorherige, bezw. sofortige Inangriffnahme der Regulierungsarbeiten unterliegt insoferne keinem Anstande, als eine unmittelbare Benachtheilung der Landesculturinteressen durch eine zu weit gehende Trockenlegung der angrenzenden Ländereien in den ersten Baujahren nicht zu besorgen ist. Dagegen sind die Gefertigten der Ansicht, dass das Projekt für die Colmation der Samborer Sümpfe in technischer und finanzieller Beziehung ehestens sicher gestellt werden sollte, um die Inangriffnahme dieses Unternehmens auch schon innerhalb der ersten Hälfte der Bauzeit zu ermöglichen.

Der Delegirte des Landesausschusses erklärt hierauf unter Hinweis auf die dem k. k. Ministerium des Innern unterbreitete Zuschrift des galizischen Landesausschusses vom 18. November 1898, Zl. 67.425, dass das bezügliche Projekt im Grossen und Ganzen bereits fertiggestellt ist und blos die Detailkostenüberschläge noch zu verfassen sind, sohin die Ueberprüfung des Projektes an Ort und Stelle im Laufe des Jahres 1899 erfolgen können wird.

Hiemit wurde das Protocoll geschlossen und gefertigt:

Wien, am 20. December 1898.

Romuald Iszkowski, m. p. Dr. Ing. Ernst Lauda, m. p. Edward Markus m. p.
k. k. Ministerialrath. k. k. Oberbaurath. k. k. Regierungsrath.

Friedrich Blum, m. p. Johann Matula, m. p.
k. k. Obergeringieur. k. k. Oberbaurath.

Das gegenwärtige Protocoll unterzeichne ich mit dem Bemerken, dass ich mich nur mit denjenigen Anträgen der Conferenz einverstanden erklärt habe, welche mit der Note des galiz. Landesausschusses ddo 18. November 1898 Zl. 67.425 nicht collidiren. Hiebei erlaube ich mir zu bemerken, dass die in das Protocoll sub IV c) u. d), VII (Anmerkung) VIII aufgenommen, dem Reiseberichte des k. k. Obergeringieurs Hr. Blum entlehnten Anträge, in der Conferenz gar nicht erörtert und somit auch nicht zum Beschlusse erhoben wurden.

Powyższy protokół podpisuję z tą uwagą, że zgodziłem się tylko z tymi wnioskami konferencyi, które nie kolidują z odezwą galic. Wydziału kr. z dnia 18. listopada 1898, L. 67.425. Przytem pozwalam sobie nadmienić, że za umieszczone w Protokole pod IV c) i d, VII (uwaga) i VIII, a wyjęte ze sprawozdania c. k. nadinżyniera p. Bluma, wnioski nie były dyskutowane na konferencyi a tem samem nie zostały uchwalone

Andrzej Kędzior, m. p.
dyrektor k. biura melioracyjnego.

Odpis odezwy

Wydziału krajowego z dnia 18. lutego 1899 L. 6.759 do
c. k. Namiestnictwa we Lwowie.

Udzielony szacowną odezwą z dnia 27. stycznia rb. L. 4.717 protokół z dnia 20. grudnia 1898, w sprawie technicznych podstaw projektu regulacji górnego Dniestru z dopływami mamy zaszczyt zwrócić Świetnemu c. k. Namiestnictwu w załączeniu $\frac{1}{2}$ po podpisaniu go przez dyrektora krajowego biura melioracyjnego.

Z protokołu tego okazuje się, że przeważna część zarzutów podniesionych przez delegata ministeryalnego c. k. nadinżyniera p. Bluma przeciw projektowi technicznemu odpada, a mianowicie:

I. na konferencji nie zostały wcale poruszone przez wymienionego delegata ministeryalnego, który był zarazem referentem komisijnym następujące kwestye, które tem samem należy uważać za uchylone. 1. Żądanie przerachowywania kosztorysu, a w szczególności rubryki II. (budowli regulacyjnych) które to żądanie jak wykazano w ustępie 1. odezwy tutejszej z dnia 18. listopada 1898, L. 67.425 było nieuzasadnione i spowodowane zostało przeoczeniem ze strony delegata ministeryalnego.

2. zmiana szerokości kunet przekopów.

3. powiększenie długości pilotów przy mostach z uwzględnieniem przyjętego przez delegata ministeryalnego pogłębienia.

4. zalesienie dorzecza Strwiąża.

5. utworzenie osobnej Komisji dla regulacji górnego Dniestru z dopływami, któraby się zbierała 1 lub 2 razy do roku dla ustanawiania programu robót.

II. konferencya nie zatwierdziła następujących propozycji, względnie żądań zmian projektu postawionych przez delegata ministeryalnego:

1) podjęcia robót koło kolmatacyi bagien naddniestrzańskich równocześnie z regulacją górnego Dniestru w skutek czego regulacya ta musiałaby doznać zwłoki.

2) przedłużenia regulacyi Dniestru, od Kornalowic do Sambora, a przynajmniej wykonania pewnych robót ochronnych na tej przestrzeni, gdyż rozmiary projektowanej regulacyi uznane zostały za odpowiednie.

3) rozwinęcia trasy Strwiąża, które jak to podniesiono w ustępie c) tutejszej odezwy z dnia 18. listopada 1898 L. 67.425 przy zastosowaniu większych promieni okazało się wprost nie możliwe.

4) zmiany promieni krzywizn dla Dniestru poniżej ujścia Strwiąża, gdyż przyjęty w projekcie promień 500 metrów uznano za odpowiedni.

5) zmiany szerokości normalnych przekrojów poprzecznych dla średniej wody normalnej zwłaszcza dla Strwiąża między ujściem a młynówką Samborską.

6. propozycyi co do zmiany dyspozycyi budowli regulacyjnych, a w szczególności niezamykania budowlami odciętych przekopami starych łóżysek.

7) propozycyi co do stanu wody, do jakiego budowle regulacyjne mają być zastosowane, gdyż zgodnie z projektem przyjęła dla Dniestru stan +0 na wodoskazie w Kołodrubach podczas gdy delegat ministeryalny proponował, —0,35; dla Strwiąża zaś stan

— 0,15 (w projekcie — 0,14) wodokazu w Biskowicach, a + 1,15 (w projekcie + 1,05) wodokazu w Koniuszkach, (podczas gdy delegat ministeryalny proponował stan — 0,25, w Biskowicach a + 0,65 w Koniuszkach);

8) zmiany programu budowy, wedle którego regulacja Strwiąża dopiero w lat 15 po rozpoczęciu robót miała być podjęta, gdyż przeciwnie konferencja oświadczyła się za bezzwłocznym podjęciem regulacji tej rzeki między ujściem do Dniestru a młynówką Samborską.

Natomiast powzięła konferencja następujące uchwały odmienne od projektu technicznego, tudzież od wniosków zawartych w tutejszej odezwie z d. 18. listopada 1898 l. 67.425:

A) w kwestjach administracyjnych:

a) ustanowienie okresu budowy na lat 28 (zamiast proponowanego przez Wydział krajowy 20-letniego okresu), za czem jednak i to ze względów budżetowych oświadczyli się tylko zastępcy Wys. c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych;

b) obciążenie funduszu regulacyjnego górnego Dniestru połową kosztów budowy nowego mostu na projektowanym w interesie regulacji przestrzeni Rozwadów-Żurawno przekopie, oraz kosztami tego przekopu od nowego mostu w górę;

B) w kwestjach technicznych:

a) zmianę projektowanej niwelety Dniestru i Strwiąża z uwzględnieniem zamierzonego pogłębienia Dniestru w Brzezynie (na przestrzeni Rozwadów-Żurawno);

b) przeprowadzenie dodatkowych studyów dla ostatecznego obliczenia normalnych przekrojów poprzecznych Dniestru i Strwiąża, oraz powiększenie szerokości trasy regulacyjnej Tyśmienicy i Wereszycy do obecnej przeciętnej szerokości tych rzek;

c) zaniechanie podwyższenia brzegów Dniestru i Strwiąża do wysokości dorocznych wód wielkich;

d) wykonanie niwelety kunet przekopów samoczynnych w poziomie najniższego stanu wody;

e) zmianę typów budowli (odmiennie od projektu i propozycji p. Bluma), przy czem w protokole zamieszczono nieuchwaloną na konferencji uwagę, że pod normalnym stanem wody, do którego mają być zastosowane budowle, należy rozumieć najdłużej trwający stan wody w okresie żeglugi kilku lat;

f) zwężenie dróg holowniczych z 5 na 3 metry przy równoczesnem uwzględnieniu rozszerzenia łożyska w obec spodziewanego pogłębienia.

Co się tyczy przytoczonych pod A) kwestyj administracyjnych, to już mieliśmy zaszczyt sprawę tę wyjaśnić w ustępie 2) i 4) tutejszej odezwie z d. 18. listopada 1898, l. 67.425. Gdy z protokołu na wstępie powołanego okazuje się, że potrzeba przedłużenia okresu budowy z 20 na 28 lat ze względów technicznych odpada, gdyż konferencja nie podziela zapatrywania p. Bluma, jakoby rozpoczęcie regulacji Strwiąża dopiero po 15 latach było dopuszczalne, a nadto i zastępca Wys. c. k. Ministerstwa rolnictwa oświadczył się za skróceniem czasu budowy; pozwalamy sobie w myśl rezolucji Wys. Sejmu z d. 30. grudnia 1898, powziętej w tym przedmiocie, upraszać uprzejmie Świątne ck. Namiestnictwo o wyjednanie u Wys. c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych ustanowienia okresu budowlanego na lat dwadzieścia.

Również oczekujemy zwolnienia funduszu regulacyjnego Dniestru od ciężaru kosztów budowy nowego mostu na gościńcu państwowym Lwów-Stryj, a jeżeli projektowany przekop między tym mostem drogowym a kolejowym przyjdzie do skutku, upraszamy o rozłożenie kosztów tego przekopu ze względów słuszności w stosunku długości trasy pierwotnie projektowanej, mianowicie 570 metrów na fundusz regulacyjny przestrzeni Rozwadów-Żurawno, a 350 metrów na fundusz regulacyjny górnego Dniestru. Sprawę tę podnosimy tu ponownie z tego powodu, że konferencja nie mając pod ręką szczegółowego planu sytuacyjnego, zaproponowała w protokole rozdział tych kosztów nie wedle długości trasy pierwotnie projektowanej i kosztorysami objętej, lecz wedle trasy zamierzonego obecnie przekopu, przyjmując jako granicę nowy most, tj. punkt przecięcia przekopu z gościńcem. Ponieważ zaś trasa przekopu zbacza od istniejącego biegu Dniestru na prawo i przecina ukośnie gościniec państwowy, przedłużyłaby się w ten sposób trasa regulacyjna górnego Dniestru z 350 na 660 metrów tj. o 310 metrów, o tyleż zaś skróciłaby się trasa przestrzeni Rozwadów-Żurawno (tj. z 570 na 260 metrów), tak iż fundusz regu-

lacy górnego Dniestru, który ma być administrowany przez Wydział krajowy, musiałby ponieść kosztą nieprzewidzianej w projekcie i kosztorysie dalszej regulacji na długości 310 metrów, a tyleż oszczędziłby administrowany przez Świetne ck. Namiestnictwo fundusz regulacyjny przestrzeni Rozwadów-Żurawno.

Co do kwestyj technicznych pod B) przytoczonych pozwalamy sobie przedłożyć następujące uwagi:

ad a) Żądanie zmiany niwelety Dniestru i Strwiąża opiera się na przypuszczeniu, że wskutek wykonania przekopów na Dniestrze między Żurawnem a Brzeziną, dno i zwierciadło wody tej rzeki pogłębi się pod Brzeziną o 1,85 m. (właściwie 2,10 m), jak to w protokole z d. 10. lipca, 1895, przez c. k. nadinżyniera p. Artura Herbstą przewidziano, tudzież że dno skaliste pod Brzeziną zostanie sztucznie pogłębione, dalej zaś na przypuszczeniu p. Bluma, że dno Dniestru i Strwiąża od Rozwadowa do młynówki Samborskiej w skutek skrócenia pogłębi się w sposób przewidziany przez p. Bluma.

Co się tyczy pierwszego przypuszczenia nadmieniamy, że wedle protokołu z d. 10. lipca 1895 Dniestr między ujściem Świcy a Stryja mierzący przed regulacją długości 44,1 km. a posiadający absolutny spad 5,14 m. ($0,1165\%$) ma być skrócony na 20,3 km. wskutek czego przypuszczalnie zwiększy się jego spad na $0,198\%$, reszta zaś spadu uzyskanego 1,12 m. czyli około 40% różnicy między dawnym a nowym spadem przypadnie na pogłębienie przy ujściu Stryja. Dalsza przestrzeń Dniestru od ujścia Stryja do Rozwadowa mierząca przed regulacją 47,9 km. i posiadająca absolutny spad 8,41 m. ($0,17557\%$) ma być wedle tego protokołu skróconą na 27 km., w skutek czego przy projektowanym spadzie $0,27\%$ przypadnie na zwiększenie spadu około 68% a na pogłębienie około 32% powyższej różnicy, tak iż z uwzględnieniem pogłębienia pod Zaleściami przy ujściu Stryja wynosiłoby całkowite pogłębienie w km. 27 (licząc od Rozwadowa) pod Brzeziną 2,10 m. w Rozwadowie zaś 2,20 m.

Otóż pominąwszy kwestyę, czy przyjęte w protokole z d. 10. lipca 1895, pogłębienie opiera się na jakimkolwiek prawie — pogłębienie to bowiem przyjęto raz na 40% i to na przestrzeni, gdzie spad znacznie mniejszy, drugi raz na 32% , gdzie spad jest większy — oraz czy spad rzeki po regulacji ułoży się według projektowanych 2 linii prostych z punktem załamania przy ujściu Stryja, skonstatować należy, że pogłębienie Dniestru przy ujściu Stryja, poniżej którego wykonano prawie wszystkie przekopy, nie tylko nie nastąpiło, lecz o ile wnosić można z obserwacji wodoskazowych, wręcz przeciwnie nastąpiło podwyższenie zwierciadła wody średniej normalnej (prawdopodobnie z powodu zamknięcia starych łóżysek skutecznego dla przyspieszenia zrealizowania przekopów). W ogóle też jest problematycznym uzyskanie pogłębienia 2,10 m. pod Brzeziną a w protokole z 10. lipca 1895, nie uważano tego pogłębienia za konieczne potrzebne dla celów regulacji, gdyż zamieszczono tam następującą uwagę:

„Sollten die Erhebungen ergeben, dass zur Beseitigung des Staurückens bei Brzezina im Sinne des Ausgleichsgefälles unverhältnissmässig hohe Kosten erforderlich sein würden, so wäre allenfalls mit der Einschaltung eines stärkeren Gefälles zwischen Brzezina und der Mündung des Stryj-flusses zu rechnen, wornach die Gefällsverhältnisse von Rozwadów abwärts bis Brzezina etwa $0,193\%$ und von da abwärts bis zur Stryj-mündung $0,366\%$ sich berechnen dürften“.

Co najważniejsza jednak, to jak długo przypuszczane przez p. Herbstą pogłębienie dna Dniestru poniżej Brzeziny nie nastąpi, sztuczne usunięcie skalistego dna w Brzezinie byłoby bezcelowe i bez wpływu na ukształtowanie się niwelety Dniestru powyżej Brzeziny; w Brzezinie bowiem nie ma żadnego stopnia, „Staustufe“, o którym wspomina protokół konferencji z 20. grudnia 1898 w ustępie III, jak to się okazuje ze spadu zwierciadła wody, który wedle niwelacji organów technicznych Wydziału krajowego z r. 1881 służącej za podstawę protokołu z 10. lipca 1895 wynosi wprawdzie między wodoskazem w Brzezinie a punktem położonym 2.015 m. poniżej tego wodoskazu koło ujścia Młynówki, tylko $0,02\%$; od ujścia zaś Młynówki w dół do ujścia Wyszniowca na długości 8.511 metrów nigdzie nie łamie się raptownie i wynosi $0,3537\%$ (bezpośrednio zaś poniżej ujścia Młynówki na długości 440 metrów $0,25\%$).

Wedle profilu podłużnego Dniestru z r. 1881 wyłamanie dna skalistego w Brzezinie do głębokości 1,85 m. osiągnęłoby dopiero wówczas wskutek, gdyby dno tej rzeki sztucznie pogłębiono, od ujścia Młynówki w dół na długości 13 kilometrów, o czym jednak ze względu na zbyt wysokie koszty nie może być mowy.

Przechodząc do drugiego przypuszczenia, że dno Dniestru i Strwiąża od Rozwadowa do młynówki Samkorskiej w skutek skrócenia i usunięcia progu skalistego w Brzezynie obniży się znacznie a mianowicie wedle obliczenia p. Bluma o 2,347 m. przy ujściu Strwiąża, zauważamy, że na rzekach górskich o znacznym spadzie (od $\frac{1}{2}$ do kilku metrów na kilometr), a tem samem wielkiej chyżości dochodzącej do 4 metrów na sekundę, o ruchomem dnie składającym się z żwiru i piasku przy cienkiej stosunkowo warstwie wielkiej wody (2—3 m.), która mniejsze ciśnienie na dno wywiera, w skutek skrócenia biegu przekopami rzeczywiście znaczne powstaje pogłębienie na całej ich długości, jednakże ani nauka, ani doświadczenie nie dostarczyły dotychczas praktycznemu hydrotechnikowi pewnych danych, na podstawie których z góry mogłyby obliczyć to pogłębienie. Dlatego też kraj. biuro melioracyjne wyrównując spad Dniestru i Strwiąża wedle parabol odpowiadających profilom podłużnym rzek, nie pokusiło się wcale przeprowadzać niepewnych obliczeń pogłębienia, ani też nie uważa za właściwe w sposób wskazany przez p. Bluma zastosowywać obliczenia współczynnika pogłębienia wziętego z kilku przepisów (a nie całej przestrzeni objętej regulacją) rzeki górskiej Mury do posiadających charakter więcej nizinny Dniestru i Strwiąża między Rozwadowem a młynówką Samborską, których ustrój jest całkiem odmienny od charakteru rzek górskich, gdyż spad nawet po skróceniu przekopami będzie niewielki (0,275 do 0,377‰ na Dniestrze, a 0,372 do 0,663‰ na Strwiążu), chyżość wielkiej wody w brzegach 1,4 do 1,53 na Dniestrze a 1,45 do 1,89 m. na Strwiążu, dno wyżłobione w gruncie zwięzłym, który trudno ulega erozyi, a grubość warstwy wielkiej wody, która wywiera ciśnienie na dno, znaczna od 4 do 5 metrów. Nie od rzeczy będzie też tu nadmienić, że zniesienie młyna w Dołobowie, który piętrzył wodę na 2,382 m. mimo upływu kilkudziesięciu lat nie wpłynęło na pogłębienie Strwiąża, którego zwierciadło wody od r. 1818 podniosło się o 0,939 m. przy ujściu Błożewki, a 0,274 m. przy ujściu młynówki Samborskiej.

Z powyższych powodów oświadczamy się, jak to już w ustępie b) odezwy tutejszej z d. 18. listopada 1898 l. 67.425, zaznaczyliśmy, za przyjęciem niwelety przewidzianej w projekcie, tem bardziej, że jakkolwiek zmiana niwelety nie ma żadnego praktycznego znaczenia dla budowy, gdyż tak przekopy, jak i budowle regulacyjne muszą być zastosowane do istniejącego zwierciadła wody, a nawet ze względu na małą różnicę w spadach względnych projektu z jednej, a propozycji p. Bluma co do pogłębienia z drugiej strony zmiana ta dla obliczenia normalnych przekrojów poprzecznych byłaby dosyć obojętną.

ad b) Jakkolwiek w projekcie regulacji górnego Dniestru obliczono normalne przekroje poprzeczne na podstawie pomiarów hydrometrycznych i studyów przeprowadzonych nie tylko w r. 1881, lecz także szczegółowych pomiarów wykonanych w latach 1893 do 1895, podczas gdy projekt przestrzeni Rozwadów-Zurawno oparty tylko na niedostatecznych studyach z r. 1881 (bez pomiarów hydrotechnicznych) służy już przez pięć lat technicznym organom rządowym do prowadzenia budowy, która już znacznie postąpiła, Wydział krajowy chętnie zarządzi dalsze pomiary hydrometryczne i obserwacje stanów wód dla ostatecznego unormowania normalnych przekrojów poprzecznych. Nadmieniamy jednak przytem, że Wydział krajowy w interesie spławu obstate przy zapatrywaniu wyrażonem w ustępie *d)* odezwy z d. 18. listopada 1898 l. 67.425 co do głębokości średniej wody normalnej 1 m. (1,5 m. w przekrojach parabolicznych), która to zasada przyjęta została w protokole z d. 10. lipca 1895 także dla przestrzeni Dniestru poniżej Rozwadowa.

Natomiast nie może Wydział krajowy zgodzić się na ustanowienie normalnych przekrojów poprzecznych dla Tyśmienicy i Wereszycy o szerokości przeciętnej obecnych łożysk tych rzek; jest bowiem całkiem jasnem, że gdy te rzeki przez regulację zostaną skrócone, w skutek zwiększenia spadu i chyżości profil poprzeczny, a tem samem jego szerokość muszą być zmniejszone.

ad c) Jakkolwiek wskutek inicjatywy ministeryalnego departamentu technicznego (przy rewizyi projektu regulacji Nowego Brnia z dopływami) Wydział krajowy niejednokrotnie zastosowywał ze skutkiem podwyższenie brzegów dla nieszkodliwego przeprowadzenia wielkiej wody, to jednak w tym wypadku zastosujemy się do wniosków konferencji, a to ze względu na ewentualne obwałowanie górnego Dniestru, które niewątpliwie w przyszłości przyjdzie do skutku, skoro dopływy będą uregulowane i łąki nadbrzeżne zmeliorowane (nawodniane).

ad d) Co do proponowanej w ustępie VIII wniosków konferencji zmiana projektu pod względem niwelety kunet przekopów, któreby miały być wykonane na poziomie wody najmniejszej, pozwalamy sobie nadmienić, że należałoby raczej przyjąć zasadę kopania kunet przekopów 0,3 m. pod najdłużej trwającym stanem wody, która to zasada przy robocie ręcznej jest powszechnie praktykowaną.

Zresztą ustanowienie zasady, aby kunety przekopów wykonywane były na poziomie najniższego stanu wody, jest dla zrealizowania się przekopów całkiem obojętne i zbyteczne, a ważniejsze, bo jedynie decydujące, jest wykopanie kunet do takiej głębokości, gdzie się znajduje grunt lekki nie stawiający oporu erozyi, (żwir, piasek a przy najmniej glina piaszkowa), na co też przedewszystkiem musi baczyć kierownictwo budowy.

ad e) Proponowane w ustępie VII wniosków konferencji typy budowli — znacznie słabszych od budowli wykonywanych na przestrzeni Rozwadów-Żurawno — zastępuje Wydział krajowy na próbę. Zarazem pozwalamy sobie jednak zwrócić uwagę Świątecznego ck. Namiestnictwa, że na przestrzeni górnego Dniestru z dopływami nie ma do dyspozycji kamieniołomu, wskutek czego kamień musi być dowożony z Werynia (Rozwadowa) w dole, furami lub galarami, lub ze Starzawy nad górnym Strwiążem koleją a następnie galarami. Z tego powodu prawdopodobnie w obec postanowienia §. 2. projektu ustawy, wedle którego zmiana projektu tylko w granicach sumy kosztorysowej jest dopuszczalną, wypadnie zastosować w szerszych rozmiarach budowle faszynowe, jakkolwiek mniej trwałe podobnie jak na przestrzeni Rozwadów-Żurawno, gdzie przecież jest do dyspozycji kamień w kilku punktach.

Co się tyczy wysokości budowli (nad średnią wodą normalną) to konferencja przyjmuje wymiary projektu 0,5 m. na brzegach wklęsłych, zaleca jednak tę samą wysokość na brzegach wypukłych (zamiast przyjętej w projekcie wysokości 0,3 m.). Otóż w interesie ekonomicznego wykonania robót, zarówno jak i ze względów hydrotechnicznych (z uwagi że nurt przy wielkiej wodzie przesuwają się na brzeg wypukły, tudzież jeżeli regulacja dopomóżdź ma rzecę do wytworzenia tak pożądanego profilu podwójnego) byłoby wskazane wykonanie niższych budowli na brzegach wypukłych.

Również ze względów hydrotechnicznych nie byłoby wskazane wykonywanie budowli prostopadłych w wymiarach podanych w protokole konferencji (1,0 m. nad średnią normalną przy połączeniu z brzegiem); gdy bowiem długość tych budowli prostopadłych jest różną, wypadłyby różne wysokości w tych samych odstępach od mostu, a tem samem przewał wody i wrywanie materiału osadzonego między temi budowlami. Z tego powodu racjonalniej byłoby wykonywać budowle prostopadłe ze wzniesieniem od linii normalnej ku wysokim brzegom $\frac{1}{2}$ do 1 procent, jak to się praktykuje na rzekach bawarskich i jak to przyjęto dla regulacji Białej.

Obok tego pozwalamy sobie zwrócić uwagę co do zaleconych na konferencji kamiennych ostróg na Strwiążu (wniosek IV lit. b), że przy tego rodzaju mniejszych rzekach z dorzeczem około 1.000 km², jak Przemsza, Biała i Łęg tego rodzaju budowle prostopadłe okazały się nieodpowiednie, gdyż nurt zanadto serpentynuje, zatem w interesie dowozu kamienia Strwiążem byłoby pożyteczne wykonanie budowli równoległych po obu brzegach.

ad f) Szerokość dróg holowniczych przyjęto w projekcie podobnie jak w protokole z d. 10. lipca 1895 dla przestrzeni Rozwadów-Żurawno, na 5 metrów.

Zresztą zawarta w ustępie IX protokołu konferencji z d. 20. grudnia 1898 wzmianka o zwężeniu tych dróg na 3 m. a tem samem redukcji wykupna gruntu wzdłuż brzegów uchyloną zostaje bezpośrednio po niej następującym ustępem, że przy wykupnie gruntów należy uwzględnić rozszerzenie łożyska w skutek pogłębiania.

Gdy wynik obrad konferencji okazuje, że znaczna część robót, jak wykonanie przekopów, potrzebne zamknięcia starych łożysk tudzież ubezpieczenie budowlami brzegów wklęsłych, przy regulacji górnego Dniestru może być bez żadnej zwłoki podjętą, mamy zaszczyt upraszać uprzejmie Świątecznego ck. Namiestnictwo o wyjednanie u Wys. c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych przedłożenia uchwalonego przez Wys. Sejm d. 9. lutego 1897 projektu ustawy do Najwyższej sankcyi, upoważnienia Wydziału krajowego wedle możliwości w ciągu miesiąca marca rb. przy zwrocie projektu do rozpoczęcia bu-

dowy z wiosną rb. oraz przychylnego załatwienia poruszonych powyżej kwestyj budowy mostu na gościńcu państwowym Lwów-Stryj, rozkładu kosztów wykonania przekopu między mostem drogowym i kolejowym w Rozwadowie, a co najważniejsza ustanowienia okresu budowy na lat dwadzieścia.

Zarazem mamy zaszczyt przesłać Świątnemu c. k. Namiestnictwu w załączeniu ./. projekt rozporządzenia wykonawczego do ustawy o regulacji górnego Dniestru z dopływami, którego kodyfikacja jest prawie identyczną z takimże rozporządzeniem wykonawczem dla regulacji Biały, okazuje zaś tylko pewne skrócenia i różnice odpowiadające postanowieniom rozporządzenia wykonawczego z dnia 2. lipca 1894 Dz u. i rozp. kraj. Nr. 71. (przestrzeni Rozwadów-Żurawno) a wprowadzone między innemi w tym celu, aby Wys. c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych mogło delegować zastępców technicznych do inspekcji i kolaudacji.

K. k. Ministerium des Innern. 15.027. Wien, am 3-ten August 1899. An die k. k. Statthalterei in Lemberg.

Das mittelst Berichtes vom 25. April l. J. Zl. 19.740 vorgelegte Protokoll de dato Wien, den 20. December 1898, betreffend die bei der Regulirung des Dniester-Flusses von Kornalowice bis Rozwadów, des Strwiąż von Biskowice bis zur Mündung und der Mündungsstrecke der Wereszyca und Tyśmienica zu beobachtenden Grundsätze wird im Einvernehmen mit den k. k. Ministerien des Ackerbaues und der Finanzen genehmigt und wird die k. k. Statthalterei eingeladen, dem Landesausschusse mitzutheilen, dass die Bewilligung der für dieses Regulirungsunternehmen mittelst h. o. Erlasses vom 8. October 1898 Zl. 4.709 in Aussicht gestellten Staatsbeiträge aus der ausserordentlichen Dniester Dotation des h. o. Etats und aus dem staatlichen Meliorationsfonds im Maximalbetrage von zusammen 2,760.000 Gulden nur unter den nachstehenden Bedingungen erfolgen kann.

1. Sämmtliche Regulierungsarbeiten haben genau nach den Grundsätzen des eingangs erwähnten Protokolles und bezw. auf Grund des hienach, jedoch unter Festhaltung des Gesamtkostenbetrages per 4,600.000 Fl., umzuarbeitenden Projektes und Kostenüberschlages zu erfolgen, wobei die beteiligten Ministerien sich die Genehmigung dieses Projektes und Kostenüberschlages vorbehalten.

2. Die gegenständlichen Arbeiten werden gemäss dem, im erwähnten Protokolle empfohlenen Bauprogramme, binnen 28 Jahren durchgeführt werden.

3. Im Sinne des Abschnittes II. Punct a (pag. 8) des bezogenen Protokolles übernimmt der für die Regulirung des oberen Dniester zu bestimmende Fonds die Hälfte der Kosten der über dem Dniester-Durchstiche bei Rozwadów zu errichtenden Reichsstrassenbrücke — welche als Grenzpunkt des oberen Dniester gelten wird — und die Kosten desjenigen Theiles dieses Durchstiches, welche aufwärts der genannten neuen Reichsstrassenbrücke liegt, wogegen die zweite Hälfte der Brückenkosten, sowie die Kosten des abwärts der Brücke liegenden Theiles des Durchstiches aus dem mittelst Landesgesetzes vom 1. Mai 1893, L. G. Bl. Nr. 33 für die Regulirung der Dniester - Strecke Rozwadów-Żurawno gebildeten Fonds bestritten werden.

4. Bei Herstellung der in die 3. Kategorie einzureichenden Holzbrücken am Dniester- und Strwiąż werden die im Erlasse vom 2. Oktober 1898, Zl. 4.709 angeführten Abänderungen der bezüglichlichen Projekte vorzunehmen und wird bei der Einrammung der Jochpilotten auf die zu projektirende Gefällsausgleichscurve entsprechend Bedacht zu nehmen sein.

5. Die Vollzugsverordnung zu dem Gesetze, betreffend die Regulirung des oberen Dniester sammt Zuflüssen wird in dem, im h. o. Erlasse Zahl 17.773 ex 1899 angedeuteten Sinne umgearbeitet werden.

Der Landesausschuss wolle ferner verständigt werden, dass auf die nachträglichen Bemerkungen seines Vertreters zu dem oberwähnten Protokolle, sowie auf die diesfälligen, in den Zuschriften des Landtsausschusses vom 18. November 1898 Zl. 67.425 und vom 18. Februar 1899 Zl. 6.759 enthaltenen Erörterungen keine Rücksicht genommen werden kann.

Übrigens hat sich der Landesausschuss selbst, in seiner späteren, h. o. eingelangten Note vom 7. April 1899 Zl. 18.158 dahin ausgesprochen, dass diejenigen Differenzen, welche zwischen dem technischen Projekte und dem bezüglichlichen Gutachten des

h. o. Delegirten bestanden, durch die im eingangs bezogenen Protokolle festgestellten technischen Grundsätze behoben erscheinen.

Die mittelst der bereits erwähnten Immedial-Eingabe des Landesausschusses vom 7. April l. J. Zl. 18.158 erbetene Ermächtigung zur Inangriffnahme der Regulierungsarbeiten, noch vor Herablangen der Allerhöchsten Sanction des betreffenden Gesetzentswurfes, kann sohin nur in der Voraussetzung der Erfüllung der vorstehenden Bedingungen und mit dem Vorbehalte ertheilt werden, dass vorerst das Bauprogramm für die zu zunächst auszuführenden Arbeiten analog wie beim mittleren Dniester — an Ort und Stelle commissionell zusammengestellt und von den betheiligten Ministerien] genehmigt werden wird.

Überdies muss vorher das vorgeschriebene wasserrechtliche Verfahren hinsichtlich dieser Arbeiten gepflogen werden und die diesfällige Bewilligung der k. k. Statthalterei erfolgen.

Das Original-Protokoll folgt sammt allen übrigen Beilagen der Berichte vom 6. December 1898, Zl. 108.974 und vom 25. April 1899, Zl. 19.740 mit dem Beifügen zurück, dass das Erstere nach Mittheilung an den Landesausschuss und nach Anfertigung iener Abschrift für den dortigen Amtsgebrauch, anher zurück zusenden ist.

Über das Ergebnis der mit dem Landesausschusse im Sinne der vorstehenden Bemerkungen zu pflegenden Verhandlung ist ehestens anher zu berichten, worauf die h. o. weitere Schlussfassung in Betreff der Vorlage des gegenständlichen Gesetzentwurfes zur Allerhöchsten Sanction, erfolgen wird.

Thun m. p.

Alegat 4. do sprawozdania Wydziału krajowego l. 79.101/99.

K. k. Ministerium d. Innern Zl. 17.773. An die k. k. Statthaltereie in Lemberg. Wien am 19. August 1899.

Der mittelst Berichtes vom 22. Mai 1899 Zl. 41.495, vorgelegte Entwurf der Vollzugsverordnung zum Gesetze, betreffend die Regulirung des oberen Dniester sammt Zuflüssen wird der k. k. Statthaltereie im Einvernehmen mit den k. k. Ministerien des Ackerbaues und der Finanzen und mit Beziehung auf den h. o. Erlass Zl. 15.027 ex 1899 mit nachstehenden Bemerkungen zurückgestellt.

Mit Rücksicht auf die Höhe der staatlichen Beitragsleistung zu dem in Rede stehenden Unternehmen und auf dessen Zusammenhang mit der staatlicherseits geführten Regulirung des mittleren Dniester von Rozwadów bis Żurawno, muss darauf bestanden werden, dass der Staatsverwaltung die Einflussnahme auf dieses Unternehmen in jenem Masse gewahrt bleibe, welches dem Landesausschusse hinsichtlich der Regulirung der Strecke: Rozwadów-Żurawno auf Grund der Vollzugsverordnung vom 2. Juli 1894 L. G. Bl. Nr. 71 ex 1894 zusteht.

Der Landesausschuss wolle daher veranlasst werden, einen neuen Vollzugsentwurf nach Muster der für die Regulirung des Dniester von Rozwadów bis Żurawno genehmigten Vollzugs-Verordnung (L. G. Bl. Nr. 71 ex 1894) auszuarbeiten und überdies auch auf die nachstehenden Momente Bedacht zu nehmen.

Im §. 1. sind die zu regulirenden Flussstrecken genau zu bezeichnen.

Der §. 2. ist dahin abzuändern, dass das im Sinne des Protokolles ddto Wien den 20. December 1898 umgearbeitete und von den beteiligten Ministerien genehmigte Projekt des Landesausschusses als Grundlage der Regulirung zu gelten habe, ferner ist darin auch der Zweck des Unternehmens genau zu bezeichnen, wogegen die übrigens nicht richtige Aufzählung der auszuführenden Arbeiten zu entfallen hätte.

Die Bauzeit ist im Sinne der h. o. Erlässe vom 8. Oktober 1898 Zl. 4.709 und Zl. 15.027 ex 1899 im §. 3. auf achtundzwanzig (28) Jahre festzusetzen.

Im §. 4. ist als Absatz 2 nachstehende Bestimmung aufzunehmen.

Jede Projektsänderung, welche unmittelbar oder auch nur mittelbar eine Erhöhung des Gesamtkostenaufwandes zur Folge haben könnte, anderseits jedwede Überschreitung des Kostenvoranschlages im Rahmen des genehmigten Projektes wird als unzulässig erklärt, und sind die mit der Bauausführung zu betrauenden, leitenden Organe für die strikte Einhaltung des Kostenvoranschlages persönlich verantwortlich.

Der §. 5. ist dahin abzuändern, dass der 40%-ige Beitrag des Landes im Betrage von 1,840.000 fl. in 28 Raten, wovon 27 Raten à 65.714 fl. und die 28-te und letzte Rate per 65.722 fl. und zwar vom Jahre 1899 angefangen, der 40%-ge Beitrag der staatlichen ausserordentlichen Dniester-Dotation per 1,840.000 fl. in 28 Raten, wovon 27 Raten à 65.714 fl. und die 28-te und letzte Rate per 65.722 fl. von demselben Jahre angefangen und der 20%-ge Beitrag aus den staatlichen Meliorationsfonds im Betrage von 920.000 fl. in 28 Raten, wovon 27 Raten à 32.857 fl. und die 28-te und letzte Rate per 32.861 fl. und zwar vom Jahre 1900 angefangen, einzuzahlen seien.

Der erste Absatz des §. 6. des Verordnungsentwurfes ist durch eine Bestimmung zu ergänzen, bzw. in dem Sinne zu modifiziren, dass die Auszahlung von Staats-Meliorationsfonds- und Landesbeiträgen (nach verfassungsmässiger Genehmigung der die betreffenden Raten enthaltenden Landes und Staatsvoranschläge, resp. Meliorationsfonds-präliminarien) nur dann und nur insoweit zu erfolgen hat, als dieselben zur program-

mässigen Ausführung des Unternehmens thatsächlich benöthigt werden, wie dies auch bei anderen aus dem Meliorationsfond unterstützten Unternehmungen normirt erscheint.

Die Bestimmung des §. 6. Absatz 3. des Verordnungsentwurfes, wonach die Kassavorräthe des Regulierungsfondes gegen 3 $\frac{1}{2}$ -%ige Verzinsung auf laufende Rechnung in der Landesbank zu erlegen sind, erscheint in dieser peremptorischen Form nicht angemessen, da die Art und Weise der Fructifizierung sich doch wohl nach den jeweiligen, innerhalb eines fast 30-jährigen Zeitraumes manigfachen Veränderungen unterworfenen Verhältnissen richten muss. Der erwähnte Passus wäre daher durch die Anordnung zu ersetzen, dass die Kassavorräthe des Regulierungsfondes in geeigneter Weise zu fructifizieren und die Modalitäten dieser Fructifizierung fallweise von den beteiligten Ministerien im Einvernehmen mit dem Landesausschusse festzusetzen sind.

Die vom Landesausschusse, laut §. 8. beabsichtigte Bestellung von drei, voneinander unabhängigen und einem Beamten des Landesmeliorationsbureau in Lemberg unterstehenden Bauleitern ist dahin abzuändern, dass für das ganze Unternehmen eine Bauleitung, bestehend aus einem Bauleiter und dem erforderlichen techn. Hilfspersonale, errichtet werde. Vor der Zuweisung der einzelnen Flussabschnitte an die Beamten der Bauleitung muss schon deshalb abgesehen werden, weil dies von dem jeweils festzustellenden Bauprogramme abhängen wird, und daher dem Bauleiter zu überlassen wäre.

Das in diesem §. (8.) enthaltene übrigens mit dem Protokolle vom 20. December 1898 (Abschnitt XL.) nicht im Einklang stehende Bauprogramm, wäre zu eliminiren, zumal sich im Laufe der Bauzeit eine Aenderung desselben als nothwendig erweisen kann, demgemäss dessen succesive Feststellung der betreffenden Jahres-commissionen vorbehalten bleiben muss.

Die weiters angedeutete Verabfolgung von Bezügen und Diäten sammt Reisekosten an die Beamten der Bauleitung kann nur auf Grund eines seitens der beteiligten Ministerien genehmigten Jahrespräliminars der Verwaltungs-Auslagen stattfinden.

In demselben Paragraph ist endlich auch die Bestimmung aufzunehmen, wonach die Kommissionskosten der zu Inspizierungen, sowie zur Feststellung des Bauprogrammes und Collaudirung der Arbeiten entsendeten Vertreter der Staatsverwaltung und des Landesausschusses aus dem Regulierungsfonds zu bestreiten sind.

Auf die im §. 9. in Aussicht genommene Bestellung von vertrauenswürdigen Delegirten, welchen eine beratende Stimme in Bauangelegenheiten zukommen würde, kann nicht eingegangen werden und hat vielmehr die Bauleitung sich ausschliesslich an das genehmigte Projekt zu halten, sowie die Aufträge der vorgesetzten Behörden und beziehungsweise der Bau-Programm-Commissionen zu befolgen.

Unbeschadet dessen bleibt es dem Landesausschusse anheimgestellt, die Aufbewahrung der zur Bauausführung erforderlichen Gelder in einer ihm als geeignet erscheinenden Weise unter eigener diesfälliger Haftung zu veranlassen.

Vor dem dermaligen §. 10. betreffend die Rechte und Pflichten der Bauleitung, ist ein neuer Paragraph (10) über die Feststellung des Bauprogrammes, analog der Vollzugsverordnung für die Dniester-Strecke: Rozwadów-Zurawno (L. G. Bl. Nr. 71 ex 1894) jedoch mit dem Unterschiede einzuschalten, dass an diesen Commissionen der Oberbauleiter der Regulirung des Dniester von Rozwadów bis Zurawno als Vertreter der k. k. Statthalterei und eventuell auch ein vom Ministerium des Innern in Einvernehmen mit dem Ackerbau-Ministerium ensendeter technischer Beamte als Vertreter dieser Ministerien, theilzunehmen haben.

Als Leiter der Verhandlungen wird der rangälteste Staatsbeamte bestimmt.

Das von den Commissionen zusammengestellte Bauprogramm für das nächste Jahr wird sammt dem von der Bauleitung hienach ausgearbeiteten Operate dem Landesausschusse zur Ueberprüfung im Einvernehmen mit der Statthalterei und sonach dem Ministerium des Innern zur Genehmigung im Einvernehmen mit dem Ackerbau-Ministerium vorzulegen sein.

Hieran anschliessend wäre analog der Vollzugsverordnung für die Dniester-Strecke „Rozwadów-Zurawno“ ein neuer §. (11.) über die Anberaumung des Zusammentrittes der Commission einzuschalten.

Die Bestimmungen über die Pflichten und die Verantwortung des Bauleiters, dessen unmittelbaren Verkehr mit dem Landesausschusse und über die Erwerbung der erforderlichen Grundstücke sind mit Bedachtnahme auf die bereits bewährten Vorschriften für die Regulirung der Dniester-Strecke Rozwadów-Zurawno zu fixiren.

In den gegenwärtigen §. 13. betreffend die Ueberwachung der Arbeiten durch die Vertreter der Staatsverwaltung und des Landesansschusses, ist auch eine Bestimmung aufzunehmen, wonach die Bauprogram-Commission befugt ist, Anordnungen über die Ausführung, Fortsetzung oder Sistirung der Arbeiten in Rahmen des genehmigten Projektes, bzw. Bauprogrammes, gegen gleichzeitige Vormerkung im Baujournale und gegen eine diesfällige nachträgliche Genehmigung, der respektiven vorgesetzten Behörden, nach eigenem Ermessen, sofort zu treffen.

Die Collaudirung der Arbeiten ist stets von derselben Commission zu besorgen, welche auch das Bauprogramm festzustellen haben wird.

Die endgiltige Genehmigung der Collaudirungsakte bleibt den Ministerien des Innern und des Ackerbaues vorbehalten.

Ferner ist in die Vollzugsverordnung die Bestimmung aufzunehmen, dass die auf gemeinsame Kosten der beiden respektiven Fonds, durch Staatsbau-Organen herzustellende Reichsstrassenbrücke über den Dniester-Durchstich bei Rozwadów im Zuge der Stryjer-Reichsstrasse, sowie die übrigen, auf Kosten des Fonds herzustellenden Gemeindewegbrücken am Dniester und Strwiąż, sofort nach ihrer Vollendung der Reichsstrassenverwaltung, beziehungsweise den beteiligten Gemeinden oder Gutsgebieten, in die weitere Erhaltung übergeben werden.

Da die Ausführung des Dniester-Durchstiches bei Rozwadów behufs Anschlusses an die bereits regulirte Theilstrecke des Dniester-Flusses abwärts der k. k. Staatsbahnbrücke in Rozwadów dringend erscheint, wird die k. k. Statthalterei gleichzeitig aufgefordert, sich über den Zeitpunkt der Ausführung dieses Durchstiches mit dem Landesausschusse ins Einvernehmen zu setzen, demselben die zur Ausarbeitung des bezüglichen Projektes erforderlichen Anhaltspunkte mitzutheilen und über das diesfällige Ergebnis anher zu berichten.

Der Vorlage des vom Landesausschusse umzuarbeitenden und von der k. k. Statthalterei neuerlich zu prüfenden Entwurfes der Vollzugsverordnung wird mit dem Beifügen entgegen gesehen, dass die Kundmachung der zu vereinbarenden Vollzugsverordnung, selbstverständlich erst nach erfolgter Allerhöchster Sanctionirung des diesfälligen Gesetzentwurfes, veranlasst werden kann.

Odpis odezwy

Wydziału krajowego z. d. 1. września 1899 L. 57.192 do c. k.
Namiestnictwa we Lwowie.

Oдноśnie do odezwy z d. 11. sierpnia r. b. L. 80.116 oznajmiamy c. k. Namiestnictwu, że pragnąc jak najrychlej doprowadzić do skutku regulację górnego Dniestru z dopływami, Wydział krajowy przyjmuje warunki zawarte w reskrypcie c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych z d. 3. sierpnia r. b. L. 15.027, od których przyznanie zasiłków państwowych w sumie 2,760.000 zł. w. a. miałyby być zależnem, a mianowicie:

1. Wszystkie roboty regulacyjne wykona Wydział krajowy ściśle wedle zasad ustanowionych w protokole konferencji z d. 20. grudnia 1898, który zatwierdzony został powołanym reskrypcem c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych. Co się tyczy przerobienia projektu i kosztorysu pozwalamy sobie zwrócić uwagę, że gdy ani co do trasy, ani co do rozmiarów przekopów samoczynnych protokół ten nie wprowadza zmian w projekcie, a jedynie typy budowli regulacyjnych mają być na razie odmiennie zastosowane, przekroje zaś normalne dopiero w ciągu budowy na podstawie dalszych studyów obliczone, nie zachodzi wcale potrzeba przerobienia rysunkowej części projektu, lecz tylko przerachowania rubryki II. kosztorysu (budowle regulacyjne) ze względu na proponowaną przez konferencję na próbę (vorläufig) zmianę typów budowli. Przerachowany w ten sposób kosztorys z pozostawieniem sumy ogólnej 4,600.000 zł. w. a. zarówno jak i obliczenie normalnych przekrojów poprzecznych, które na podstawie dalszych studyów w ciągu budowy ma być dokonane, przedłożone zostaną interesowanym c. k. Ministerstwu do zatwierdzenia.

2. Wydział krajowy zgadza się na ustanowienie 28-letniego okresu budowy dla regulacji górnego Dniestru z dopływami, nie może jednak zataić przytem obawy, że podobne przewleczenie tej regulacji, której celem jest przeważnie zmniejszenie wylewów i odwodnienie, a z której dopiero następna generacya będzie korzystać, wpłynie deprymująco na ludność i w szerokich kołach zdyskredytuje całą akcyę regulacyjną.

To przewleczenie zrealizowania najważniejszej dla Galicyi regulacji musi wywołać w kraju tem bardziej przykre wrażenie, ile że same pertraktacye od wygotowania i zreambulowania projektu technicznego już trzy lata trwają a c. k. Rząd w innych częściach państwa podobne roboty w daleko szybszem tempie częstokroć bez poprzedniego opracowania projektów przeprowadza. I tak kiedy c. k. Rząd zdecydował się przyznać na regulację górnego Dniestru dla Galicyi sumę 2,760.000 zł. w. a. w 28 latach tj. niepełna po 100.000 zł. w. a. rocznie, to dla Tyrolu udzielił na regulację wód 6,800.000 zł. w. a. w latach 6 (po 1,133.333 zł. w. a. rocznie) a na regulację Adygi 6,400.000 zł. w. a. w latach dziesięciu (po 640.000 zł. w. a. rocznie), dla Karyntyi na regulację Drawy 1,500.000 zł. w. a. w latach 10 (po 150.000 zł. w. a. rocznie), a dla takiego kraju, jak Vorarlberg, którego powierzchnia jest trzydzieści razy a ludność sześćdziesiąt razy mniejszą od Galicyi, wstawia obecnie do budżetów państwowych corocznie:

a) w etacie c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych:		
na regulację i obwałowanie Renu	.	328.570 zł.
„ „ dopływów Renu	.	150.000 „
b) w etacie c. k. Ministerstwa rolnictwa:		
na zabudowanie potoków wpadających do Renu	.	69.300 „
Razem	.	547.870 zł.

pokrywając w ten sposób prawie wszystkie koszty robót obliczone na razie w przybliżeniu na 5,177.232 zł. w. a., gdyż kraj przyczynia się tam datkiem zaledwie 77.000 zł. w. a. (10% kosztów zabudowań).

3. Wydział krajowy zgadza się również na pokrycie z funduszu regulacyjnego górnego Dniestru połowy kosztów budowy mostu drewnianego na gościńcu państwowym w Rozwadowie, który ma być zbudowany na proponowanym nieprzewidzianym w projekcie przekopie Dniestru, a którego kosztą w sprawozdaniu delegata ministeryalnego z d. 8. lutego 1898 podano na 25.000 zł. w. a., oraz odpowiednią część kosztów przekopu, w przypuszczeniu, że wykonanie tego przekopu przyjdzie do skutku po myśli ustępu drugiego §. 2. ustawy z d. 1. maja 1893 Dz. u. kraj. nr. 33.

4. Co się tyczy budowy mostów, oświadczył już Wydział krajowy w odezwie z d. 18. listopada, 1898 l. 67.425, że się zastosuje do wymagań ministeryalnego departamentu drogowego. Czy zaś w obec ustanowionego 28-letniego okresu budowy oraz zbyt powolnego realizowania się przekopów samoczynnych na Dniestrze powyżej Stryja zachodzić będzie potrzeba zastosowania dłuższych pilotów jarzmowych ze względu na spodziewane pogłębienie, które od tego okresu budowy będzie zależne, pozostawiamy decyzji c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych, prawdopodobnie bowiem zbudowane w myśl projektu mosty drewniane pierwej zniszczą i będą musiały być wymienione, zanim regulacya zostanie ukończoną i spodziewane pogłębienie nastąpi.

5. Co się tyczy zmian projektu rozporządzenia wykonawczego złoży Wydział krajowy oświadczenie, skoro otrzyma reskrypt ministeryalny L. 17.773 ex 1899, który jeszcze do c. k. Namiestnictwa nie nadszedł. Jakkolwiek c. k. Rząd przy podobnych robotach ustawowych w innych częściach państwa nie domagał się od Wydziałów krajowych postarania się o formalne konsensy na budowę u władz politycznych, jak to w tutejszej odezwie z d. 4. maja 1897 L. 34.525 wykazaliśmy, odniesiemy się w jak najkrótszym czasie do c. k. Namiestnictwa o przeprowadzenie postępowania wodno-prawnego i udzielenie koncesyi na budowę, obecnie zaś upraszamy o wyjednanie u c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych wysłania delegata w ciągu bieżącego miesiąca dla ułożenia programu mających się przede wszystkim wykonać robót, a to wedle możliwości bezpośrednio po ukończeniu czynności przy komisji programowej dla regulacyi Soły i Łomnicy. Odpis wyjaśnienia dyrektora kraj. biura melioracyjnego do oświadczenia delegatów c. k. Rządu z d. 13. maja 1899 zamieszczonego na protokole konferencji z d. 20. grudnia 1898 załączamy.

Odpis odezwy

Wydziału krajowego z dnia 18. Września 1899. l. 61.160 do
c. k. Namiestnictwa we Lwowie.

Oдноśnie do odezwy z dnia 11. b. m. l. 85.453 oznajmiamy c. k. Namiestnictwu, że jakkolwiek już w udzielonym tutejszą odezwą z d. 18. lutego r. b. l. 6.759 projekcie rozporządzenia wykonawczego zatrzeżony został interesowanym c. k. Ministerstwu wpływ odpowiedni na regulację górnego Dniestru z dopływami, gdyż w projekcie tym одноśnie od innych rozporządzeń wykonawczych dotyczących krajowych przedsiębiorstw zastąpiono wyraz „Namiestnictwo“, słowem „Administracya państwa“.

Wydział krajowy zgadza się chętnie na delegowanie zastępców c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych i rolnictwa do wszystkich komisij programowych inspekcyjnych i koloaudacyjnych i wprowadzi do projektu rozporządzenia wykonawczego zmiany żądane w re-skrypcie c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych z d. 19. sierpnia b. r. l. 17.773, o ile one dotyczą wpływu tych Ministerstw na tok spraw technicznych przedsiębiorstwa.

Również zgadza się Wydział krajowy w zasadzie na wprowadzenie innych zmian wymienionych w tym reskrypcie, uprasza jednak przed ostatecznym zredegowaniem rozporządzenia wykonawczego o przedłożenie c. k. Ministerstwu spraw wewnętrznych nastę-pujących uwag do rozpatrzenia i możliwego uwzględnienia:

1. §§. 1. i 2. proponowanego przez Wydział krajowy rozporządzenia wykonawczego są identyczne z całym szeregiem wydanych dotychczas rozporządzeń wykonawczych do specjalnych ustaw melioracyjnych w §. 2. zaś wymieniono z tego powodu wszystkie pro-jektowane roboty, gdyż w podobnym wypadku mianowicie przy wydaniu rozporządzenia wykonawczego dla uzupełnienia regulacji Kisieliny c. k. Ministerstwo rolnictwa wyraźnie takiego dokładnego wyliczenia robót zażądało. Wszystkie roboty wyliczone zotały w §. 2. zgodnie z projektem a o ile one nie zotały graficznie przedstawione w planach, wyszcze-gólnione są w rubryce wydatków rozmaitych i nieprzewidzianych (droga holownicza wraz z potrzebnymi na potokach i rowach w trakcie tej drogi mostkami i przepustami, korekcya ujść potoków i rowów, o ile one wyrzeźbiły mogły szkodliwy wpływ na roboty regula-cyjne i t. p.),

Stylizacya ustępu pierwszego §. 2., wedle którego za podstawę techniczną regu-lacyi służyć ma projekt techniczny Wydziału krajowego z r. 1896 z uwzględnieniem mo-dyfikacyj zawartych w protokole konferencyi z dnia 20. grudnia 1898, odpowiada fa-ktycznemu stanowi rzeczy i tekstowi ustawy, podczas gdy żądana zmiana stylizacyi, wedle której służyłby miał za podstawę regulacyi po myśli tego protoku p r z e r o b i o n y pro-jekt (das umgearbeitete Project), mogłaby dać powód do przepuszczenia, że cały projekt musi być na nowo opracowany, co nie odpowiadałoby uchwałom konferencyi.

2. W interesie tak wielkiego przedsiębiorstwa, jak regulacya górnego Dniestru eży, aby Wydział krajowy w celu ekonomicznego przeprowadzenia budowy miał corocznie z góry potrzebne środki, zwłaszcza na zakupno materiałów do budowli regulacyjnych, a tem samem, aby roczne raty datków kraju i państwa były z góry po konstytucyjnem zatwierdzeniu preliminarzy wpłacane.

Z tego powodu przy podobnych większych przedsiębiorstwach, jak regulacye Biały i Dniestru między Rozwadowem i Żurawnem, zgodziły się interesowane Ministerstwa na wypłatę datków z góry, co i w tym wypadku byłoby bardzo pożądanem.

3. Co się tyczy lokacyi zapasów funduszu regulacyjnego, które — o ile wnosić można z regulacyi Biały — będą minimalne, uzasadnione jest opuszczenie stopy procentowej; zdaniem Wydziału krajowego możnaby się jednak ograniczyć na krótkim postanowieniu: „Die Cassavorräthe des Regulierungsfondes sind in geeigneter Weise zu fructificiren“.

4. Ze względu na wielką długość rzek, objętych projektem regulacyjnym, a przytem brak środków komunikacyjnych, byłoby pożądanem, aby przynajmniej dwóch kierowników budowy było ustanowionych: jeden dla Dniestru, drugi dla Strwiąża.

5. Zamieszczenie postanowienia, wedle którego kierownik budowy miałby wykonywać polecenia komisji programowych lub te komisye miały prawo systemowania i zarządzania robót, byłoby za daleko idące i niezupełnie licowałoby z §. 5. ustawy, który porucza wykonanie robót Wydziałowi krajowemu. Również zbytby było ustanawianie osobnego przewodniczącego komisji programowych i kolaudacyjnych.

6. Zamieszczenie postanowienia, jakoby zastępcą c. k. Namiestnictwa miał być naczelny kierownik regulacyi Dniestru między Rozwadowem a Żurawnem, (o którego ustanowieniu Wydział krajowy nie został jeszcze zawiadomiony), pozbawiłoby c. k. Namiestnictwo zastępstwa w komisjach od r. 1909 do r. 1927, gdyż w r. 1908 wedle §. 3. rozporządzenia wykonawczego z d. 2. lipca 1894, Dz. u. i rozp. kr. nr. 71, regulacya Dniestru między Rozwadowem i Żurawnem w r. 1908 ma być ukończoną i od tego roku przestanie też funkcjonować naczelny kierownik tej regulacyi.

O jak najrychlejszą decyzję w powyższych kwestiach upraszamy, ażebyśmy na podstawie tej decyzji mogli przedłożyć nowy projekt rozporządzenia wykonawczego.

Odpis odezwy

c. k. Namiestnictwa z dnia 5. kwietnia 1899 l. 31.709 do
Wydziału krajowego.

Powołując się na odezwę Wydziału z dnia 18. lutego 1899 l. 9.848 c. k. Namiestnictwo zawiadamia Wydział krajowy, że c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych reskryptem z dnia 20. marca 1899 l. 8.829 oznajmiło, iż przyjęło do wiadomości uchwałę Sejmu z dnia 10. lutego 1898, którą wezwano Rząd, aby przedłożył Radzie Państwa projekt noweli do ustawy o ubezpieczeniu robotników od wypadków w przedmiocie uwolnienia od obowiązku ubezpieczenia tych przedsiębiorstw melioracyjnych, które nie są połączone z niebezpieczeństwem wypadku dla robotników, w szczególności przedsiębiorstw drenarskich, i że ta sprawa będzie badaną przy sposobności praw przedwstępnych dla reformy ustawy o ubezpieczeniu robotników od wypadków. Mimo to, jak zaznacza dalej c. k. Ministerstwo, już dziś można na to wskazać, że uwolnienie tych przedsiębiorstw, przy których nie można by dowieść zupełnego braku niebezpieczeństwa wypadku, w drodze ustawy napotyka na trudności, ponieważ socjalno-polityczne cele przemawiają raczej za rozszerzeniem niż za ograniczeniem obowiązku ubezpieczenia, i ponieważ trudno by było wyłączyć znów z pod opieki ustawy jedną kategorię robotników, która już używa tej opieki. Natomiast c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych nadmienia, iż zamierza przy wdrożonej właśnie rewizji podziału na kategorie niebezpieczeństwa, szczególnej nzwzględnić te roboty melioracyjne, które są połączone z mniejszem niebezpieczeństwem wypadku, a to przez zaliczenie ich do odpowiednio niższych kategorii niebezpieczeństwa.

Sprawozdanie

c. k. Krajowego Oddziału hydrograficznego z czynności uskutecz-
nionych w roku 1898 z wyszczególnieniem kosztów służby
hydrograficznej odnośnie do rozporządzenia c. k. Namiestnictwa
z 20. października 1899 L. 101.514.

C. k. Krajowy Oddział hydrograficzny w roku sprawozdawczym zajęty był prowa-
dzeniem zarządu nad stacyami ombrometrycznymi, wodoskazowemi i śniegoskazowemi,
zbieraniem i sprawdzaniem raportów, wydawnictwem map śniegowych, przygotowaniem
materiału do rocznika hydrograficznego 1897, szczegółową niwelacją Sanu, wypracowaniem
obszernego operatu hydrometrycznego Sanu, niwelacją reperów i kilometrów na Dunajcu
i wykonaniem pomiarów hydrometrycznych na Dunajcu.

1. Obserwacje ombrometryczne.

Wedle załączonego wykazu Nr. 1. funkcjonowało stacyi ombrometrycznych
w Galicyi w roku sprawozdawczym 412.

Z tych przypada na dorzecze:

1. Wisły	240
2. Dniestru	142
3. Dniepru	5
4. Prutu	25

Razem 412

W porównaniu z ilością funkcyonujących stacyi w Galicyi w roku 1897 382

przybyło 30

Z galicyjskich stacyi ombrometrycznych funkcyonowało:

268	przez	12	miesiący	nadesłało	3216	raportów	m.
42	"	11	"	"	462	"	
23	"	10	"	"	230	"	
18	"	9	"	"	162	"	
13	"	8	"	"	104	"	
15	"	7	"	"	105	"	
6	"	6	"	"	36	"	
6	"	5	"	"	30	"	
6	"	4	"	"	24	"	
4	"	3	"	"	12	"	
8	"	2	"	"	16	"	
3	"	1	"	"	3	"	
412			przeciętnie przez 10·6		4400	raportów	m.

Nie przesyłały obserwacji następujące 13 stacji: Biała, Kobiernice, Myślenice, Zatwarnica, Nowy Zagórz, Dynów, Sądowa Wisznia, Wisłok wyżny, Przeworsk, Gliniany, Korostów, Monasterzyska i Brody.

2. Obserwacje wodoskazowe.

Wedle załączonego wykazu Nr. 2. funkcjonowało stacji wodoskazowych w Galicyi ogółem 164.

Z tych przypada na dorzecze:

1. Wisły	99
2. Dniestru	45
3. Dniepru	1
4. Prutu	9

Razem . 164

W porównaniu z ilością stacji funkcjonujących w roku 1897 . 145

przybyło . 19

Z galicyjskich stacji wodoskazowych funkcjonowało:

126	przez	12	miesiące	nadesłało	1512	raportów	m.
8	"	11	"	"	88	"	
3	"	10	"	"	30	"	
1	"	9	"	"	9	"	
2	"	8	"	"	16	"	
6	"	7	"	"	42	"	
7	"	6	"	"	42	"	
1	"	5	"	"	5	"	
3	"	4	"	"	12	"	
1	"	3	"	"	3	"	
3	"	2	"	"	6	"	
3	"	1	"	"	3	"	
164	przeciętnie przez 10·7				1768	raportów	m.

Nie przesyłały obserwacji następujące 10 stacji: Jedlicze na Jasiołce, Topoliny na Ropie, Krystynopol i Sokal na Bugu, Krystynopol na Sołokiji, Stanisławczyk na Styrze, Rohatyn na Gniłej Lipie, Burkanów na Strypie, Husiatyn na Zbruczu i Kuty na Czeremoszu.

3. Sprawdzanie raportów i prowadzenie ewidencji stacji hydrograficznych.

Wszystkie nadsyłane raporta ze stacji hydrograficznych dorzecza Wisły, Dniestru i Dniepru sprawdzano w Oddziale hydrograficznym a po ich uzupełnieniu przesyłano odpisy c. k. centralnemu biuru hydrograficznemu we Wiedniu. Dla stacji dorzecza Wisły, Dniestru, Dniepru i Prutu prowadzi się księgę przeglądową stacji, wykazy nadsyłanych raportów, księgę obserwatorów i dzienniki wydatków.

4. Obserwacje śniegoskazowe.

W zimie 1898/99 funkcjonowało w Galicyi stacji śniegoskazowych . 172

W porównaniu z ilością stacji w roku 1897/98 . 151

Przybyło . 21

Prócz raportów z galicyjskich stacji śniegoskazowych tut. Oddział hydrograficzny zbierał także z 2 stacji dorzecza Wisły na Szląsku i z 35 stacji dorzecza Prutu i Seretu na Bukowinie. Na podstawie nadsyłanych co sobotę raportów śniegowych wydano 14 raportów tygodniowych za czas od 11. grudnia 1898 do 25. marca 1899 obejmujących dorzecze Wisły, Dniestru, Dniepru, Prutu i Seretu w Austrii i publikował je w 400 egzemplarzach.

5. Przygotowanie materiału do publikacji rocznika hydrograficznego c. k. centralnego biura 1897.

Sporządzono dla dorzecza Wisły, Dniestru i Dniepru spis stacji ombrometrycznych, tabelaryczne zestawienie codziennych spostrzeżeń opadu, zestawienie liczby dni z opadem wysokości warstwy śniegowej, codzienne spostrzeżenia ciepłoty, zestawienie miesięcznych i rocznych dziennych średnich temperatur, następnie spis stacji wodoskazowych, tabelaryczne zestawienie codziennych spostrzeżeń wodoskazowych, zestawienie czasu trwania stanów wody, tabelaryczne zestawienie ciepłoty wody.

6. Operat hydrometryczny dla rzeki Sanu.

Obejmuje prócz technicznego sprawozdania i szeregu wykazów także plany następujące:

- a) generalny przekrój Sanu od źródeł do ujścia;
- b) charakterystyczne przekroje poprzeczne;
- c) przekroje hydrometryczne;
- d) wykresne przedstawienie trwania stanów wody;
- e) krzywe objętości przepływu;
- f) wykresne przedstawienie powierzchni dorzecza opadów i odpływów wód przy normalnym stanie;
- g) przekrój podłużny i krzywe wyrównania dla biegu obecnego i skróconego;
- h) normalne przekroje Sanu.

7. Rektyfikacja planów sytuacyjnych.

W czasie od lipca do połowy września 1898 przeprowadzono uzupełnienie planów sytuacyjnych Sanu w podziałce 1:2880 od km. 57—0, tudzież spantografowano plany sytuacyjne Sanu od km. 165—50 ze skali 1:2880 na skalę 1:7200.

8. Przeprowadzono niwelacje.

- a) szczegółową na Sanie od km. 160 (ujście Wiaru) do km. 0 (ujście Sanu).
- b) reperów i kilometrów na Dunajcu od km. 140 (Tylmanowa) do km. 0 (ujście).
- c) ustalonego zwierciadła wody na przestrzeni Dunajca od km. 140—0 w dniu 20. października przez 6 techników rządowych.

9. Pomiary hydrometryczne

uskutecznilo na rzece Dunajcu i dopływach przez 2 techników rządowych w czasie od 6. sierpnia do 10. października 1898 z przerwą 1-dniową w następujących 15 przekrojach:

a) na Dunajcu:

1. Tylmanowa	6. sierpnia i	22. września	razem	2 pomiary
2. Zabrzeż	3. " i	23. "	"	2 "
3. Kadcza	12. " i	24. "	"	2 "
4. Nowy Sącz	18. " i	27. "	"	2 "
5. Kurów	20. " i	28. "	"	2 "
6. Wiatrowice	23. "		"	1 "
7. Rożnów	1. października		"	1 "
8. Będziszyn	24. sierpnia		"	1 "
9. Melszyn	29. " i	3. października	"	2 "
10. Zgłobice	31. " i	5. "	"	2 "
11. Komorów	3. września i	7. "	"	2 "
12. Biskupice	6. " i	10. "	"	2 "
13. Siedliszowice	9. "		"	1 "
			Razem	22 pomiarów.

Do tego b) na dopływach:

14. na Popradzie w Cyganowicach	16. sierpnia	1	"
15. „ Białej w Plewęcinie	2. września i 6. październ.	2	"
		Ogółem	25 pomiarów.

Rzeczywisty wydatek wynosił w roku 1898	4.298	zł.	89	ct.
zatem wydano mniej o	163	"	11	"

a następnie do pozycyi 5) przyznano:

2	obserwatorom	po	10	zł.	20	zł.
83	"	"	12	"	996	"
11	"	"	18	"	198	"
9	"	"	20	"	180	"
1	"	"	21	"	21	"
33	"	"	24	"	792	"
2	"	"	25	"	50	"
1	"	"	30	"	30	"
<hr/>							
142	obserwatorom	2.287	zł.
Rzeczywisty wydatek wynosił w roku 1898	2.247	zł.	68	ct.			
wydano mniej o	397	"	32	"			

B) Wydatki poczynione przez c. k. Namiestnictwo z funduszu wodnego:

a)	koszta ustawienia i utrzymania istniejących wodoska-						
	zów budowli dla ustawienia limnigrafów na Wiśle pod						
	Dzikowem i na Sanie pod Niskiem	2.255	zł.	95	ct.		
b)	zakupno reperów żelaznych dla oznaczenia przekroi						
	hydrometrycznych na Dunajcu i Sanie	878	"	90	"		
c)	koszta pomiarów hydrometrycznych na Dnnajcu	2.541	"	66	"		
	Razem	5.676	zł.	51	ct.		
	do tego wydatki <i>ad A)</i>	19.962	"	23	"		
	Ogółem	25.638	zł.	74	ct.		

Do tych kosztów przyczynił się Wydział krajowy zasiłkiem asygnowanym odezwą:

z 28. grudnia 1898 L. 81.434 (L. Nam. 119.398)	6.647	"	—	"
z 21. lutego 1899 L. 9.690 (L. Nam. 19.947)	4.462	"	09	"
Razem	11.109	zł.	09	ct.

resztę zaś w kwocie 14.529 zł. 65 ct. w. a. pokrył państwowy fundusz hydrograficzny i wodny.

U s t a w a

z dnia o regulacyi potoku Pustej (Radosławki)
z dopływami.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

§. 1.

Regulacya Pustej (Radosławki) od Sokołówki do ujścia potoku Majdan wraz z dopływami ma być wykonaną jako przedsiębiorstwo krajowe.

§. 2.

Za podstawę tej regulacyi służyć ma projekt Wydziału krajowego z roku 1899 preliminarzujący koszta robót na 416.000 zł. w. a.

Wydział krajowy zostaje jednak upoważniony do poczynienia zmian w tym projekcie w porozumieniu z Administracją państwa w granicach powyższej sumy kosztorysowej.

§. 3.

Koszta budowy włącznie z wydatkami na utrzymanie w czasie budowy i kosztami zarządu pokryte będą z mającego się w tym celu utworzyć funduszu regulacyjnego.

Do pokrycia tych kosztów mają się przyczynić:

a) fundusz krajowy bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości czterdziestu procent preliminarzowanych kosztów;

b) państwowy fundusz melioracyjny w myśl §. 6. ustępu 1. i §. 4. ustępu 1. ustawy z dnia 30. czerwca 1884 Dz. u. p. nr. 116 bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości trzydziestu procent kosztów z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia;

c) wreszcie właściciele gruntów i zakładów, które położone są w okręgu konkurencyjnym przez władze administracyjne oznaczyć się mającym, resztę preliminarzowanych kosztów budowy, a to w myśl §. 66. krajowej ustawy wodnej z dnia 14. marca 1875 Dz. u. kraj. nr. 38. według stosunku korzyści, których oczekiwać należy, lub w miarę wielkości niebezpieczeństwa, które ma być usunięte, albo też o ile rozkład kosztów na tej podstawie nie da się oznaczyć, według wartości tych gruntów i zakładów.

§. 4.

Dla rozłożenia i ściągnięcia datków prywatnych stron interesowanych w §. 3. pod c) wymienionych zawiązaną będzie przez Administrację państwa w porozumieniu z Wydziałem krajowym spółka wodna.

Bliższe szczegóły co do wyboru i liczby członków Wydziału tej spółki określi statut przez władzę polityczną ułożyć się mający.

§. 5.

Datki oznaczone w §. 3. pod a), b) i c) mają być oddane do rozporządzenia w czasie budowy w równych ratach rocznych z góry z tem ograniczeniem, iż rzeczywista wypłata zasiłków kraju i państwowego funduszu melioracyjnego odbywać się ma w granicach pojedynczych rat rocznych w miarę potrzeby dla wykonania robót programem objętych.

§. 6.

Dla utrzymania wykonanych robót ma być utworzony oddzielny fundusz.

Fundusz ten składać się będzie:

1. z dochodów uzyskanych z wydzierżawienia skarp potoków i rowów;

2. z grzywien nakładanych za przekroczenia wodne przy tem przedsiębiorstwie w myśl art. I. ustawy z dnia 10. czerwca 1892 Dz. u. kraj. nr. 43.

3. z corocznych datków kraju i spółki wodnej.

Dalsze postanowienia co do wysokości datków kraju i spółki wodnej na konserwację, tudzież innych zarządzeń potrzebnych dla utrzymania wykonanych budowli wydane zostaną w drodze ustawodawstwa krajowego.

§. 7.

Wykonanie robót, oraz zarząd funduszu regulacyjnego i konserwacyjnego obejmie Wydział krajowy.

Sposób wykonania przedsiębiorstwa i ostateczny kosztorys oznaczyć ma Wydział krajowy w porozumieniu z Namiestnictwem, któremu podobnie jak i spółce wodnej przyznany będzie wpływ odpowiedni na tok spraw technicznych i ekonomicznych przedsiębiorstwa.

Bliższe szczegóły co do zakresu i sposobu wywierania tego wpływu, co do terminu rozpoczęcia i czasu trwania budowy terminów płatności i sposobu uiszczania datków oraz co do ewentualnego bezpośredniego współdziałania rządowych organów technicznych przy wykonaniu tego przedsiębiorstwa określi rozporządzenie wykonawcze ułożone przez Wydział krajowy wspólnie z Namiestnictwem a zatwierdzone przez Ministerstwo rolnictwa.

§. 8.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi rolnictwa.

U s t a w a

z dnia o regulacji potoków Sołotwy i Rokitny
z dopływami.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem
Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

§. 1.

Regulacja potoków Sołotwy i Rokitny z dopływami w powiatach Kamioneckim, Złoczowskim i Brodzkim ma być wykonaną jako przedsięwzięcie krajowe.

§. 2.

Za podstawę tej regulacji służyć ma projekt Wydziału krajowego z r. 1899 preliminarz kosztów robót na 185.000 zł. w. a Wydział krajowy zostaje jednak upoważniony do poczynienia zmian w tym projekcie w porozumieniu z Administracją państwa w granicach powyższej sumy kosztorysowej.

§. 3.

Koszta budowy włącznie z wydatkami na utrzymanie w czasie budowy i kosztami zarządu pokryte będą z mającego się w tym celu utworzyć funduszu regulacyjnego. Do pokrycia tych kosztów mają się przyczynić:

a) fundusz krajowy bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości czterdziestu procent preliminarzowanych kosztów;

b) państwowy fundusz melioracyjny w myśl §. 6. ustępu 1. i §. 4. ustępu 1. ustawy z dnia 30. czerwca 1884 Dz. u. p. Nr. 116. bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości trzydziestu procent kosztów z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia.

c) wreszcie właściciele gruntów i zakładów, które położone są w okręgu konkurencyjnym przez władze administracyjne oznaczyć się mającym, resztą preliminarzowanych kosztów budowy, a to w myśl §. 66. krajowej ustawy wodnej z dnia 14. marca 1875 dz. u. kr. Nr. 38. według stosunku korzyści, których oczekiwać należy, lub w miarę wielkości niebezpieczeństwa, które ma być usunięte, albo też, o ile rozkład kosztów na tej podstawie nie da się oznaczyć, według wartości tych gruntów i zakładów.

§. 4.

Dla rozłożenia i ściągnięcia datków prywatnych stron interesowanych w §. 3. pod c). wymienionych, zawiązaną będzie przez

Administracyę Państwa w porozumieniu z Wydziałem krajowym spółka wodna.

Bliższe szczegóły, co do wyboru i liczby członków Wydziału tej spółki, określi statut, przez władzę polityczną ułożyć się mający.

§. 5.

Datki oznaczone w §. 3. pod a) b) i c) mają być oddane do rozporządzenia w czasie budowy w równych ratach rocznych z góry z tem ograniczeniem, iż rzeczywista wypłata zasiłków kraju i państwowego funduszu melioracyjnego odbywać się ma w granicach pojedynczych rat rocznych w miarę potrzeby dla wykonania robót programem objętych.

§. 6.

Dla utrzymania wykonanych robót ma być utworzony oddzielny fundusz.

Fundusz ten składać się będzie:

1. z dochodów uzyskanych z wydzierżawienia skarp potoków i rowów;

2. z grzywien nakładanych za przekroczenia wodne przy tem przedsiębiorstwie w myśl art. I. ustawy z dnia 10. czerwca 1892 Dz. u. kraj. Nr. 43.;

3. z corocznych datków kraju i spółki wodnej.

Dalsze postanowienia co do wysokości datków kraju i spółki wodnej na konserwacyę, tudzież innych zarządzeń potrzebnych do utrzymania wykonanych budowli, wydane zostaną w drodze ustawodawstwa krajowego.

§. 7.

Wykonanie robót, oraz zarząd funduszu regulacyjnego i konserwacyjnego obejmie Wydział krajowy.

Sposób wykonania przedsiębiorstwa i ostateczny kosztorys oznaczyć ma Wydział krajowy w porozumieniu z Namiestnictwem, któremu podobnie jak i spółce wodnej przyznany będzie wpływ odpowiedni na tok spraw technicznych i ekonomicznych przedsiębiorstwa.

Bliższe szczegóły co do zakresu i sposobu wywierania tego wpływu, co do terminu rozpoczęcia i czasu trwania budowy, terminów płatności i sposobu uiszczania datków, oraz co do ewentualnego bezpośredniego współdziałania rządowych organów technicznych przy wykonaniu tego przedsiębiorstwa, określi rozporządzenie wykonawcze ułożone przez Wydział krajowy wspólnie z Namiestnictwem, a zatwierdzone przez Ministerstwo rolnictwa.

§. 8.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi rolnictwa.

U s t a w a

z dnia o konserwacyi robót regulacyjnych na
potoku Przegnojówce z dopływami.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam na podstawie §. 6. ustawy z dnia 16. października 1895 Dz. ust. kraj. Nr. 75, co następuje:

§. 1.

Koszta zwyczajnego utrzymania wykonanych robót regulacyjnych na potoku Przegnojówce od stawu w Zeniowie do młyna w Krzywicach z dopływami mają być pokrywane:

1. z dochodów uzyskanych z wydzierżawiania skarp potoków,
2. z odszkodowań i grzywien nakładanych za przekroczenia wodne przy tem przedsiębiorstwie w myśl art. I. ustawy z d. 10. czerwca 1892 Dz. u. kr. nr. 43.
3. z corocznych datków funduszu krajowego i spółki wodnej związanej w myśl §. 4. ustawy z dnia 16. października 1895 dz. u. kr. nr. 75.

Koszta zarządu technicznego pokrywane będą wyłącznie z funduszu krajowego.

§. 2.

Wysokość corocznych datków kraju i spółki wodnej w §. 1. pod 3. wymienionych wynosić ma bez względu na istotną potrzebę w pierwszych trzech latach, t. j. od r. 1900 do r. 1902 włącznie, po 500 zł. w. a., czyli razem 1.000 zł. w. a.

Wysokość corocznych datków w latach następnych wynosić ma sumę, jaka z przecięcia rzeczywistych wydatków w ostatnich trzech latach wypadnie.

§. 3.

Pozostałe z końcem r. 1899 zapasy funduszu konserwacyjnego, które uzyskane zostały z dochodów w myśl §. 6. ustawy z dnia 16. października 1895 Dz. u. kr. nr. 75, niemniej też niezużyte nadwyżki dochodów wymienionych w §§. 1. i 2. mają być odpowiednio fruktyfikowane i służyć będą jako fundusz rezerwowy na po-

krycie nadzwyczajnych wydatków na utrzymanie wynikłych z powodu szkód elementarnych lub innych nadzwyczajnych wypadków.

§. 4.

O ileby fundusz rezerwowy okazał się niewystarczającym na pokrycie nadzwyczajnych wydatków na utrzymanie, brakująca reszta rozłożona zostanie niezależnie od stałych datków rocznych w §. 2. ustanowionych po połowie na fundusz krajowy i spółkę wodną.

§. 5.

Zarząd funduszu konserwacyjnego sprawuje stosownie do postanowienia §. 7. ustawy z d. 16. października 1895 Dz. u. kr. nr. 75. Wydział krajowy.

Wszelkie też datki na utrzymanie wpływać mają do Kasy krajowej w półrocznych ratach z góry, dnia 1. stycznia i 1. lipca każdego roku.

§. 6.

Ściąganiem datków od stron konkurencyjnych zajmie się spółka wodna według miary ustanowionej w prawie obowiązującym statucie spółki.

§. 7.

Wszelkie uszkodzenie wykonanych robót regulacyjnych jak łożysk potoków, ubezpieczeń płotkami, darniami i brukiem kamienym, skarp brzegów, szluz, przepustów, mostów i brodów, tudzież rowów osuszających jest wzbronione.

W szczególności wzbronione zostają:

a) przejazd i przepęd zwierząt przez łożyska potoków i rowy oraz pojenie zwierząt w innych miejscach, aniżeli do tego przeznaczonych;

b) wydobywanie ziemi, mułu, piasku, lodu i t. p. w miejscach niedozwolonych,

c) skopywanie brzegów potoków i rowów,

d) pasienie zwierząt i zbieranie trawy bez zezwolenia Wydziału krajowego na skarpach potoków i rowów,

e) oranie ziemi bliżej aniżeli dwa metry po obu stronach brzegów Przegnojówki i potoku Jaktorowskiego a na pół metra od rowów.

§. 8.

Przekroczenia niniejszej ustawy, o ile nie będą podlegać przepisom powszechnej ustawy karnej, karane będą według przepisów krajowej ustawy wodnej z dnia 14. marca 1875 Dz. u. kr. nr. 38, oraz ustawy z dnia 10. czerwca 1892 Dz. u. kr. nr. 43.

Według tych samych przepisów orzeczonem będzie co do obowiązku wynagrodzenia szkody, usunięcia zmian własnowolnych, zaniechanie rozpoczętych robót i wogóle co do przywrócenia do pierwotnego stanu.

§. 9.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom rolnictwa i spraw wewnętrznych.

